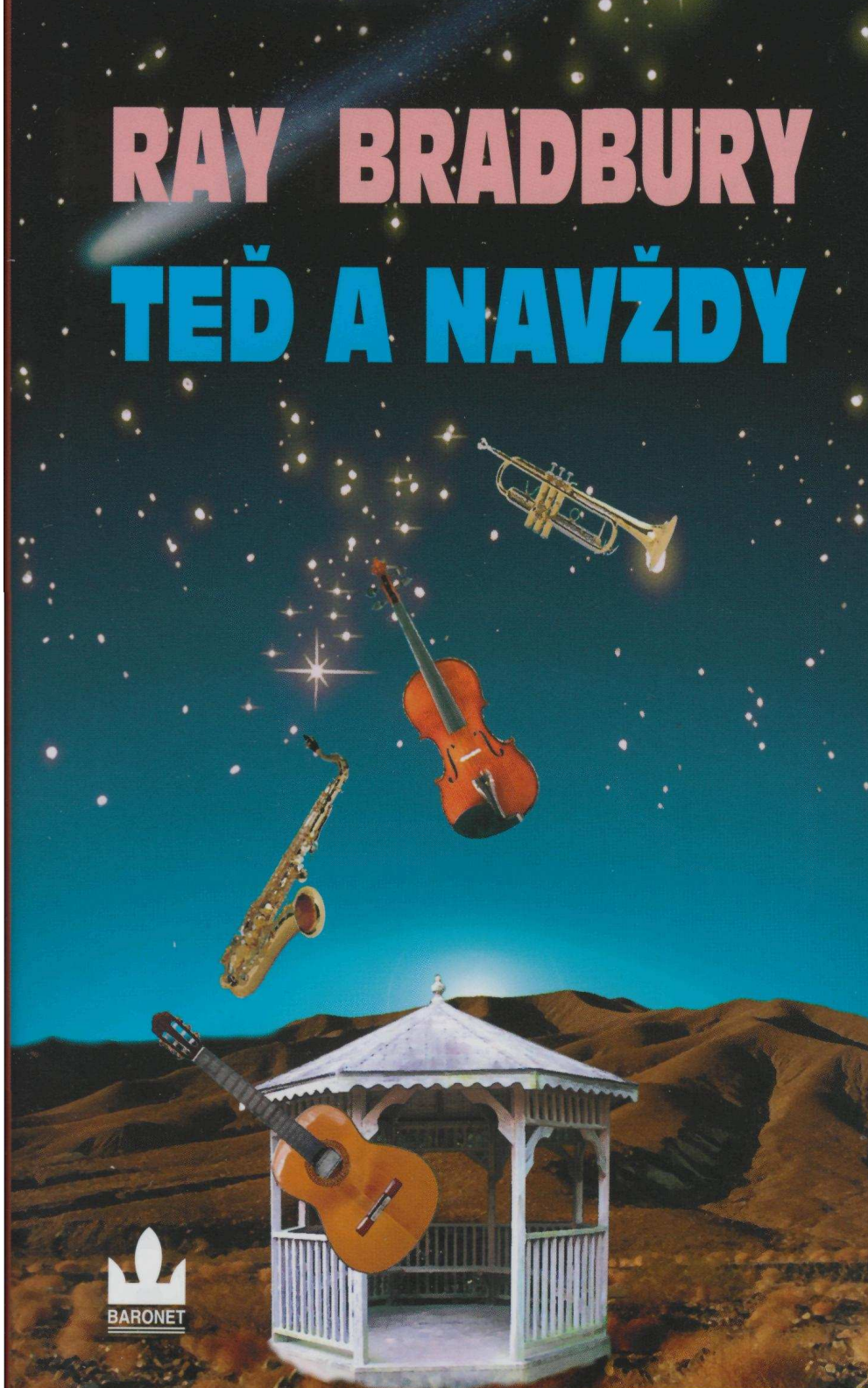

RAY BRADBURY

TEĎ A NAVŽDY

Ted' a navždy

PRAHA 2008

Přeložily:

JANA PACNEROVÁ a JANA PAVLÍKOVÁ

Ray Bradbury: Ted' a navždy

Vydání první

Copyright © 2007 by Ray Bradbury

Published by arrangement with Don Condon Associates, Inc.

All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Izraelská 6, Praha10,

v roce 2008 jako svou 1334. publikaci

Přeloženo z anglického originálu Now and Forever vydaného
nakladatelstvím William Morrow *An Imprint of Harper Collins
Publishers* ,

New York v roce 2007

Český překlad © 2008 Jana Pacnerová a Jana Pavlíková

Odpovědný redaktor Josef Frajs

Přebal a vazba © 2008 Ricardo a Baronet

Ilustrace na přebalu © 2008 Valentino Sani

Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3

Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopíro-
vána či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a
216134.

ISBN 978-80-7384-110-2

BARONET

Praha 2008

Obsah

„KDESI“ PŘEDMLUVA ... 5

Přeložila Jana Pavlíková

KDESI V DÁLCE HUDBA ZNÍ ...7

Přeložila Jana Pavlíková

LEVIATAN 99 ... 66

Přeložila Jana Pacnerová

„Kdesi“

Některé příběhy – ať jsou to povídky, novely nebo romány – jak si možná uvědomujete, vznikají jako výsledek jediného, okamžitého, náhlého popudu. Jiné se odrážejí od nejrůznějších událostí celého života a mnohem později se seskupí v jediný celek.

Když mi bylo šest, můj otec, který měl nutkání cestovat, odjel s celou rodinou vlakem na rok do Tucsonu v Arizoně, kde jsme žili v rychle se rozvíjejícím prostředí. Pro mě to bylo opojné. Městečko bylo velmi malé a pořád rostlo. Nic není víc vzrušující než být součástí vývoje nějakého místa. Měl jsem tam pocit svobody a uzavřel jsem tam mnohá nádherná přátelství.

O rok později jsme se přestěhovali zpátky do města Waukeganu v Illinois, kde jsem se narodil a strávil první roky svého života. Ale když mi bylo dvanáct, vrátili jsme se do Tucsonu, a tentokrát jsem zažíval ještě větší pocit opojné radosti, protože jsme bydleli až na okraji města a já chodil každý den do školy pouští, kolem všech těch fantastických odrůd kaktusů; na své cestě do sedmé třídy jsem potkával ještěrky, pavouky a příležitostně hady; to byl rok, kdy jsem začal psát.

Pak, mnohem později, když jsem žil téměř rok v Irsku a psal scénář *Bílé velryby* pro Johna Houstona, setkal jsem se s díly kanadského humoristy Stephena Leacocka. Byla mezi nimi kouzelná knížečka s názvem *Maloměstské poklesky* (Sunshine Sketches of a Little Town).

Ta knížka mě tolik zaujala, že jsem se pokusil přimět MGM, aby ji zfilmovali. Nařukal jsem několik předběžných stránek, abych studiu předvedl, jak si knihu představuji ve filmově podobě. Když zájem MGM vyprchal, zůstal mi začátek scénáře, který měl atmosféru malého města. Ale současně jsem nemohl nevzpomínat na Tucson, jak jsem ho znával a miloval, když mi bylo šest, a začal jsem psát vlastní scénář a povídku o městě kdesi v poušti.

Během těchto let jsem se opakovaně setkával s Katharine Hepburnovou, buď osobně nebo na plátně, a hrozně mě přitahovala skutečnost, že všechny ty roky zůstávala vzhledem tak mladistvá.

Někdy v roce 1956, když jí bylo hodně přes čtyřicet, natočila film *Summertime*. To mě jaksi přimělo postavit ji do centra příběhu, pro který jsem ještě neměl název, ale kniha *Kdesi v dálce hudba zní* se už očividně rodila.

Přibližně před třiceti lety jsem viděl film *Vítr a lev* se Seanem Connerym a pohádkovou hudbou Jerryho Goldsmitha. Hudba mě tak uchvátila, že jsem sedl, hrál ji a napsal dlouhou báseň inspirovanou tou okouzlující hudbou.

Z této básně se stal další prvek *Kdesi v dálce hudba zní*, jak jsem postupoval počátkem příběhu, který jsem ještě zcela neuchopil, avšak připadalo mi, že všechny prvky do sebe konečně začínají zapadat: rok, který jsem strávil v Tucsonu, když mi bylo šest, rok, který jsem tam strávil, když mi bylo dvanáct, různá setkání s Katharine Hepburnovou včetně jejího magického vystoupení ve filmu *Summertime* a má dlouhá báseň, založená na hudbě k filmu *Vítr a lev*. To vše se spojilo a inspirovalo mě, abych začal psát dlouhý prolog k novele, která konečně následovala.

Když se dnes dívám zpátky, uvědomuji si jaké mám štěstí, že jsem shromáždil takové myšlenky, udržel je živé a pak je sestavil a vytvořil toto konečné dílo *Kdesi v dálce hudba zní*. Mám štěstí, že jsem na své cestě potkal mnoho „pomocníků“. Jedním z nich je v případě tohoto příběhu moje drahá přítelkyně Ann Hardinová, která mě během několika uplynulých let intenzivně podporovala ve snaze novelu publikovat. Za to sdílí dedikaci tohoto díla.

Samozřejmě jsem celé roky doufal, že novelu dokončím natolik včas, aby Katharine Hepburnová, bez ohledu na svůj věk, mohla hrát hlavní roli ve filmové nebo divadelní adaptaci. Kate čekala trpělivě, ale roky mýjely, ona začala být unavená a nakonec tento svět opustila. Nemohu si pomoci, cítím, že si zaslouží věnování, které jsem vložil do tohoto příběhu.

**KDESI V DÁLCE
HUDBA ZNÍ...**

věnováno
Ann Hardinové a Katharine Hepburnové
s láskou

Kapitola 1

Byla tu pouštní prémie naplněná větrem a sluncem a keříky pelyňku a tichem, které sladce rostlo v divokých květech. Napříč tichem ležely koleje a teď se koleje rozechvěly.

Brzy od východu vyrazil s ohněm a párou temný vlak a burácel stanicí. Cestou zpomalil u nástupiště poházeného konfetami, útržky prastarých jízdenek procvaknutých pomíjivými průvodčími.

Lokomotiva zpomalila právě jen natolik, aby se ven mohlo kapapultovat jedno zavazadlo a aby mladý muž v letním plátěném obleku mohl skočit za ním a přistát v běhu, zatímco se vlak s burácením hnál dál, jako by neexistovalo nádraží, ani zavazadlo, ani jeho majitel, který teď zarazil svůj skákavý běh a rozhlížel se, a kolem něj se usazoval prach a v dálce se začínaly rýsovat nejasné obrysy domků.

„Zatraceně!“ zašeptal. „Přece jen tady něco je.“

Odvanul další prach a odhalil další střechy, věže a stromy.

„Proč?“ zašeptal. „Proč jsem sem přijel?“

Odpověděl si sám ještě tišeji. „Protože.“

Kapitola 2

Protože.

Předešlé noci v polospánku cítil, jak mu něco píše zevnitř na víčka.

Aniž by otevřel oči, četl slova, která se tu odvíjela:

Kdesi v dálce hudba zní
melodií neznámou
o semínkách slunečnic
a lodnicích
kteří za luny přistanou.
Kdesi v dálce buben víří
vibruje časem ztraceným
a vzpomínkou na ty dny léta
v časech budoucích
dosud nezrozených.

„Počkej!“ slyšel říci sám sebe.

Otevřel oči a slova se zastavila.

Napolo zvedl hlavu z polštáře, a pak si to rozmyslel a znovu se položil.

Když zavřel oči, na vnitřní straně víček se znovu začala psát slova.

V časech budoucích vzdálených v dávnověku
a zavátých prachem egyptským,
jenž voní po hrobce a po šeríku
a po semeni vydaném s rozkoší
a po broskvi, co na větvi visí
vysoko na nebi, kam nelze dosáhnout.
Tam mumie nádherné jako humři
vzpomínají na dávné časy budoucí a učí.

Na okamžik ucítil, jak se mu oči zachvěly a pevně zavřely, jako by chtěly změnit napsané řádky nebo je vymazat.

Pak, jak se díval v temnotě, slova se ve vnitřním úsvitu v jeho hlavě znovu zformovala, a zněla takto:

A děti sedí kolem na podlaze z kamene
a do písku svůj život malují,
vzpomínají na mrtvé, kteří nezemřou
v časech budoucích, nespátřených,
v zemích vzdálených.
Kdesi v dálce hudba zní,
kde měsíc nikdy nezapadá
a ve dnech léta nikdo nespí
a nikdo k smrti neuléhá;
a čas tak prostě věčně běží
a srdce pak tlukou dál
za zvuků starého bubnu měsíčního
a neslyšných kroků Věčnosti.

„Příliš,“ slyšel šeptat sám sebe. „To je příliš. Nemohu. Tak přicházejí básně na svět? A odkud přichází? Skončila?“ uvažoval.

A bez jistoty znovu položil hlavu a zavřel oči a četl tato slova:

Kdesi v dálce staří bloudí
až do poledne otálí
a dřímou v lánech žitných polí
a čerství jako děti
s měsícem povstanou.
Kdesi v dálce ty děti staré
vědí, jaké je mrtvý být
a drmolí v pláči a dumají
o polích zapomnění
pod svým ložem.
A sedí u dlouhého jídelního stolu,
kde Život pořádá banket z vlastní krve,
kde nemožné mění sama sebe v možné
a omšelost bere novou
masku svěží.
Kdesi v dálce hudba zní
poslyš, ach poslyš tu píseň!
Kdo naučí se ji, bude tančit věčně
až přijde červen...
a ještě červen...
a co víc... červen...
A Smrt bude hloupá a ne chytrá
a Smrt zůstane věčně ležet ztichlá
A bude červen a červen a ještě červen.

Temnota byla nyní úplná. Úsvit byl poklidný.

Otevřel oči dokořán a vleže nevěřícně hleděl na strop. Obrátil se na posteli a vzal do ruky pohlednici, která ležela na nočním stolku, a zadíval se na obrázek.

Nakonec řekl polohlasem: „Jsem šťastný?“

A odpověděl si: „*Nejsem šťastný.*“

Velice pomalu vstal z postele, oblékl se, sešel po schodech, došel na nádraží, koupil si jízdenku a nasedl do prvního vlaku jedoucího na západ.

Kapitola 3

Protože.

Tak tedy, pomyslel si, když hleděl na koleje. Tohle místo není na mapě. Ale když vlak zpomalil, skočil jsem, protože...

Obrátil se a spatřil větrem ošlehanou tabuli nad chatrným nádražím, které jako by se potápělo pod přílivem písku: Summerton, Arizona.

„Ano, pane,“ řekl hlas.

Cestovatel spustil pohled níž a objevil muže přibližně ve středním věku, se světlými vlasy a jasnými očima, který seděl na verandě tohoto zchátralého nádraží a zakláněl se do stínu. Nad ním visela sbírka čepic s nápisy: Pokladna, Úschovna zavazadel, Výhybkář, Noční hlídač, Taxi. Na hlavě měl čepici s nápisem Přednosta stanice, vyšitým na štítku jasně červenou nití.

„Co to bude,“ zeptal se muž středního věku s pohledem upřeným na neznámého. „Jízdenka na příští vlak? Nebo taxi přes dva bloky, do Egyptian View Arms?“

„Bože, já nevím.“ Mladší muž si otřel čelo a zamrkal všemi směry. „Zrovna jsem přijel. Vyskočil jsem. Nevím proč.“

„Neodporujte náhlému popudu. Se štěstím uniknete rozpálené pánvi a narazíte na pěkné chladné jezero uprostřed horkého dne. Takže, co to bude?“

Starší muž čekal.

„Taxi, dva bloky, do Egyptian View Arms,“ řekl mladší muž rychle. „Ano!“

„Náruč egyptské vyhlídky... Dobrá, s ohledem na skutečnost, že tam není vyhlídka na žádné Egypty, ani na deltu Nilu. A Káhira v Illinois je tisíc mil na východ. Ale řekl bych, že máme spoustu náručí.“

Starý muž vstal, sundal z hlavy čepici Přednosta stanice a nahradil ji čepicí Taxi. Sehnul se, aby vzal kufřík, když mladý muž řekl: „Přece nechcete jen tak odejít...“

„Z nádraží? Postará se o sebe samo. Koleje nikam nevedou, nic se tu nedá ukrást a potrvá pěkných pár dní, než nás zase překvapí další vlak. Pojd'te.“ Zvedl brašnu a šoural se ze stínu a za roh.

Za nádražím nestálo žádné taxi. Namísto toho tu stál a trpělivě čekal docela pohledný, velký bílý kůň. A za koněm malý vůz s vysokými postranicemi a se slovy *Kellyho pekárna, čerstvý chleba* namaľovanými na boku.

Taxikář pokynul a mladý muž vyšplhal do vozu a usadil se v teplém stínu. Cizinec se nadechl.

„Není to vzácná krásná vůně?“ řekl taxikář. „Právě jsem doručil pět tuctů bochníků!“

„Tohle,“ odpověděl mladý muž, „je parfém Edenu prvního rána.“

Starší muž vytáhl obočí. „Tak tedy,“ uvažoval, „co dělá novinář, který touží stát se romanopiscem, v Summertonu v Arizoně?“

„Protože,“ řekl mladý muž.

„Protože?“ opáčil starší muž. „To je jeden z nejlepších důvodů na světě. Ponechává spoustu prostoru pro rozhodnutí.“ Vyšplhal na kozlík, pohlédł laskavými očima na čekajícího koně, měkce zamlasal jazykem a řekl: „Claude.“

A kůň, sotva uslyšel své jméno, je zavezł do Summertonu v Arizoně.

Kapitola 4

Vzduch byl horký, když se pekařský vůz pohyboval, a pak, jakmile dojeli do stínu stromů, začal chladnout.

Mladík se naklonil kupředu.

„Jak jste to uhodł?“

„Co?“ řekl taxikář.

„Že jsem spisovatel.“

Taxikář letmo pohlédł na míjející stromy a kývl.

„Váš jazyk zdokonaluje slova na jejich cestě ven. Povídejte dál.“

„Slyšel jsem zvěsti o Summertonu.“

„Spousta lidí je *slyší*, málokdo přijede.“

„Slyšel jsem, že vaše město je v jiném čase a prostoru, možná mizí. Přežívá, doufám já.“

„Dovolte mi, ať se vám pořádně podívám do očí,“ řekl taxikář.

Reportér se obrátil a pohlédl přímo na něj.

Taxikář znovu kývl.

„Ne, ještě nežloutnou. Myslím, že chápete, na co se díváte, že říkáte, co cítíte. Vítejte. Jmenuju se Culpepper. Elias.“

„Pane Culpeppere!“ Mladík se dotkl ramene staršího muže.
„James Cardiff.“

„Páni!“ řekl Culpepper. „Že jsme pěkný párek? Culpepper a Cardiff. Měli bychom být vznešení právníci, architekti, tiskaři. Taková jména se nevyskytují vedle sebe. Culpepper, a dále Cardiff.“

A kuň Claude klusal trochu rychleji mezi stíny stromů.

Kuň se loudal městem, Elias Culpepper ukazoval napravo a nalevo, brebentil k nezastavení.

„Tady je továrna na obálky. Odtud vychází všechna naše pošta. Tady je parní závod, kdysi vyráběl páru. Zapomněl jsem pro co. A teď právě mjíme *Culpepperovy summertonské novinky*. Když se jednou za měsíc objeví novinka, *otiskneme* ji! Čtyři strany velkého písma, jaké se snadno čte. Tak vidíte, vy a já jsme, jistým způsobem, kolegové. Vy samozřejmě neřídíte navíc koně a necvakáte jízdenky na vlak.“

„To tedy určitě ne,“ řekl James Cardiff a oba se tiše zasmáli.

„A tohle,“ pokračoval Elias Culpepper, když Claude zabočil do uličky, kde jilmy a duby a javory uprostřed splývaly a opředly oblohu modrými a zelenými odstíny – dokonalá doškářská práce nahoře a dole – „tohle je Ulička Nového Východu Slunce. Žijí tu nejlepší rodiny. Tady Ribtreeovi, tady Townwayovi. A...“

„Bože můj!“ pronesl James Cardiff. „Ty *trávníky*. *Podívejte*, pane Culpeppere!“

A projížděli okolo jednoho plotu za druhým, davy slunečnic tam zvedaly obrovské kulaté ciferníky a měřily čas slunce, otvíraly se za úsvitu a zavíraly se soumrakem, sto tuhle v záhonku pod jilmem, dvě stě na vedlejším dvorku a pět set na dalším.

Každý obrubník byl lemován vysokými zelenými stonky zakončenými širokými tmavými tvářemi a žlutými trásněmi.

„Je to jako když dav přihlíží přehlídce,“ řekl James Cardiff.

„Pojďme přemýšlet,“ řekl Elias Culpepper.

Vznešeně mávl rukou.

„Tak, pane Cardiffe. Jste první reportér, který nás navštívil za celé roky. Nic se tu nepříhodilo od roku 1903, což byl rok *Malé* povodně. Či 1902, kdybyste chtěl *Velkou*. Pane Cardiffe, co by reportér, jako jste vy, hledal v městečku jako je tohle, kde se hodinu po hodině nic neděje?“

„Něco by se dít *mohlo*,“ odpověděl Cardiff nejistě.

Zvedl oči a rozhlédl se po městě všude kolem. Jsi tady, pomyslel si, ale možná nebudeš. Vím, ale nepovím. Je to hrozná pravda, která tě může smést. Má mysl je otevřená, ale má ústa jsou zavřená. Boudoucnost je neurčitá a nejistá.

Pan Culpepper vytáhl z kapsičky košile plátek mátové žvýkačky, sloup z něj obal, nacpal žvýkačku do úst a žvýkal.

„Vy víte něco, co já *nevím*, pane Cardiffe?“

„Možná,“ řekl Cardiff, „vy víte věci o Summertonu, které jste vy neřekl *mně*.“

„Pak doufám, že to oba brzy napravíme.“

A s tím Elias Culpepper pobídl Clauda na štěrku vysypanou příjezdovou cestu soukromého domu s nápisem nad verandou: Egyptian View Arms. Ubytování.

A skutečně předtím nelhal.

Žádná řeka Nil nebyla v dohledu.

Kapitola 5

V tom okamžiku vjel na dvůr starodávný vůz na led, s temnou zející tlamou plnou mrazu, tažený koněm, který se vyznačoval strašlivou potřebou svého antarktického nákladu. Cardiff ucítil chuť ledu na vzdálenost třiceti dávno zmizelých let.

„Právě včas,“ řekl ledař. „Horký den. Hrábňte si!“ Pokývl dozadu k vozu.

Cardiff, naprosto instinktivně, seskočil z vozu na chleba a zamířil přímo k zádi ledařského vozu. Cítil, jak jeho desetiletá ruka sáhla dovnitř a uchopila ostrý rampouch. Ustoupil a otřel si jím čelo. Druhou rukou podvědomě vytáhl z kapsy kapesník, aby led zabalil. Sál jej a ustoupil stranou.

„Jak to chutná?“ zaslechl Culpeppera říkat.

Cardiff znovu olízl led.

„Po plátně.“

Teprve potom pohlédl zpátky na ulici.

Byla to taková ulice, jaká není k uvěření. Na jediném domě nebyla jediná střecha, která by nebyla čerstvě natřená dehtem a zališťovaná nebo obložená. Nebyla jediná houpačka na verandě, která by nevisela rovně. Nebylo jediné okno, které by nezářilo jako zrcadlový štít v sálech Valhally, celičké zlato za úsvitu a soumraku, celičkový čirý běžící potůček za poledne. Nebyl jediný arkýř, který by nevystavoval knihy opírající se uvnitř na regálech knihovny vzájemně o svůj mlčenlivý důvtip. Nebylo jediné ústí okapové roury bez svého sudu, který shromažďoval vodu. Nebyl jediný zadní dvorek, který by tohoto dne nezaplnil koberce klepané tak, že prach času odvanul s větrem a staré vzory se objevily v rokokové novosti. Nebyla jediná kuchyně, která by nevysílala přísliby ukojeného hladu a pokojných večerů rozjímání nad pokrmy obsaženými přesně jihojihozápadně od duše.

Všechno, všecičko dokonalé, všechno natřené, všechno čerstvé, všechno nové, všechno překrásné, dokonalé městečko v dokonalé směsici ticha a neviděného chvatu a horečné činnosti.

„Penny za vaše myšlenky,“ řekl Elias Culpepper.

Cardiff zavrtěl hlavou, oči zavřené, protože neviděl nic, ale představoval si mnoho.

„To vám nemohu říct,“ odpověděl Cardiff šeptem.

„Zkuste to,“ řekl Elias Culpepper.

Cardiff znovu zavrtěl hlavou, téměř trpěl v nevysvětlitelném štěstí.

Sloupl kapesník omotaný kolem ledu, položil si poslední třípytku na jazyk a chroupl, a zároveň vykročil vzhůru po schodech na verandu, zády k městu, a uvažoval, co objeví příště.

Kapitola 6

James Cardiff stál v tichém úžasu.

Přední veranda Egyptian View Arms byla nejdelší, jakou kdy viděl. Stálo na ní tolik bílých proutěných houpacích křesel, že přestal počítat. Některá křesla obsadila sbírka poměrně mladých gentlemanů, kteří ještě nedosáhli středního věku, byli elegantně oblečení, hladké vlasy sčesané dozadu, čerstvě ze sprchy. A promíchány mezi muži byly ženy, věkem přes třicet, ale ještě ne čtyřicet, v letních šatech, které všechny vypadaly, jako by byly vystřižené ze stejné tapety se vzorkem růží nebo gardenií. Všichni muži měli vlasy sestřižené od téhož holiče. Ženy nosily kadeře jako zářivé helmy vytvořené nějakým Pařížanem, nažehlené a nakudrlinkované dlouho předtím, než se Cardiff narodil. A všechna houpací křesla v tom shromáždění se pohupovala dopředu a pak dozadu, v unisonu, v tichém příboji, jako by jimi všemi pohyboval stejný oceánský větřík, nezvučný a poklidný.

Jakmile Cardiff položil nohu na poslední schod verandy, veškeré pohupování ustalo, veškeré tváře se zvedly a vyšlehl plamen úsměvů a každá ruka se vztyčila v nehluchém pozdravu na uvítanou. Kývl a bílé letní proutí znovu vyplulo na cestu, a rozeznělo se zurčení hovoření.

Při pohledu na dlouhou řadu pohledných lidí si pomyslel: *Zvláštní, kolik mužů je v tuhle hodinu doma. Velice nezvyklé.*

V zastíněném průchodu sítových dveří zacinkal křišťálový zvoneček.

„Polévka je na stole,“ zavolal ženský hlas.

Během několika vteřin se proutěná křesla vyprázdnila a všichni letní lidé se šumotem procházeli sítovými dveřmi.

Právě se je chystal následovat, když se zarazil, otočil hlavu a ohlédl se.

„Co?“ zašeptal.

Elias Culpepper mu stál u lokte, zlehka kladl Cardiffovo zavadlo vedle něj.

„Ten zvuk,“ řekl Cardiff. „Kdesi...“

Elias Culpepper se tiše zasmál. „To městská kapela zkouší na čtvrtěční představení zkrácené *Toscy*. Když skočí, trvá jí jen dvě minuty, než přistane.“

„*Tosca*,“ řekl Cardiff a naslouchal vzdálené hudbě žestů. „Kdesi...“

„Pojďte dovnitř,“ řekl Culpepper, který držel síťové dveře otevřené pro Jamese Cardiffa.

Kapitola 7

Uvnitř zastíněné haly měl Cardiff pocit, jako by se přesunul do letně chladné mléčnice, která voněla velkými nádobami smetany skrytými před sluncem, a krabicemi na led, z nichž odkapával jejich tajemný obsah, a čerstvým chlebem položeným na kuchyňský stůl, a koláči, které chladnou na okenní římse.

Cardiff udělal další krok a věděl, že tady by spal devět hodin denně a probouzel se jako chlapec za úsvitu, vzrušený faktem, že žije, a že celý svět začíná, ráno za ránem, vděčný za své srdce ve svém těle, a za pulz v zápěstí.

Zaslechl něčí smích. A byl to on sám, přemožen radostí, kterou nedokázal vysvětlit.

Kdesi vysoko v domě se cosi nepatrně pohnulo. Cardiff vzhlédl.

Sestupovala po schodech a teď se zastavila, když ho uviděla, nejkrásnější žena na světě.

Kdesi, kdysi slyšel kohosi říci: Zachyťte obraz, než vyprchá. To říkaly první fotografické aparáty, které uvěznily světlo a přenášely jeho jas na stínítka, kde chemikálie uložené v porcelánu přiměly uvězněné duchy povstat z mrtvých. Tváře zachycené v poledne byly vyvolávány v kyselých lázních, aby se obnovily jejich oči, ústa, a pak neodbytná tkáň krásy či arogance, či netrpělivost dítěte, které musí stát klidně. V temnotách se fantomové skrývali v chemikáliích, dokud jim nějaké gesto neporučilo vynořit se z času do věčnosti, kterou lze držet v rukou dlouho poté, co živé tělo dávno zmizelo.

Bylo tomu tak a nejinak s touto ženou, tímto zázrakem jasného poledne, která sestupovala po schodech do chladného stínu haly, jen aby se znovu objevila v paprsku slunečního světla ve dveřích jídelny.

Její ruka připlula, aby se setkala s Cardiffovou rukou, a pak její zápěstí a paže a rameno, a konečně, jako z té chemie v temné komoře, zjevení tváře tak nádherné, že se na něj vyřinula jako květina, když ji úsvit přiměje rozevřít svou krásu. Její odhadující, třpytivé a letně elektrické oči radostně zářily, pozorovaly ho, jako by on sám právě také povstal z těch zázračných vln, na nichž plavou vzpomínky, jako by chtěly říct: Pamatuješ se na mě?

Pamatuji! pomyslel si.

Ano? zdálo se mu, že ji slyší říci.

Ano! zvolal beze slova. *Vždycky jsem doufal, že si tě snad pamatuji.*

Tak tedy, říkaly její oči, budeme přáteli. Možná v jiném čase jsme se potkali.

„Čekají na nás,“ řekla nahlas.

Ano, pomyslel si, *na nás oba!*

A nyní promluvil. „Tvé jméno?“

Ale ty už ho znáš, odpovídalo její mlčení.

A bylo to jméno ženy mrtvé ony čtyři tisíce let a ztracené v písčích Egypta, a nyní osvěžené v poledne v jiné poušti poblíž prázdného nádraží a mlčenlivých kolejí.

„Nefertiti,“ řekl. „Pěkné jméno. Znamená Nádherná je zde.“

„Ach!“ řekla. „Ty to víš.“

„Tutanchamon vyšel z hrobky, když mi byly tři,“ odpověděl. „Viděl jsem jeho zlatou masku, a přál si, aby má tvář byla jeho.“

„Ale ona je,“ řekla. „Jen sis toho nikdy nevšiml.“

„Mohu tomu věřit?“

„Věř tomu a stane se to vprostřed tvé víry. Máš hlad?“

Umírám hladu, pomyslel si a upřeně na ni hleděl.

„Než padneš,“ rozesmála se, „pojď!“

A vedla ho na hostinu letních bohů.

Kapitola 8

Jídelna, stejně jako veranda, byla nejdelší, jakou kdy viděl.

Všichni lidé z letní verandy byli seřazení po obou stranách neuvěřitelného stolu, a zadívali se na Cardiffa a Nef, kteří vcházeli dveřmi.

Na vzdáleném konci stolu na ně čekaly dvě židle, a jakmile se Cardiff a Nef posadili, nastal příval činnosti, zvedaly se příbory a kolovaly mísy.

Podával se neuvěřitelný salát, fantastická omeleta a polévka hladká jako samet. Z kuchyně vanula vůně, která slibovala dezert sladký jako ambrózie.

Uprostřed svého úžasu Cardiff řekl: „Počkat, tohle je příliš! Musím se podívat.“

Vstal a vešel do dveří na konci jídelny, které vedly do kuchyně.

Vstoupil do kuchyně a zahleděl se přes místnost na dveře, které mu připadaly povědomé.

Věděl, kam vedou.

Do spíže.

A nejen tak do nějaké spíže, ale do spíže jeho babičky, či nějaké přesně takové. Jak je to možné?

Vykročil a strčil do dveří; zpola očekával, že za nimi najde svou babičku, ztracenou v té zvláštní džungli, kde visely leopardí banány, kde koblihy ležely pohřbené v tekutých píscích moučkového cukru. Kde se jablka blyštěla v krabicích a broskve ukazovaly svá teplá letní líčka. Kde řada za řadou, police za policí, plné koření a přísad, stoupaly k věčně setmělému stropu.

Slyšel sám sebe notovat jména, která četl na štítcích sklenic, přezdívky indických princů a arabských poutníků.

Byl tam kardamon a anýz a skořice, a cayenský pepř a karí. A k tomu zázvor a paprika a tymián a vlašovičnick.

Byl by ty slabiky dokázal téměř zpívat, probouzel se v noci a slyšel sám sebe, jak si ty zvuky pobrukuje znovu a znovu.

Přelétl police pohledem, a ještě jednou, zhluboka se nadechl a obrátil se, pohlédl zpátky do kuchyně, s jistotou, že uvidí nad stolem skloněnou povědomou postavu, jak připravuje poslední chody tohoto úžasného oběda.

Uviděl tělnatou ženu polévat máslově žlutý dort tmavou čokoládou, a pomyslel si, že kdyby ji zavolal jménem, jeho babička by se mohla otočit a přispěchat, aby ho sevřela v náručí.

Ale neřekl nic a díval se, jak ta žena úspěšně dokončuje práci a předává dort služebné, která ho nese do jídelny.

Vrátil se a připojil se k Nef, chuť k jídlu ta tam, ukojená v divočině spíže, což bylo více než dostačující.

Nef, pomyslel si s pohledem upřeným na ni, je žena všech žen, krása všech krás. Pšeničné pole, které Monet maloval znovu a znovu, se stalo *tím* pšeničným polem. Ono průčelí kostela, podobně malované, znovu a znovu, dokud nebylo nejdokonalejším průčelím v historii kostelů. Ono zářivé jablko a proslulý pomeranč od Cézanna, který nikdy nevybledne.

„Pane Cardiffe,“ slyšel ji říci. „Posad'te se, jezte! Nesmíte mě nechat čekat. Čekala jsem příliš mnoho let.“

Přisunul se blíž, neschopný odtrhnout své oči od jejích.

„Velký Bože,“ řekl. „Kolik je vám let?“

„Povězte mi to vy,“ odpověděla.

„Ach, k čertu!“ zvolal. „Narodila jste se možná před dvaceti lety. Třiceti. Nebo předevčírem.“

„Jsem ony všechny.“

„Jak?“

„Jsem vaše sestra, vaše dcera a někdo, koho jste znával dávno před lety ve škole, ano? Já jsem ta dívka, kterou jste pozval na maturitní ples, ale ona už slíbila jinému.“

„To je můj život. To se stalo. Jak jste to uhodla?“

„Já nikdy nehádám,“ odvětila. „Já vím. Důležité je, že jste konečně tady.“

„To zní, jako byste mě očekávala.“

„Věčně,“ řekla.

„Ale já nevěděl, že sem pojedu, až do včerejšího večera, uprostřed snu. Soustředil jsem svou mysl jen na poslední okamžik. Rozhodl jsem se napsat příběh...“

Tiše se zasmála. „Jak je to možné? Zní to tolik jako ty nezdravé románky psané zdravými hospodyňkami. Proč jste si vybral Summerton? Kvůli našemu jménu?“

„Viděl jsem pohlednici, kterou si někdo zřejmě opatřil, když tu-
dy projížděl.“

„Ach, to by bylo před dlouhými lety.“

„Vypadalo to jako pěkné městečko – přátelské pro turisty, kteří
hledají místo, kde by mohli odpočívat, užívat pouštní vzduch. Ale
pak jsem je začal hledat na mapě. A víte co? Není na žádné mapě,
kterou se mi podařilo sehnat.“

„Nu, vlak tu nestaví.“

„Dneska nezastavil,“ připustil. „Jen dvě věci vystoupily – já a
můj kufřík.“

„Cestujete nalehko.“

„Jsem tu jen na noc. Až bude projíždět další vlak, a nezastavo-
vat, naskočím.“

„Ne,“ řekla tlumeně. „Tak to nemá být.“

„Musím jet domů a dokončit svůj příběh,“ trval na svém.

„Ach ano,“ řekla. „A co povíte o tomhle městě, které nikdo ne-
dokáže najít?“

Oblohu křížoval mrak a okna jídelny potemněla, a přes jeho tvář
padl stín. Daly se říci dvě pravdy, ale on řekl jen jednu.

„Že je to půvabné město,“ řekl nepřesvědčivě. „Město z druhu
těch, která už neexistují. Že by si je lidé měli připomínat a slavit. Ale
jak jste věděla, že přijedu?“

„Vzbudila jsem se za úsvitu,“ řekla. „Zdálky jsem slyšela, jak
váš vlak přijíždí. V poledne byl vlak právě na druhé straně hor a já
slyšela jeho píšťalu.“

„A čekala jste někoho jménem Cardiff?“

„Cardiff?“ zapřemýšlela. „Existoval obr z Cardiffu, kdysi...“

„Ve všech novinách. Podvod.“

„A vy,“ zeptala se, „jste podvodník?“

Nedokázal se jí podívat do očí.

Kapitola 9

Když vzhlédl, židle, na které seděla Nef, byla prázdná. Také všichni
ostatní stolovníci už opustili stůl, vrátili se do svých houpacích kře-
sel, nebo možná k letnímu odpolednímu zdřímnutí.

„Bože!“ mumlal. „Ta žena, mladá, ale jak mladá? Stará, ale jak stará?“

Náhle se jeho lokte dotkl Elias Culpepper.

„Chcete skutečnou okružní cestu městem? Claude potřebuje doručit něco čerstvě pečeného chleba. Vzhůru!“

* * *

Vůz byl naložený voňavou úrodou. Teplé bochníky ležely úhledně naskládané řada za řadou ve voze provoněném pecí, dohromady třicet či čtyřicet bochníků, se jmény napsanými na obalech z voskovaného papíru. Vedle stály voskované krabice vdolečků a koláčů, pečlivě převázané šňůrkami.

Cardiff se třikrát ohromně zhluboka nadechl a téměř se skácel nestřídmou konzumací.

Culpepper mu podal balíček a nůž.

„Co je to?“ řekl Cardiff.

„Nebudete ani blok odsud, až vás chleba přemůže. Tady je nůž na máslo. Tady je celý bochník. Nevozte ho zpátky.“

„Nebudu večeret.“

„Ne. Naopak. Léto venku. Léto vevnitř.“

Podal mu zápisník se jmény a adresami.

„Jen pro případ,“ řekl Culpepper.

„Posíláte mě samotného? Jak mám vědět, kam jet?“

„Bez starosti. Claude cestu zná. Ještě se nikdy neztratil. Správně, Claude?“

Claude se ohlédl, ani pobaveně, ani vážně, jen *připraveně*.

„Jen se moc nevěšte na opratě. Claude má vlastní systém. Vy se jen přidejte. Je to jediný způsob, jak si prohlédnout město bez mého drmolení. Hop nahoru!“

Cardiff vyskočil na vůz. Claude zatáhl, vůz sebou škulbl kupředu.

„K čertu!“ Zápolil se zápisníkem, prohlížel jména a adresy. „Co je první zastávka?“

„Kuráž!“

Vůz s chlebem ujížděl, zateploval vzduch opojnými vůněmi kvasnic a obilí.

Claude klusal, jako by se nemohl dočkat, až ukáže, co umí.

Kapitola 10

Claude běžel pěkným tempem přes dva bloky a líbezně zahrnul za roh.

Jeho oči se stočily k poštovní schránce na předním dvorku: *Abercrombie*.

Cardiff nahlédl do svého seznamu.

Abercrombie!

„Zatraceně!“

Skočil z vozu, bočník v ruce, když ženský hlas zavolal: „Děkuji, Claude.“

Žena kolem čtyřicítky stála v brance, aby si vzala chleba. „Vám také, samozřejmě,“ dodala. „Pane...?“

„Cardiff, madam.“

„Claude,“ zavolala, „dobře se starej o pana Cardiffa. A pane Cardiffe, vy se dobře starejte o Clauda. Nashle!“

A vůz kodrcal po cihlovém dláždění pod shromážděním stromů, které se proplétaly v krajkoví, aby uvěznily slunce za mříží.

„Další je Fillmore.“ Cardiff si prohlížel seznam, připraven zatáhnout za opratě, když kůň zastavil u další branky.

Cardiff zasunul bočník do poštovní schránky Fillmorových a rozběhl se, aby dohonil Clauda, který se vydal na další cestu, aniž by počkal na svého vozku.

A tak to šlo. Bramble. Jones. Williams. Isaacson. Meredith. Chléb. Koláč. Vdolečky. Chléb. Koláč. Chléb.

Claude zahrnul za poslední roh.

A tam byla škola.

„Zastav, Claude!“

Cardiff sestoupil a vešel na školní dvůr, kde našel houpací prkno, starý modrý lak se z něj odlupoval, vedle starých houpaček, dřevěná sedátka samá tříska visela na zrezavělých železných řetězech.

„Tak tedy,“ zašeptal Cardiff.

Škola byla patrová. Dvoukřídlé dveře byly zavřené a všech osm oken pokrývala vrstva prachu.

Cardiff zalomcoval hlavními dveřmi. Pevně zamčené.

„Je teprve květen,“ řekl si Cardiff pro sebe. „Škola ještě neskončila.“

Claude nedůtklivě zaržál a možná z uražené ješitnosti se začal pomalu posouvat pryč od školy.

„Claude!“ Cardiff přidal na důrazu. „Zůstaň!“

Claude zůstal, bušil do cihel oběma předními kopyty.

Cardiff se obrátil zpátky k budově. V překladu nad hlavním vchodem byla vytesána slova: Summertonská střední škola, 1. ledna 1888.

„Osmnáct set osmdesát osm,“ mumlal Cardiff. „Tak tedy!“

Ještě se naposledy podíval na prachem pokrytá okna a rezavé řetězy houpaček a řekl: „Jedno poslední kolo, Claude.“

Claude se nepohnul.

„Spotřebovali jsme všechnen chleba a jména, je to tím? Přijímáš jen pekárenské objednávky, jinak nic?“

Ani Claudův stín se nepohnul.

„Nu, tak tu budeme prostě stát, dokud mi neprokážeš laskavost. Tvůj nový hvězdný pasažér chce projet celé tohle mizerné město křížem krážem. Tak jak to bude? Žádná voda, žádný oves, bez pořádného cvalu.“

Voda a oves zabraly.

Pořádný cval.

Pluli dolů po Jetelové třídě a vzhůru po Ibiškové ulici a napříč přes Růžové náměstí, doprava po Červnovém paloučku a zase doleva po Santálové a pak uličkou V rokli, která běžela po okraji mělké rokle vyryté pradávnými dešti. Upíral pohled na trávník po trávníku, a po trávníku – všechny šťavnaté, zelené, dokonalé. Žádné baseballové pálky. Žádné baseballové míčky. Žádné obruče na košíkovou. Žádné míče na košíkovou. Žádné tenisové rakety. Žádné palice na kriket. Žádní skákací panáci namalovaní na chodníku. Žádné houpačky z pneumatik na stromech.

Claude s ním klusal do Egyptian View Arms, kde čekal Elias Culpepper.

Cardiff slezl z vozu na chleba.

„Nu?“

Cardiff se ohlédl na letní koberce zelených trávníků a zelených živých plotů a zlatých slunečnic a řekl: „Kde jsou děti?“

Kapitola 11

Pan Culpepper neodpověděl okamžitě.

Protože na ně právě čekal odpolední čaj s meruňkovými a broskvovými koláči a jahodovou rozkoší a kávou namísto čaje, a pak s portským namísto kávy, a pak byla večere, skutečná senzace, která skončila až dlouho po deváté. A pak obyvatelé Egyptian View Arms zamířili nahoru, jeden po druhém, do svých neobyčejně vítaných letních postelí chladné letní noci, a Cardiff seděl na trávniku bez kroketových branek a bez obručí na košíkovou, pozoroval pana Culpeppera na verandě, který vykouřil několik malých dýmek, a čekal.

Nakonec Cardiff velice hloubavým krokem došel k okraji zábradlí na verandě a čekal.

„Ptal jste se na žádné děti?“ řekl Elias Culpepper.

Cardiff přikývl.

„Dobrý reportér by nedovolil, aby uběhlo tolik času poté, co položil tak důležitou otázku.“

„Právě teď ubíhá další čas,“ řekl Cardiff mírně, jak stoupal po schodech na verandu.

„Správně. Tady!“

Na zábradlí stála láhev vína a dvě napoleonky.

Cardiff do sebe hodil svoji a šel si sednout vedle Eliase Culpeppera.

Culpepper vyfoukl obláček kouře. „Poslali jsme,“ zřejmě pečlivě vážil slova, „všechny děti pryč do školy.“

Cardiff zíral. „Celé město? Všechny děti?“

„Tak je to. Do Phoenixu je to sto mil jedním směrem. Do Tucsonu dvě stě. Cestou nic než písek a zkamenělý les. Děti potřebují školy s opravdovými stromy. My tu máme opravdové stromy, to ano, ale nedokážeme najmout učitele, kteří by tu učili. Byli tu, kdysi, ale přemohlo je osamění. Učitelé neprijdou, tak musely odejít naše děti.“

„Když se vrátím koncem června, potkám děti, které se vracejí domů na prázdniny?“

Culpepper zůstal nehybný, podobně jako Claude.

„Povídám...“

„Slyšel jsem.“ Culpepper vyklepal z dýmky jiskřící popel.

„Kdybych řekl ano, věřil byste mi?“

Cardiff zavrtěl hlavou.

„Naznačujete, že jsem na míli daleko od pravdy?“

„Naznačuji jen,“ odpověděl Cardiff, „že se navzájem zdvořile vodíme za nos. Čekám, abych viděl, jak daleko to dovedete.“

Culpepper se pousmál.

„Děti se domů nevracejí. Vybraly si letní školy v Amherstu, Providence a Sag Harboru. Jedno je dokonce v Mystickém Přístavu. Nezní to krásně? Mystický. Jednou jsem tam seděl za bouřky a přečetl každičkou kapitolu *Bílé velryby*.“

„Děti se domů nevracejí,“ řekl Cardiff. „Mohu hádat proč?“

Starší muž přikývl, dýmku v ústech, nezapálenou.

Cardiff vytáhl zápisník a zadíval se do něj.

„Děti tohoto města,“ řekl konečně, „se domů nevrátí. Ani jediné. Žádné. Nikdy.“

Zavřel zápisník a pokračoval: „Důvod, proč se děti nikdy nevrátí domů, je ten,“ těžce polkl, „že žádné děti *nejsou*. Kdysi dávno se něco stalo, jen Bůh ví co, ale stalo se to. A tohle město je městem bez návratů domů. Poslední dítě odešlo už dávno, nebo poslední dítě konečně dospělo. A vy jste jedním z nich.“

„Je to otázka?“

„Ne,“ řekl Cardiff. „Odpověď.“

Culpepper se opřel v křesle a zavřel oči. „Vy,“ řekl, a kouř jeho dýmky se dávno vytratil, „jste prvotřídní čtyřhvězdičkový reportér hlavního zpravodajství.“

Kapitola 12

„Já...,“ začal Cardiff.

„Dost!“ přerušil ho Culpepper. „Pro dnešek.“

Podal mu další sklenku zářivého jantarového vína. Cardiff pil. Když zvedl oči, přední sít'ové dveře Egyptian View Arms zaklaply. Někdo šel po schodech nahoru. Jeho stín zůstal.

Cardiff si znovu naplnil skleničku.

„Nikdy se nevrátit domů. Nikdy v životě,“ zašeptal.

A vydal se nahoru do postele.

„Dobrou noc,“ řekl kdosi kdesi v domě. Ale on nemohl spát. Ležel úplně oblečený, prováděl filosofické operace na stropě, mazal, sčítal, zase mazal, až se náhle posadil a vyhlédl na luční město tisíců květín, uprostřed něhož se domy zvedaly a zase klesaly, jen aby se znovu zvedly, lodi na letním moři.

Ted' vstanu a půjdu, pomyslel si Cardiff, ale ne ke křišťálové studánce, kde nejhlubší je les. Spíš na místo věčného ticha a šumu lišajů smrtihlavů na prachových křídlech.

Bosý seběhl po schodech v přední hale a jakmile byl venku, nechal sít'ové dveře tiše zaklapnout, posadil se na trávník a obul si boty, zatímco měsíc stoupal.

Dobře, pomyslel si, nebudu potřebovat svítilnu.

Uprostřed ulice se ohlédl. Stál snad někdo u sít'ových dveří, stín, který ho pozoroval? Vykročil a pak se dal do běhu.

Představ si, že jsi Claude, pomyslel si. Prudce popadal dech. Zaboč tady, pak tam, ted' další doprava a...

Hřbitov.

Všechn ten chladný mramor mu rozdrtil srdce a zastavil dech. Kolem pohřebiště nebyl žádný železný plot.

Tiše vstoupil a sehnul se, aby se dotkl prvního náhrobního kamene. Prsty přešel po jméně: BIANCA SHERMAN BATESOVÁ.

A datum: nar. 3. června 1882.

A pod tím: *R.I.P.*

Ale žádné datum úmrtí.

Měsíc zakryly mraky. Popošel k dalšímu náhrobku.

WILLIAM HENRY CLAY

1885 –

R.I.P.

A znovu, žádné datum smrti.

Otřel další náhrobní kámen a našel:

HENRIETTA PARKSOVÁ

13. srpna 1881

Odešla k Bohu

Ale Cardiff věděl, že ještě ani zdaleka neodešla k Bohu.

Měsíc potemněl a pak nabral sílu ze sebe sama. Zazářil na malou řeckou hrobku necelých padesát stop daleko, obydlí vytříbené architektury, miniaturní Akropolis nesenou čtyřmi vestálskými panami či bohyněmi, nádhernými dívkami, úžasnými ženami. Srdce se mu rozbušilo. Všechny čtyři mramorové ženy mu náhle připadaly živé, jako by je to bledé světlo probudilo a ony mohly vkročit, neoděné, do výjevu náhrobků se jmény bez dat.

Zatajil dech. Srdce se mu znovu rozbušilo.

Protože jak se díval, jedna z bohyň, jedna z těch navěky nádherných panen, se zachvěla v nočním chladu a posunula se do svitu měsíce.

Nedokázal určit, zda cítí hrůzu nebo rozkoš. Přece jen: byla pozdní noc na poli mrtvých. Ale ona? Vystavená povětrí, nahá či téměř nahá; hedvábný závoj jí zakrýval ňadra a zavlál kolem pasu, když záměřila pryč od dalších bledých postav.

Plula mezi náhrobky, tichá jako mramor, kterým předtím byla, ale teď už ne, dokud nestanula před ním, tmavé vlasy pocuchané kolem malých uší, velké oči barvy šeríku. Něžně pozvedla ruku a usmála se.

„Ty,“ zašeptal. „Co ty tu děláš?“

Tiše odpověděla: „Kde jinde bych měla být?“

Podala mu ruku a v tichu ho vyvedla ze hřbitova.

Ohlédl se a spatřil opuštěnou hádanku jmen a záhadu dat.

Všichni narození, pomyslel si, ale žádný nezemřel. Náhrobky jsou nepopsané, čekají, až někdo určí datum jejich přízraků směřujících na věčnost.

„Ano?“ pronesl někdo. Ale její rty se nepohnuly.

A tys mě sledovala, pomyslel si, abys mi zabránila číst náhrobky a klást otázky. A co ty chybějící děti, které se nikdy nevrátí domů?

A jako by klouzali po ledu, na nesmírném moři měsíčního svitu, dorazili tam, kde se dav slunečnic stěží zavlnil, když jej mýjeli, a jejich kroky byly neslyšné, když mířili pěšinou k verandě a přes veran-

du, vzhůru po schodech jedno, dvě, tři poschodí, až došli do pokoje ve věži, kde dveře dokořán odhalovaly lůžko zářivé jako ledovec, prostěradla odhrnutá, samý sníh v horké letní noci.

Ano, řekla.

Zbytek cesty kráčel náměsíčně. Za sebou spatřil své šaty, jakoby odhozené nedbalým děckem, rozhozené po parketách. Zastavil se u lůžka ze závějí a pomyslel si: *Ještě poslední otázku. Hřbitov. Jsou pod náhrobky těla? Leží tam někdo?*

Ale už bylo pozdě. Ještě otevíral ústa k otázce, když se překulil do sněhu.

A topil se v bělosti, vykřikl, když se nadechl světla, a potom ženoucí se bouře vydala varování; ucítil dotek a objetí, ale neviděl, co nebo kdo ho objímá, a uvolnil se a tonul.

Když příště procítl, neplaval, ale vznášel se na hladině. Neznámo jak vrhl se z útesu a kdosi s ním, neviděný, stoupal vzhůru, až uhodil blesk a rozpoltil ho zpola hrůzou, zpola radostí, a on padal a dopadl na lůžko celým tělem a celou duší.

Když se znovu probudil, bylo po bouři a s létáním byl konec, našel ve své ruce malou dlaň a aniž otevřel oči věděl, že vedle něj leží *ona*, její dech se shodoval s jeho. Ještě nepřišel úsvit.

Promluvila.

„Chtěl ses na něco zeptat?“

„Zítra,“ zašeptal. „Zeptám se tě potom.“

„Ano,“ odpověděla tiše. „Potom.“

A pak, připadalo mu, že poprvé, se její ústa dotkla jeho.

Kapitola 13

Vzbudil se do slunce, které se lilo dovnitř vysokým půdním oknem. Za jazykem se mu hromadily otázky.

Lůžko vedle něj bylo prázdné.

Odešla.

Bála se pravdy? napadlo ho.

Ne, pomyslel si, *nechala vzkaz na dveřích skříně na led.* Nějak to věděl. *Jdi se podívat.*

Vzkaz tam byl.

Pane Cardiffe:

přijede mnoho turistů. Musím je uvítat.

Otázky u snídani.

Nef.

Kdesi v dálce, nezakvílela tam snad slaboučce píšťala lokomotivy, nezašuměl tlumeně nějaký obrovský parostroj?

Na přední verandě se Cardiff zaposlouchal, a tenký nárek lokomotivy znovu rozčeřil vzduch za obzorem.

Vzhlédl k nejvyššímu poschodí. Letěla vstříc tomu zvuku? Slyšeli ho i hosté?

Rozběhl se k nádraží a zůstal stát uprostřed rozžhavených železných kolejí, vyzýval píšťalu, aby se ozvala znovu. Ale tentokrát – ticho.

Jednotlivé vlaky, co přivázejí? napadlo ho.

Já přijel první, pomyslel si, ten, který se snaží být dobrý.

A co přijde příště?

Čekal, ale vzduch zůstával tichý a linka obzoru vyrovnaná, a tak se vydal zpátky do Egyptian View Arms.

Hosté byli ve všech oknech a čekali. „Je to v pořádku,“ zavolal. „Nic to nebylo.“

Někdo shora zavolal dolů, tiše: „Víte to *jistě*?“

Kapitola 14

Nef nebyla na snídani, ani při obědě, ani na večeři.

Šel spát hladový.

Kapitola 15

O půlnoci vítr měkce zavál do okna, zašepotal se záclonami, zastínil měsíční světlo.

Tam, daleko na druhé straně města, ležel hřbitov, obrovské bílé zuby rozhozené na louce měsícem čerstvě postříbřené trávy.

Čtyři tucty náhrobků mrtvých, ale nemrtvých.

Samé lži, pomyslel si.

A ocitl se na cestě dolů v polovině hotelového schodiště, obklopený výdechy spáčů. Neozýval se jediný zvuk kromě kapek dopadajících na tác pod skříní na led v kuchyni zalité měsíčním světlem. Dům byl zalitý citrónovou a šeríkovou září z barevných oken nad hlavním vchodem.

Ocitl se na prašné cestě, sám se svým stínem.

Ocitl se u brány hřbitova.

Uprostřed hřbitova objevil ve svých rukou rýč.

Kopal, dokud...

Pod prachem se ozvalo duté buchnutí.

Pracoval hbitě, odklízal zeminu, sehnul se, aby zatáhl za okraj rakve, a v té chvíli zaslechl osamocený zvuk.

Krok.

Ano! pomyslel si vášnivě, šťastně.

Ona je tu zase. Přišla, aby mě našla, a odvedla mě domů. Přišla...

Srdce mu zabušilo a pak zpomalilo.

Cardiff se zvolna vztyčil u otevřeného hrobu.

U železné brány stál Elias Culpepper a pokoušel se přijít na to, co přesně říct Cardiffovi, který kopal tam, kde by nikdo kopat neměl.

Cardiff pustil rýč. „Pane Culpeppere?“

Elias Culpepper odpověděl. „Ach, Bože, Bože, pokračujte! Zvedněte víko. *Udělejte to!*“ A když Cardiff zaváhal, dodal: „Hned!“

Cardiff se sehnul a vzal za víko rakve. Nebylo ani přibité, ani zamčené. Odklopil víko a zadíval se dolů do rakve.

Elias Culpepper přistoupil a zůstal stát vedle něj.

Oba se dívali dolů...

Do prázdné rakve.

„Domnívám se,“ řekl Elias Culpepper, „že byste potřeboval skleničku.“

„Dvě,“ odpověděl Cardiff, „by byly skvělé.“

Kapitola16

Kouřili skvělé doutníky a pili bezejmenné víno uprostřed noci. Cardiff se opíral ve svém houpacím křesle, oči pevně zavřené.

„Všiml jste si jistých věcí?“ vyptával se Elias Culpepper.

„Veletuctů. Když mě Claude vzal na projížďku s chlebem a vdo-lečky, nemohl jsem si nevšimnout, že tu nejsou žádné vývěsní štíty doktorů – nikde. Neviděl jsem jedinou pohřební síň.“

„Někde být musí,“ řekl Culpepper.

„Jak to, že není ve zlatých stránkách v telefonním seznamu? Žádní doktoři, žádní zubaři, žádná pohřební služba.“

„Opomenutí.“

Cardiff studoval své poznámky. „Proboha, nemáte ani nemocni-ci, v tomhle téměř přízračném městě!“

„Máme jednu malou.“

Cardiff podtrhl řádek na svém seznamu. „Ambulantní klinika o ploše třiceti čtverečních stop? Copak se tu nikdy nepříhoda nic víc, takže *nepotřebujete* žádné velké zařízení?“

„Tohle,“ řekl Culpepper, „by situaci v podstatě vystihovalo.“

„Jediné, co se tu kdy přihodí, jsou pořezané prsty, včelí žihadla a občas zvrtnutý kotník?“

„Důkladně jste to okrojil,“ řekl druhý, „ale taková je podstata. Pokračujte!“

„Tohle,“ řekl Cardiff a z vysoké verandy upřel pohled na město, „tohle vysvětluje, proč jsou všechny náhrobky nedokončené a všechny rakve prázdné!“

„Vykopal jste jen *jednu*.“

„Nemusím jich otvírat víc. Nebo *ano*?“

Culpepper mlčky zavrtěl hlavou.

„K čertu, pane Culpeppere,“ řekl Cardiff, „nemám slov!“

„Abych řekl pravdu,“ pronesl Culpepper, „já také ne. Tohle je poprvé, kdy se vůbec někdo zeptal na věci, na které se ptáte vy. My lidičky jsme měli tak napilno s prostým životem, že nás nikdy nena-padlo, že by někdo mohl přijít, sebrat kuráž, popadnout rýč a kopat!“

„Omlouvám se.“

„Ted' budete chtít lekci praktického dějepisu. Dám vám ji. Za-pište si to, pane Cardiffe, запиšte si to! Po celá léta, když přijeli ná-vštěvníci, začali se rychle nudit a odjížděli ještě rychleji. Snažili jsme se *vypadat* jako každé jiné městečko. Pořádali jsme pěkné insceno-vané pohřby, pohřební vůz a všechno, čerstvé květiny, živá hra na

varhany, ale prázdné rakve se zavřenými víky, jen na efekt. Chystali jsme se uspořádat předstíraný pohřeb zítra, divadlo, abyste získal jistotu, že občas umíráme...”

„Občas?“ vykřikl Cardiff.

„Hm, už je to nějaká doba. Čas od času nás přejede auto. Někdo třeba spadne ze žebříku.“

„Žádné choroby, tanec svatého Víta, černý kašel, zápal plic?“

„Netančíme a nekašleme. Opotřebujeme se... pomalu.“

„*Jak* pomalu?“

„Ach, při posledním počítání, přibližně asi...”

„*Jak* pomalu?“

„Sto, dvě stě let.“

„*Kolik přesně?*“

„Odhadujeme asi dvě stě. Pořád je ještě brzy na přesný údaj. Jsme takoví teprve od roku 1864 nebo 65. Lincolnova doba.“

„*Vy všichni?*“

„Všichni.“

„Nef také?“

„Nelhal bych.“

„Ale ona je mladší než já!“

„Vaše babička, možná.“

„Proboha!“

„Bůh nám otevřel oči, abychom to pochopili. Ale je to počasím, hlavně. Nu, a také vínem.“

Cardiff upřel pohled na svou prázdnou sklenici.

„Tohle víno způsobuje, že se člověk dožije dvou set let?!“

„Pokud ho nezabije před snídaní. Dopijte svou sklenku, pane Cardiffe, dopijte svou sklenku.“

Kapitola 17

Elias Culpepper se naklonil a přelétl očima Cardiffův zápisník.

„Máte ještě nějaké další pochyby, nerozhodnosti či mínění?“

Cardiff hloubal nad svými poznámkami. „V Summertonu zřejmě nebují žádné znamenité podnikání.“

„Pár myšek, ale žádný bizon.“

„Žádné cestovní kanceláře, jen nádraží, které se za chvíli utopí v písku. Hlavní silnice je samá díra. Nikdo zřejmě neodjíždí, a velmi málo lidí přijíždí. Jak, u Hádu, všichni přežíváte?“

„Myslete!“ Culpepper zabafal z dýmky.

„Já myslím, zatraceně!“

„Slyšel jste o polních liliích. My se nepachtíme, ani neotáčíme. Zrovna jako vy. Vy se přece nemusíte přemisťovat? Snad příležitostně, jako dnes večer. Ale většinou cestujete sem a tam mezi svými ušima. Ano?“

„Proboha!“ zvolal Cardiff a sevřel svůj zápisník. „Ukrytí. Samotáři. Poustevníci. Po desítkách. Vy jste spisovatelé!“

„Přesně tak.“

„Spisovatelé!“

„V každém pokoji, podkroví, přístěnku na košťata, v suterénu, po obou stranách ulice až na okraj města.“

„Celé město, všichni?“

„Všichni až na pár líných negramotů.“

„To je neslýchané!“

„Teď to slyšíte.“

„Salzburg, město plné hudebníků, skladatelů, dirigentů. Ženeva, přeplněná bankéři, hodináři, kulhajícími zkrachovalými lyžaři. Nantucket, aspoň kdysi, lodi, námořníci a vdovy po velrybářích. Ale tohle, *tohle!*“

Cardiff vyskočil a vzrušeně hleděl na půlnoční město.

„Nesnažte se zaslechnout psací stroje,“ radil Culpepper. „Jen tiché věci.“

Pera, tužky, zápisníky, papír, pomyslel si Cardiff. *Šepot olívek či inkoustu. Letní tiché myšlenky za letních tichých polední.*

„Spisovatelé,“ zamumlal Cardiff – pozoroval ten a zase onen dům na protější straně ulice – „nikdy nemusejí vstát a vydat se na cestu. A nikdo nepozná, podle pošty, jaké jste barvy, jakého pohlaví, jak jste vysoký nebo nevysoký. Mohla by to být společnost zakrslíků nebo cirkusové představení obrů. Spisovatelé... Krucinál!“

„Pozor na jazyk!“

Cardiff se otočil a zadíval se na svého společníka. „Ale nemožnou být všichni úspěšní?“

„Většinou.“

„Znal bych některá jejich jména?“

„Kdybych vám je řekl, ale neřeknu.“

„Úl talentů.“ Cardiff vydechl. „Ale co je sem všechny zaválo?“

„Geny, chromozomy, potřeba. Slyšel jste o těch malých spisovatelských koloniích? Nuže, tahle je veliká. Jsme duchovní bratrstvo. Podobní lidé. Nikdo se nesměje tomu, co druhý napsal. Žádní alkoholici, ovšem, žádní netopýři z pekel ani nevázané večírky.“

„F. Scott Fitzgerald sem nemůže?“

„Radši nezkoušet.“

„To je nuda.“

„Jen když ztratíte zápisník a tužku.“

„Patříte k nim?“

„Svým vlastním tichým způsobem.“

„Básník!“

„Ne tak nahlas. Někdo by to mohl slyšet.“

„Básník,“ zašeptal Cardiff.

„Převážně haiku. O půlnoci, když si nasadím brýle a natáhnu se pro pero. Semi-haiku, příliš mnoho přízvuků.“

„Například?“

Culpepper recitoval:

Ach, kočko, kterou moc miluji,
ach, kolibříku, kterého bláznivě miluji,
co děláš v kočičí tlamě?

Cardiff zavýskl nadšením. „To bych nikdy napsat nedokázal!“

„Nezkoušejte to. Prostě to *udělejte*.“

„Zatraceně. Ještě!“

Polštář sněhu vedle mé horké tváře.
Závěj na dotek.
Zmizelas.

Culpepper si tiše nACPával dýmku, aby zakryl své rozpaky.

„Tuhle nerecituji často. Smutná.“

Aby porušil ticho, Cardiff řekl: „Jak vy spisovatelé udržujete kontakt s vnějším světem?“

Culpepper se zadíval do dále směrem k pustým kolejím za tichou silnicí.

„Jednou za měsíc vozím nákladňák plný rukopisů do Gila Springs, abychom je odeslali z místa, odkud *nejsme*, a přivezu zpátky záplavu šeků, povodeň odmítnutí. Zrno a plevy jdou do naší banky, která má jednoho pokladníka a jednoho prezidenta. Peníze tam čekají pro případ, že bychom se jednou museli přesunout.“

Cardiff cítil, jak mu náhle po celém těle vyráží pot.

„Chcete něco říct, pane Cardiffe?“

„Brzy.“

„Nebudu vás nutit.“ Culpepper si znovu zapálil dýmku a recitoval:

Matka vzpomíná na mrtvého syna.

Jak daleko by se dnes mohl zatoulat
můj mocný lovec vážek.

„Tahle není moje. Škoda. Japonská. Existuje věčně.“

Cardiff přecházel po verandě sem a tam a pak se obrátil.

„Dobrý Bože, všechno to zapadá! Psaní je jediná činnost, která může takové městečko uživit tak dlouho. Jako zásilkový prodej.“

„Psaní je zásilkový prodej. Když cokoli chcete, vypíšete šek, a než se otočíte, společnost Johnson Smith v Racine ve Wisconsinu vám pošle, co potřebujete. Periskopy. Gyroskopy. Masky na Žluté úterý. Panenky od Sirotky Annie. Ukázky z filmu *Zvoník od Matky Boží*. Karty, které mizejí. Kostry, které se objevují.“

„Všechny ty dobré věci.“ Cardiff se usmál.

„Všechny ty *dobré* věci.“

Tiše se smáli spolu.

Cardiff vydechl. „Tak tedy, tohle je čtvrt' spisovatelů.“

„Uvažujete, že zůstanete?“

„Ne, že *odejdu*.“

Cardiff se zarazil a položil si ruku na ústa, jako by řekl něco, co říkat neměl.

„Co má tohle znamenat?“

Elias Culpepper se téměř zvedl z křesla.

Ale než mohl Cardiff promluvit, objevila se na trávníku pod verandou bledá postava a začala stoupat do schodů.

Cardiff ji zavolal jménem.

U dveří dcera Eliase Culpeppera promluvila. „Až budeš připraven, přijď nahoru.“

Až já budu připraven? pomyslel si Cardiff vášnivě. *Až já budu připraven!*

Sít'ové dveře se zavřely.

„Tohle budete potřebovat,“ řekl Elias Culpepper. Podal mu poslední sklenku a Cardiff ji přijal.

Kapitola 18

Velká postel byla znovu jako sněhová závěj v teplé letní noci. Dívka ležela na jedné polovině, dívala se do stropu a nehýbala se. Posadil se na druhý konec, neříkal nic, až se konečně skulil a položil hlavu na polštář a čekal.

Konečně Nef pronesla: „Zdá se mi, že jsi od svého příjezdu strávil mnoho času na městském hřbitově. Hledáš co?“

Studoval holý strop a odpovéděl.

„Zdá se mi, žeš byla za městem na nádraží, kam sotva kdy přijede nějaký vlak. Proč?“

Neotočila se, ale řekla: „Zdá se, že oba něco hledáme, ale nechceme nebo nemůžeme říct proč ani co.“

„Zdá se.“

Další mlčení. Ted' konečně na něj pohlédla.

„Kdo z nás se přizná?“

„Ty první.“

Tiše se zasmála.

„Má pravda je větší a neuvěřitelnější než tvoje.“

Přidal se k jejímu smíchu, ale zavrtěl hlavou. „Ale ne, moje pravda je hroznější.“

Pohnula se a Cardiff cítil, jak se dívka chvěje.

„Neděs mě!“

„To nechci. Ale je to tak. A bojím se, že když ti ji řeknu, utečeš a já už tě nikdy neuvidím.“

„Nikdy?“ zašeptala Nef.

„Nikdy.“

„Pak tedy,“ řekla, „pověz mi co můžeš, ale neděs mě.“

Ale právě v té chvíli daleko v nočním světě zazněl osamělý vzdech vlaku, lokomotivy, která se přibližuje.

„Slyšels to? Je to ten vlak, který přijíždí, aby tě odvezl?“

Za obzorem se ozval druhý výkřik píšťaly.

„Ne,“ řekl, „snad je to vlak, který přiváží – Bože, doufám že ne –, hrozné zprávy.“

Zvolna se posadila na kraji postele, oči zavřené. „Musím to vědět.“

„Ne,“ řekl. „Nechod'. Dovol to mně.“

„Ale nejdřív...,“ zamumlala.

Její ruka ho něžně přitáhla na svou stranu lůžka.

Kapitola 19

Někdy během noci vycítil, že je zase sám.

Probudil se v panice, za úsvitu, s myšlenkou: *zmeškal jsem vlak. Přijel a odjel. Ale ne...*

Uslyšel píšťalu lokomotivy vyjeknout vstříc obloze, zasténat jako pohřební vlak, když se slunce zvedlo nad písky pouště.

Slyšel či neslyšel brašnu, podobnou té jeho, vylétnout z vlaku, který nestaví, a dopadnout na nástupiště vlakového nádraží?

Slyšel či neslyšel někoho přistát jako třicetová kovadlina na prknech nástupiště?

A pak Cardiff věděl. Hlava mu padla jako uťatá. „Ach, Bože, ach, milý pomstychtivý Bože!“

Kapitola 20

Stáli na nástupišti prázdného nádraží, Cardiff na jednom konci, vysoký muž na druhém.

„James Edward McCoy?“ řekl Cardiff.

„Cardiffe,“ řekl McCoy, „jste to vy?“

Oba se usmáli předstíranými úsměvy.

„Co tu děláte?“ zeptal se Cardiff.

„Mohl jste vědět, že vás budu sledovat,“ prohlásil James Edward McCoy. „Když jste odjel z města, věděl jsem, že někdo zemřel, a vy jste se vydal vypravit mu náležitý pohřeb. Tak jsem si sbalil kufr.“

„Proč byste to dělal?“

„Abych vás naučil otevřenosti. Už dávno jsem zjistil, že vy míříte jedním směrem a já druhým. Vy jste se vždycky mýlil, já měl vždycky pravdu. Nenávidím lháře.“

„Chtěl jste říct, optimisty‘.“

„Není *divu* že vás nenávidím. Svět je žumpa a vy v ní vytrvale plavete a míříte ke břehu. Dobrý Bože, kde je břeh? Nikdy ho nenajdete, protože břeh neexistuje! Jsme krysy, které se topí ve stoce, ale vy vidíte majáky, kde žádné nejsou. Tvrdíte, že *Titanic* je parník Marka Twaina. Svengali, Raskolnikov a Hitler byli podle vás Tři chlapi v chalupě! Lituju vás. Tak jsem tady, abych vás naučil otevřenosti.“

„Odkdy věříte na otevřenost?“

„Otevřenost, obecné mínění a zdravý rozum. Nikdy nehrajte na hracích automatech, neházejte chudým měďáky rozžhavené do ruda a neshazujte svou domácí ze schodů. Světlé zítřky? K čertu, zítřek je *ted'*, a je prohnílý. Takže co máte za lubem v tomhle zapadákově?“

McCoy se znechuceně rozhlédl po nádraží v poušti.

Cardiff řekl: „Měl byste raději odjet příštím vlakem.“

„Mám dvacet čtyři hodiny, abych vám vyfoukl článek.“ McCoy zamžoural na zavřené slunečnice, které lemovaly cestu do města. „Jděte první. Já půjdu za vámi a budu zakopávat o těla.“

McCoy si hodil brašnu na rameno a vykročil, a Cardiff, o jeden či dva údery srdce později, popoběhl, aby ho dohnal.

„Šéfredaktor mi řekl, ať se koukám vrátit s pořádným trhákem – tisíc babek, když bude dobrý, tři tisíce, když bude super.“ Jak šli, McCoy obhlížel houpačky na verandách, nehybné v časném ranním vánku, a vysoká okna, která neodrážela žádné světlo. „Víte, tohle mi připadá jako super.“

Cardiff se plahočil vedle něj a myslel si: *Nedýchej. Přikrč se.*

Město slyšelo.

Ani lísteček se nezachvěl. Ani jablíčko nespadlo. Stíny psů ležely pod keři, ale psi nikde. Tráva se položila jako kožich nervózní kočky. Všude byl klid.

Potěšen tichem, o němž tušil, že je způsobil, zastavil se McCoy v místě, kde se pod štítem stromů protínaly dvě ulice. Zadíval se na zelenou architekturu a dumal: „Mám to!“ Shodil brašnu, vytáhl z kapsičky košile tužku, olízl ji a začal škrábat do notesu. Vyslovoval slabiky, jak je psal. „Opuštěné město. Stillborn, Nebraska. Remembrance, Ohio. Plnou parou na západ v roce 1880, pára došla v roce 1890, konec trati 1900. Dávno ztracené.“

Cardiff trpěl strnutím čelisti.

McCoy ho zhodnotil. „Trefa, že jo? Vidím vám to na tváři. Přišel jste pohrbít Caesara. Já přijel rozházet jeho kosti. Vy jste sem následoval svou intuici, já přijel díky svrbivému tušení. Vám se líbilo, co jste viděl, a nejspíš byste odjel domů a neřekl nic. Mně se *nelíbí*, co vidím, čas minulý.“ Zastrčil si tužku za ucho, notes nacpal do kapsy kalhot a sehnul se, aby si znovu hodil brašnu na rameno. Jako poháněn zvukem vlastního hlasu dál rázoval ulicemi Summertonu a cestou provolával: „Podívejte na tu ohavnou architekturu, na ty vyřezávané serepetičky, rokokově barokní šindele a cingrlátka! Viděl jste někdy tolik zatracených točených dřevěných rampouchů? Prokrista, nebylo by to děsné, zůstat tu chycený v pasti navěky, nebo třeba jen dva týdny každé léto? Hej, koukněme, copak je *tohle*?“ Prudce se zastavil a pohlédl vzhůru.

Nápis nad přední verandou zvěstoval: Egyptian View Arms. Ubytování.

McCoy letmo pohlédl na Cardiffa, který zkameněl. „*Tohle* je určitě vaše doupě. Podíváme se.“

A než se Cardiff stačil pohnout, McCoy byl na schodech a za síťovými dveřmi.

Cardiff zachytil dveře, než mohly bouchnout, a vkročil dovnitř.

Ticho. Pohřební obřad skončil. Drahý zesnulý byl pryč.

Ani prach v salonu se nepohnul, pokud tam kdy byl nějaký prach. Všechny barevné skleněné lampy byly zhasnuté a květinové vázy prázdné. Slyšel McCoye v kuchyni a vydal se ho najít.

McCoy stál před skříní na led, která byla otevřená dokořán. Nebyl v ní žádný led, ani smetana, ani mléko, ani máslo, a pod skříní nebyl žádný odkapávací táč, z něhož by po půlnoci pil žíznlivý pes. Podobně ani spíž nevystavovala žádné leopardí banány ani cejlonské či indické koření. Řeka mírného větru vstoupila do domu a odplula s věcmi nevyčíslitelné ceny.

McCoy čmáral a mumlal: „To je dostatečný důkaz.“

„Důkaz?“

„Všichni se skrývají. Všichni jsou schovaní. Až odjedu – bingo! – tráva se poseká, ze skříně na led kape. Jak jen věděli, že *přicházím*? Tedy, nepředpokládám, že v tomhle městečku bez jediného koně je Western Union?“ Všiml si telefonu v chodbě, zvedl ho a poslouchal. „Žádný oznamovací tón.“ Vyhlédl sítovými dveřmi. „Žádný pošťák v dohledu. Jsem ve veliké zatracené izolační kobce.“

McCoy se odlouдал a posadil se do křesla, které zavržalo, jako by hrozilo rozpadnutím. McCoy četl v Cardiffově tváři.

„Vypadáte jako lidumil,“ řekl. „Pobíháte kolem a zachraňujete lidi, kteří za záchranu nestojí. Tak co je tak skvělého na tomhle městečku, že je hodné Cardiffovy Armády spásy? Tohle nemůže být celý příběh. Někde tu musí být zloduch.“

Cardiff zatajil dech.

McCoy vytáhl svůj notes a kabonil se na něj.

„Myslím, že znám jméno zloducha,“ brumlal. „Ministerstvo...“

Nechal Cardiffa čekat.

„... dálnic?“

Cardiff vydechl.

„Bingo!“ zašeptal McCoy. „Už vidím ty titulky. Skvělý reportér hájí dokonalé městečko před zkázou. Menším písmem: Úřad pro dálnice trvá na plenění a zmaru. Příští týden: Summerton prohrává soudní spor. Skvělý reportér se utápí v ginu.“

Zaklapl blok.

„Dost dobré na hodinu práce, co?“ řekl.

„Dost,“ řekl Cardiff.

Kapitola 21

„Tohle bude skvělé,“ prohlásil James Edward McCoy. „Už to vidím – mé jméno v podtitulku článků o tom, jak Summerton v Arizoně narazil na útes a potopil se. Povodně v Johnstownu zůstanou stranou. Sanfranciské zemětřesení, zapomeňte na něj! Odhalím, jak vláda zničila nevinné a solí přeorala trávníky před jejich domy. Napřed *New York Times*, pak noviny v Londýně, Paříži, Moskvě; dokonce i v Kanadě. Noví vandráci hrozně rádi čtou o mizérii jiných – tady je celé městečko rdoušeno k smrti vládní chamtivostí. A já to povím světu.“

„To je všechno, co v tom vidíte?“ zeptal se Cardiff.

„Vidění dvacet na dvacet!“

„Rozhlédněte se,“ řekl Cardiff. „Je to město bez lidí. Žádní lidé, žádný příběh. Nikomu nezáleží na tom, jestli městečko padne, když v něm nejsou žádní lidé. Váš *příběh* půjde na odbyt jeden den, možná. Žádná smlouva na knihu, žádný televizní seriál, žádný film. Prázdné městečko. Prázdný bankovní účet.“

McCoyovu tvář zbrázdil mrak.

„Zkurvysynu,“ zamumlal. „Kde k čertu všichni jsou?“

„Nikdy tu nebyli.“

„Teď tu nikdo není, ale domy se natírají, trávníky se sekají? *Byli* tu před chvílí, museli být. Vy to víte a lžete mi. Vy víte, co se tu děje.“

„Až doted' jsem nevěděl.“

„A vy mi to nechcete říct? Takže si necháte titulky pro sebe, abyste chránil tohle patetické městečko duchů?“

Cardiff přikývl.

„Zatracený blázne! Jen tak dál, zůstaňte chudý a spravedlivý. S vámi nebo bez vás, já tomu přijdu na kloub. Z cesty!“

McCoy seskočil ze schodů verandy, dolů na ulici. Vyrazil k sousednímu domu, vzal za dveře, strčil dovnitř hlavu a pak vstoupil. O chvíli později se objevil, zabouchl dveře a rozběhl se k dalšímu domu, rozrazil síťové dveře, skočil dovnitř, ven – krvavě rudá tvář citovala temné žalmy. Znovu a znovu otevíral a zavíral dveře půltuctu dalších prázdných domů.

Konečně se McCoy vrátil před Egyptian View Arms. Stál tam, supěl, brumlal pro sebe. Když se jeho hlas vytratil do ticha, přeletěl pták a upustil na vestu Jamese Edwarda McCoye svou vizitku.

Cardiff se zahleděl přes luční pustinu. Představoval si jekot při-
jíždějících vlaků naložených pošťuchujícími se reportéry. V duchu
viděl tornádo tisku, jak nasává městečko a rozmetává je do nicoty.

„Tak!“ McCoy stál před ním. „Kde jsou všichni ti lidé?“

„To je zřejmě záhada,“ odpověděl Cardiff.

„Hned posílám svůj první článek!“

„A jak to uděláte? Žádné telefony ani telegrafy...“

„Svatá Panno! Jak k čertu žijí?“

„Jsou to aerofilové, orchideje, dýchají vzduch. Ale počkejte!
Neprohlédli jste všechno. Než uděláte ukvapený závěr, musím vám
ukázat jedno místo.“

Kapitola 22

Cardiff vedl McCoye do rozlehlé obory nehybných kamenů a neléta-
jících andělů. McCoy civěl na nápisy.

„Zatraceně! Je tu spousta jmen, ale žádná data. Kdy zemřeli?“

„Nezemřeli,“ řekl Cardiff tlumeně.

„Dobrý Bože, musím se podívat blíž.“

McCoy udělal šest kroků na západ, čtyři kroky na východ a do-
šel...

K otevřenému hrobu s rakví dokořán a s rýčem odhozeným ke
straně.

„Co je tohle? Dnešní pohřeb?“

„To jsem vykopal já,“ řekl Cardiff. „Něco jsem hledal.“

„Něco?“ McCoy skopl do hrobu několik hrud hlíny. „Víte víc,
než říkáte. Proč tohle město chráníte?“

„Všechno co vím je, že možná zůstanu déle.“

„Jestli zůstanete, nemůžete těm lidem říct celou pravdu – že při-
jedou buldozery a míchačky na beton, šéfové pohřební služby pokro-
ku. A *jestli* odjedete, řeknete jim to než půjdete?“

Cardiff zavrtěl hlavou.

„Čímž zbývám já,“ řekl McCoy, „jako strážce jejich ctností?“

„Bože, doufám že ne.“ Cardiff přešlápl u otevřeného hrobu. Hroudy padaly a bubnovaly na rakev.

McCoy couvl, nervózně hleděl dolů do otevřeného hrobu a do prázdné rakve. „Moment!“ Přes tvář mu přelétl podivný výraz. „Bože můj, vsadím se, že jste mě sem přivedl, abyste mi zabránil někam telefonovat, nebo se dokonce pokoušet město opustit! Vy...“

Vtom se McCoy zamotal, ztratil rovnováhu a padal.

„Ne!“ vykřikl Cardiff.

McCoy dopadl na záda do rakve, oči vytřeštěné, viděl jak padá rýč, zda uvolněný náhodou či vržený ve vražedném úmyslu, to nevěděl. Rýč ho udeřil do čela. Náraz otrásl víkem rakve. Zapadlo nad jeho omráčenýma a nyní bezbarvýma očima.

Třesk víka rakve zalomcoval hrobem a shodil dolů spršku hlíny, která zakryla rakev.

Cardiff stál v úžasu a šoku o míli výš.

McCoy uklouzl, přemítal, nebo ho *strčili*?

Jeho noha uvolnila další spršku hlíny. Zaslechl pod víkem nějaké zaječení? Cardiff viděl, jak jeho boty skopávají dolů do ticha další hlínu. Rakev teď byla ukrytá. Ucouvl, zasténal, zadíval se na náhrobní kámen v hlavách s vyrytým jménem někoho jiného a pomyslel si: *Ten se musí změnit.*

A pak se otočil a běžel, slepě, klopýtal ven ze hřbitova.

Kapitola 23

Spáchal jsem vraždu, pomyslel si Cardiff.

Ne, ne, McCoy se pohřbil sám. Uklouzl, spadl a zaklapl víko.

Cardiff šel téměř pozpátku středem ulice, neschopný odtrhnout pohled od hřbitova, jako by čekal, že se McCoy objeví, povstane jako Lazar.

Když došel k Egyptian View Arms, dopotácel se po pěšině a do domu, zhluboka se nadechl a našel si cestu do kuchyně.

V troubě se peklo něco dobrého. Na okenní římse špižírny ležel teplý meruňkový koláč. Pod skříní na led se ozývalo tiché šepotání, pes tam v letním žáru chlemtal studenou vodu. Cardiff couvl. *Jako rak*, pomyslel si, *nikdy dopředu.*

Z arkýřového okna spatřil na rozlehlém trávníku za domem dva tucty jásavě barevných houní rozložených do šachovnice, přístroje připravené, prázdné talíře čekají, křišťálové džbánky limonády a vína se hotoví na piknik. Venku zaslechl tlumený klapot kopyt.

Cardiff vyšel na verandu a pohlédl k okraji chodníku. Claude, ten zdvořilý a velmi inteligentní kůň, tam stál u prázdného vozu na chleba.

Claude na něj pohlédl.

„Žádný chleba ke kupování?“ zavolal Cardiff.

Claude na něj upíral velké, vlahé hnědé oči, a byl zticha.

„Že bych to byl já, kdo potřebuje vykoupení?“ řekl Cardiff tak tiše, jak to bylo možné.

Sešel dolů a nastoupil do vozu.

Odpověď zněla ano.

Claude vykročil a vezl ho městem.

Kapitola 24

Míjeli hřbitov.

Spáchal jsem vraždu, pomyslel si Cardiff.

A bez rozmyšlení zavolal: „Claude!“

Claude zkameněl a Cardiff vyskočil z vozu a hnal se na hřbitov.

Nahnul se nad hrobem, natáhl se dovnitř v hrozně panice, aby zvedl víko.

McCoy tam byl, ne mrtvý, ale spící. Vzdal se a teď si dával šlofíka.

Cardiff vydechl a promluvil na svého hrozného nepřítele, potěšen, že je naživu.

„Zůstaňte tam,“ řekl. „Vy to nevíte, ale jedete domů.“ Jemně spustil víko a pečlivě vložil do mezery mezi horní a dolní polovinou větvičku, aby mohl proudit vzduch.

Běžel zpátky ke Claudovi, který vycítil, že návštěva je u konce, a znovu vyrazil pravidelným klusem.

Dvorky a verandy všude kolem nich byly prázdné.

Kam, dupal Cardiff, všichni zmizeli?

Dostal odpověď, když Claude zastavil.

Stáli před velkou, celkem pohlednou cihlovou budovou. Vchod střežily dvě egyptské sfingy ležící na zádech, zpola lvi a zpola bozi, s tvářemi, které téměř dokázal pojmenovat.

Cardiff přečetl tato slova: Pamětní knihovna naděje.

A pod tím malým písmem: Poznej naději, kdokoli vcházíš.

Vystoupal po schodech knihovny a objevil Eliase Culpeppera, který stál před velkými dvojíty hlavními dveřmi. Culpepper se choval, jako by mladšího muže očekával, a pokynul mu, ať se posadí na schody knihovny.

„Čekali jsme na vás,“ řekl.

„My?“ opáčil Cardiff.

„Celé městečko, nebo jeho většina,“ řekl Culpepper. „Kde jste byl?“

„Na hřbitově,“ řekl Cardiff.

„Trávíte tam příliš mnoho času. Nějaký problém?“

„Už ani ne, pokud mi můžete pomoci odeslat něco domů. Čeká se někdy brzy nějaký vlak?“

„Jeden by tudy měl projíždět někdy dneska,“ řekl Elias Culpepper. „Pochybuji, že zastaví. To už se nestalo...“

„Dá se zastavit?“

„Můžeme zkusit signální světla.“

„Mám balíček, který chci poslat, pokud ho můžete zastavit.“

„Zapálím signální světla,“ řekl Culpepper. „Kam ten balíček pojedete?“

„Domů,“ řekl Cardiff znova. „Do Chicaga.“

Napsal jméno a adresu na stránku vytrženou z bloku a podal papír Culpepperovi.

„Považujte to za vyřízené,“ řekl Culpepper. Vstal a řekl: „Myslím, že teď byste měl jít dovnitř.“

Cardiff se otočil, opřel se do velkých dveří knihovny a vkročil dovnitř.

Přečetl tabulku nad hlavním pultem: Carpe diem. Užij dne. Dala se také číst: Uchoť knihu. Najdi život. Zrod' metaforu.

Bloudil pohledem, až objevil velkou část obyvatel městečka. Seděli u dvou desítek stolů, knihy otevřené, četli, a zachovávali Ticho, které navrhovaly další tabulky.

Jako by byli všichni zavěšení na stejném provázku, otočili se, kývli na Cardiffa a zase se obrátili ke svým knihám.

Mladá žena za hlavním pultem knihovny byla neuvěřitelná kráska.

„Bože můj,“ zašeptal. „Nef!“

Zvedla ruku a ukázala, a pak mu pokynula, aby ji následoval.

Kráčela před ním a mohla stejně dobře mít v ruce lucernu, kterou by osvětlovala ztemnělé oddíly, protože její tvář byla záře. Kamkoli pohlédla, temnota ustupovala a slabé světlo se dotýkalo zlacených nápisů na policích.

První oddíl nesl nadpis: Alexandrie jedna.

A druhý: Alexandrie dvě.

A třetí: Alexandrie tři.

„Neříkej to,“ pravil tiše. „Dovol to mně. Knihovny v Alexandrii, pět set nebo tisíc let před Kristem, třikrát vyhořely, možná víckrát, a všechno shořelo.“

„Ano,“ řekla Nef. „Tenhle první oddíl obsahuje všechny nebo většinu knih zničených při prvním požáru, náhodném.“

Tenhle druhý oddíl je z druhého požáru, také náhodného; jsou tu všechny ztracené knihy a zničené texty z toho hrozného roku.

A ten poslední, třetí, obsahuje všechny knihy z třetího ohně – žhářství davu, úmyslné zničení historie, umění, poezie a dramatu v roce 455 před naším letopočtem.

Před naším letopočtem,“ opakovala tiše.

„Bože můj,“ řekl, „jak je všechny zachránili, jak se dostaly sem?“

„Přinesli jsme je.“

„Jak?!“

„Jsme vykradači hrobek.“ Nef přejela prstem po policích. „Pro zisk ducha, obohacení duše, ať už je duše cokoli. My se můžeme jen pokoušet popsat to tajemství. Dlouho před Schliemannem, který našel jednu, ale dvacet Trojí, hráli naši předkové hru na schovávanou s největší knihovnou na světě, s tou, která nikdy nevyhoří, bude žít věčně a dovolí těm, kteří do ní vstoupí, aby se dotýkali a prohlíželi, dá jim možnost vydat se za úlomkem existence navíc. Tato budova je naprosto odolná proti ohni. V té či oné formě putuje od dob Mojžíše,

Caesara, Krista, a bude putovat dál směrem k novému Apollu a k Měsíci, jehož raketový kočár dosáhne.

„Ale přesto!“ namítl. „Ty knihovny byly zničené. Jsou to duplikáty duplikátů? Co bylo ztraceno, je nalezeno, ale jak?“

Nef se tiše zasmála. „Byl to obtížný úkol. Proti proudu staletí, kniha tu či tam, drama na jednom místě, báseň na jiném. Obrovská skládačka, rozebraná na dílky.“

Kráčela dál v útulném stmívání, které se řinulo vysokými okny knihovny, dotýkala se prsty jmen a titulů.

„Pamatuješ, jak Hemingwayova vdova nechala rukopis jeho románu ve vlaku, ztracený navždy?“

„Rozvedl se, nebo ji zabil?“

„Manželství ještě chvíli přežilo. Ale ten rukopis je tady.“

Pohlédl na odřenou krabici od psacího stroje s nálepkou: Před-
hůří, Kilimandžáro.

„Četli jste ho?“

„Bojíme se. Jestli je tak skvělý jako některá jeho díla, zlomilo by nám to srdce, protože musí zůstat ztracený. Jestli je špatný, mohli bychom se cítit ještě hůř. Možná Papá Hemingway věděl, že je pro ten rukopis nejlepší, aby zůstal ztracený. Napsal jiné *Kilimandžáro*, se *Sněhy*.“

„Jak jste ho k čertu našli?“

„Ten týden, kdy se ztratil, jsme inzerovali. Což je víc, než kolik dělal Papá. Poslali jsme mu kopii. Nikdy neodpověděl, a *Sněhy* vyšly o rok později.“

Znovu vykročila a dotkla se dalších svazků.

„Poslední báseň Edgara Allana Poea, odmítnutá. Poslední příběh Hermana Melvilla, nespátřený.“

„Jak?“

„Navštívili jsme jejich poslední lože v jejich poslední hodině. Umírající někdy mluví jinými jazyky. Když znáš jazyk deliria, dokážeš zapsat jejich zvláštní smutné pravdy. Pečujeme o ně jako neobyčejní ochránci v pozdní noci, přivoláváme poslední jiskřičku života a pozorně nasloucháme a ukládáme jejich slova. Proč? Jelikož jsme cestujícími času, považujeme za velmi důležité zachránit, co se na naší cestě k věčnosti zachránit dá, zachovat to, co by se mohlo ztratit,

kdyby nikdo nedbal, a přidáváme nepatrné dílky svého dalekého cestování a dlouhého života. Nejenže jsme střežili Tróju a její zříceniny a prosévali písky Egypta při hledání moudrých kamenů, které se dávají pod jazyk, aby pročistily řeč, ale jako kočky jsme vdechovali výdechy smrtelníků, nasávali a publikovali jejich šepot. Protože jsme obdarováni dlouhým životem, to nejmenší, co můžeme udělat, je postoupit tento dar neživým předmětům – románům, básním, dramátům – knihám, které ožívají, když je přelétne živé oko. Člověk nikdy nesmí přijmout dar, aniž by ho dvakrát vrátil. Od Ježíše Nazaretského po zítřejší poledne je našim zavazadlem tato knihovna a její mlčenlivá řeč. Každá kniha je jako Lazar, ano? A ty, čtenář, když otevřeš desky, vyzýváš Lazara, aby vystoupil z hrobu. A on znovu ožije, *kniha* znovu ožije, mrtvá slova proteplená tvým pohledem.“

„Nikdy jsem nepomyslel...“, řekl Cardiff.

„Pomysli!“ Usmála se. „Tak,“ řekla, „domnívám se, že teď je čas na piknik, oslavit nevím co. Ale slavit musíme.“

Kapitola 25

Piknik byl rozprostřený a čekal na trávníku za Egyptian View Arms.

„Projev!“ zvolal kdosi.

„Já nevím, jak začít,“ řekl Cardiff.

„Od začátku!“ Ozval se laskavý smích.

Cardiff se zhluboka nadechl a vrhl se do toho po hlavě.

„Jak možná víte, Ministerstvo dálnic vyměřuje trasu na východ a sever od Phoenixu a na sever a západ od Gallupu. Přesná měření nové dálnice se blíží zeměpisné šířce 89 stupňů, osmdesát mil západně od zeměpisné délky 40.“

Někdo na vzdálenější straně pikniku upustil sendvič a zvolal: „Bože můj, to jsme *my*!“

„Ne!“ vykřikl někdo jiný a tucet dalších zašeptalo: „Ne!“

„To není možné,“ řekl kdosi.

„Ve vládě,“ odpověděl Cardiff tiše, „je možné všechno.“

„To nemohou *udělat*!“ zvolala jedna z dam.

„Jenže mohou. O žádné dálnici v žádné části vašeho státu se nikdy nepořádalo veřejné hlasování. Lidi od dálnic, Bůh to slyší, lidi od *dálnic*, jsou sami sobě svědomím.“

„A vy jste sem přijel, abyste nás varoval?“ zeptal se Elias Culpepper.

Cardiff zrudl. „Ne.“

„Chtěl jste to udržet v tajnosti?!“

„Chtěl jsem vidět vaše městečko. Nic jsem neplánoval. Předpokládal jsem, že to všichni víte.“

„Nevíme nic,“ řekl Elias Culpepper. „Bože všemocný! Mohl byste stejně dobře říct, že na okraji našeho města hrozí erupce Vesuvu.“

„Musím připustit,“ řekl Cardiff, „že když jsem uviděl vaše tváře, seděl s vámi u snídaně, u oběda a u večeře, věděl jsem, že nemohu odjet a nepovědět vám to.“

„Povězte nám to znovu,“ řekl Elias Culpepper.

Cardiff pohlédl na Nef, která nepatrně přikývla.

„Ministerstvo dálnic...“

Uhodil blesk. Přišlo zemětřesení. Zemi zasáhla kometa. Kočky seskakovaly ze střech. Psi se zakousli do ocasu a umřeli.

A místo pro piknik, sladká tráva, bylo prázdné.

Kriste dobrotivý, pomyslel si Cardiff, to jsem způsobil já?

„Hlupáku, idiote, pitomý slabomyslný idiotský hlupáku!“ mumlal.

Otevřel oči a uviděl, že Nef stojí na vyvýšenině zeleného trávníku a volá na něj. „Pojď do stínu! Zemřeš na úžeh.“

A on zamířil do stínu.

Kapitola 26

Bože můj, pomyslel si Cardiff, dokonce i slunečnice se odvracejí. Neviděl jejich tváře, ale byl si jistý, že na něj upírají planoucí pohledy.

„Jsem prázdný,“ řekl konečně. „Pověděl jsem všechna svá tajemství. Teď, Nef, mi musíš dát svá.“

„Tak tedy,“ řekla a začala vydávat sendviče z košíku, krájela chléb, mazala ho máslem a podala mu ho, zatímco mluvila.

„Každý v tomto městě byl kdysi někým jiným,“ řekla. „Sešli jsme se po jednom. Dávno, moc dávno, jsme se strkali lokty v Římě nebo Paříži, Athénách, Dallasu nebo Portlandu, až jsme přišli na to, ve velmi pokročilé době, že existuje místo, kde bychom se mohli shromáždit. Ažyl, Arizona, bylo jedno z jmen, ale to bylo komické. Domnívám se, že Summerton je právě tak komické, ale hodí se. Má něco společného s květinami a s přežitím. Všichni jsme vyrostli v Madridu nebo Dublinu nebo Milwaukee, někteří ve Francii nebo v Itálii. Na samém začátku, před dlouhou dobou, tu bylo pár dětí, ale jak čas ubíhal, dětí bylo méně. Nemělo to nic společného s vínem ani s květinami, ani s prostředím nebo rodinami, přestože se zdá, že je to genetické. Hádám, že bys nás nazval ‚zrůdy‘. To je vědecký termín pro něco, co se nedá vysvětlit. Darwinisté tvrdí, že vývojový proces je samý skok, poskočení, genetické kroky bez vzájemného propojení. Potomci rodiny, jejíž předkové žili do sedmdesáti, najednou žijí do devadesáti, do sta. Jiní ještě déle. Ale tou zvláštní věcí bylo samozřejmě to, že existovali ti z nás – mladí muži a ženy – kteří se příliš neměnili, a pak se prostě *všibec* neměnili. Zatímco všichni naši přátelé kráčeli k nemocím a starobě, my podivní jsme zůstávali. Byl to jeden dlouhý piknik, který se táhl přes celý severoamerický kontinent a Evropu. A my, osamělí, jsme byli výjimkami z pravidla ‚dorůst, zestárnout a zaručeně zemřít. Po nějaký čas jsme si té nezvyklé dlouhověkosti sami stěžovali, jen jsme pozorovali, že se cítíme skvěle a vypadáme dobře, zatímco naši přátelé valem směřují k hrobu. My podivní jsme se zdržovali v půli jara, s létem stále hned za rohem, a s podzimem kdesi daleko na cestě, ani ne na doslech. Dává něco z toho smysl?“

Cardiff přikývl, fascinován tím, co vyprávěla, tak plynně a krásně, až to bylo nějakým způsobem k uvěření.

„Potkali jsme se obvykle náhodou,“ pokračovala. „Výlet na trajektu, vyjíždka lodí, cesta dolů výtahem, srážka ve dveřích, místo u stolu, pomíjivý pohled na ulici sedmnáctého století, ale kdesi v čase jsme se zastavili a zeptali se, odkud pocházíme, co děláme a kolik je nám let, a viděli jsme si navzájem ve tvářích lež.

„Je mi dvacet, je mi dvacet dva, je mi třicet“, říkali jsme nad čajem nebo nad skleničkou v baru, ale pravda v tom nebyla. Narodili jsme se za vlády královny Viktorie, nebo když zastřelili Lincolna, nebo když Jindřich VIII. kladl hlavu své královny na popravčí špaček. Trvalo mnoho let, než se pravda vynořila, jedna tu, dvě tady, až byla odhalena naše skutečná narození. „Dobrý Bože!“ zvolali jsme. „My jsme dvojčata času. Tobě je devadesát pět, ano, a mně sto deset.“ A pátrali jsme jeden druhému ve tváři jako v zrcadle a viděli jsme jemně skrácený duben a sluncem zalitý máj místo deštivého října, tmavého listopadu a Vánoc bez světla. Plakali jsme. A když pláč ustal, porovnávali jsme dávno ztracená dětství a školní tyrany, kteří nás mučili proto, že jsme byli jiní, a že jsme nevěděli proč. Přátelé nás opouštěli, když jim náhle bylo padesát a šedesát, a my stále vypadali jako čerství maturanti. Manželství se rozpadala a za vším ostatním se zavřel hrob. A my zůstali jako trosečníci ve velkém mauzoleu, které znělo ozvěnou smíchu školních kamarádů, kteří už měli po kremaci, anebo, pokud ještě žili, třímali berle či řídili kolečková křesla. Brzy jsme zjistili, instinktem, že nejlepší je stále se přesouvat, dál do nových měst, začínat nové životy, staré duše v nových tělech, lhát o své minulosti. Tenkrát jsme nebyli šťastní. *Stali* jsme se šťastnými. Jak? Dostihly nás, po staletích, pověsti o novém městě. Báje pravila, že muž na koni, který přecházel velikou poušť, sestoupil v pustině, postavil příbytek a čekal na ostatní, až přijdou. Dal do časopisu inzerát, který velebil *mladé* počasí, *svěží* chvíle, *nové* okolnosti. Obsahoval mnohočetné náznaky, které mohli rozluštit podobní podivíni v Oswegu a Peorii, druhové v osamění, kteří se dívali, jak všude kolem nich klesají přátelé a slyšeli hroudy zarachotit o víka příliš mnoha rakví. Ohmatávali své končetiny, stále tak pružné jako v maturitní den, a dumali nad svou sklíčeností. Četli znovu a znovu podivný cestovní inzerát, který sliboval nebe, nové místo, dosud nepojmenované. Městečko, které bylo malé, ale rozrůstalo se. *Pouze* jednadvacetiletí se mají hlásit. Nu tedy, chápete? Náznaky! Žádná přímá prohlášení. Ale osamělci ze všech koutů, z Deadfallu v Dakotě a z Wintershade v Anglii, cítili, jak jim na zátylku vstávají vlasy, a balili kufry. Možná, mysleli si, to bude stát za čas a cestu. A co kdysi bylo odbočkou u cesty, změnilo se v poštu, ve stanici Pony Expressu a

potom v zastávku lokálky, kde neznámí lidé prohlíželi navzájem své tváře a nalézali včerejší východ slunce namísto zítřejší půlnoci. Pohánělo je víc než právo prvorozeného. Poháněla je jedna rozhodující děsivá skutečnost: nakonec nikdo nemohl přivést na svět nebo zplodit děti.“

„Došlo to tak daleko?“ zašeptal Cardiff.

„Ano, nakonec se to stalo. Žili jsme déle, ale za určitou cenu. Museli jsme si být sami vlastními dětmi, když jsme žádné neměli. A tak rok po roce neznámí lidé vystupovali z vlaku, nebo přijížděli na koňském hřbetě nebo ušli tu dlouho cestu a nikdy se neohlédli. Do roku 1900 měl už Summerton plodiny zaseté, zahrady zarostlé, besídky postavené, společenský život rozvinutý, a komunikace se světem směřovala ven, ale ne dovnitř. Žádná rádia, žádné televize, žádné noviny – tedy, téměř žádné. Byly a jsou *Culpepperovy summer-tonske novinky* s nevelkým počtem novinek, protože nikdo se nerodil a téměř nikdo neumíral. Občas někdo spadl ze schodů nebo ze žebříku, ale my máme sklon hojit se rychle. Žádná auta, tedy žádné smrtelné úrazy. Ale všichni jsme měli spoustu práce, práce s pěstováním jídla, se společenským životem, psaním, sněním. A pak, samozřejmě, tu byly milostné vztahy. Protože i když jsme se nemohli rozmnožovat, pořád jsme dokázali prožívat vášeň. Dokonalé obyvatelstvo, shromážděné ze čtyř koutů stvoření, skládanka nádherně vymodelovaná bez ostrých hran. Každý měl práci, někteří psali básně, jiní romány, všechno se vydávalo na vzdálených místech, především fantazie o městech k neuvěření, jejichž čtenáři se domnívali, že příběhy jsou jen úlomky bujné představivosti, ale *my je prožívali*. Tak to je. *Tady* to je. Dokonalé počasí, dokonalé městečko, dokonalé životy. Dlouhé životy. Většina z nás si podávala ruku s Lincolnem, účastnila se pohřebních obřadů u Grantovy hrobky, a teď...“

„Ted?“ pobídl ji Cardiff.

„Jsi posel posledního soudu, jenž přichází zničit vše.“

„Já nejsem to poselství, Nef. Přináším je, to ano.“

„Já vím,“ řekla Nef tiše. „Ale jak bych si přála, abys mohl odejít a vrátit se s nějakou lepší pravdou.“

„Kdybych mohl, Bůh mi pomáhej, Nef, rád bych ti ji přinesl.“

„Jdi!“ řekla. „Prosím. Najdi ji a přines sem.“

Ale Cardiff dokázal jen sedět na věčně zelené trávě nekonečného léta a nechat slzy proudit po tvářích.

Kapitola 27

„A ted’“, řekla Nef.

„Ted’?“ opáčil Cardiff.

„Musím dokázat, že si nepřeji zabít posla špatných zpráv. Pojd’!“

A vedla ho přes trávník, kde piknikové houně stále ještě ležely jako po bouři, rozházené a zpola svinuté, a pěkných pár psů dorazilo s armádou mravenců, zatímco několik koček čekalo, až šelmy odejdou. Nef kráčela mezi nimi a otevřela přední dveře Egyptian View Arms. Cardiff sehnul hlavu a začervenel se, vkročil rychle dovnitř, ale Nef už byla na schodech a v půli cesty nahoru, než se dotkl prvního schodu, a pak byli v jejím pokoji ve věži a on se díval a viděl, že její široké lůžko svlékli z povlečení. Okna se rozlétla dokořán se svými větrem rozevlátými záclonami a městský orloj odbíjel čtyři odpoledne, když Nef zvedla ruce, velký měkký květ prostěradla se zvedl jako letní mrak nad lůžko a on jej uchopil v polovině a spolu s ní jej pozvolna proměnil v pole bělosti, které zahalilo tvář lůžka. A pak ustoupili a dívali se, jak pozdní odpoledne vydechlo, roztáhlo krajky a zaválo záclony dovnitř směrem k lůžku, jako když padá sníh, který nikdy nepřijde, a na obou nočních stolcích stála sklenice limonády. Jeho tázavý pohled ji rozesmál a přiměl ji zavrtět hlavou. Jen limonáda, nic jiného.

„Protože“, řekla, „to já tě omámím.“

Padal do lůžka dlouhým pádem. Nef dorazila o věčnost později. Ponořil se pod bílé vrstvy sněhu a připomněl si celý svůj život, zášleh paměti.

„Řekni to“, slyšel ji zvolat z veliké dálky.

„Ach, Nef, Nef!“ vykřikl. „Já tě miluji!“

* * *

Padal soumrak. Krajkové záclony se dál pohybovaly v bílém sněžení nad nimi. Čínské křišťálové větrné varhánky na verandě cinkaly.

Leželi ruku v ruce, milovaní přátelé v milovaném setkání, oči zavřené, vpíjeli se do ticha odění jen pozdním slunečním světlem a povětrím, a dívka konečně řekla: „Jak by se ti líbilo žít několik set let? Nebo,“ dodala, „věčně, podle toho, co přijde první.“

„Věčně, myslím,“ řekl.

„Dobře.“ Její ruka stiskla jeho. „Důvěřuješ mi?“

„Ano. Ne. Ano.“

„Jak?“

„Jsem zmatený,“ řekl. „Nejsem jednou z tvých zázračných dlouhověkých historických ‚zrůd‘. Můžeš ji ze mě udělat?“

„Tys k nám *přišel*, nezapomínej.“

„Ale ze dvou důvodů. Abych viděl vaše městečko, než ho pohrbí pod betonem. A pak, nesl jsem zprávu o vašem zničení, kterou jste neznali, a musel jsem ji povědět. Dva důvody.“

„Tři,“ řekla. „Máš v sobě šestý smysl jako většina z nás, jako holub, který míří domů, něco vepsaného v tvé krvi či za tvou tvář, duch v tvé hlavě. A proč ne? Duch potřeby, stejně jako naši duchové přesunuli nás, nám umožňuje rozpoznat jeden druhého, když se potkáváme na rozích ulice či v projíždějících vlacích. Třetí důvod, proč jsi sem přišel, byl stejně přirozený jako dýchání. Přišel jsi sem hledat to správné místo, ale nedokázal sis to připustit, proto jsi uváděl jiné důvody. Jsi jako my, nebo téměř jako my. Máš stejnou dispozici, gramatiku vtištěnou do svých genů, abys mohl žít čtyřnásobek věku, který máš dnes. My tě můžeme jen povzbudit svou společností a samozřejmě počasím, jídlem a vínem.“

„Pramen mládí se tedy *skutečně* stáčí do lahví?“

„Ne, ne!“ Tiše se zasmála. „Neexistuje žádná taková medicína, žádný lék. Jen doplňujeme, co ti dal na prvním místě Bůh. Někteří lidé nikdy nedostanou rýmu, nikdy si nelámou kosti, nebolí je hlava, pijí a nemají kocovinu, šplhají po horách a nemusí se zastavit a odpočívat, zůstávají neuvěřitelně vášniví; to vše jsou dary od Boha. Náš dar od Darwinova boha či božího Darwina je jednoduše skutečnost, že jsme součástí pohyblivé oslavy dědičnosti, která pluje proti proudu směrem od smrti. Ach, Bože!“ Tiše se zasmála. „Jak mohou pohyblivé oslavy plout proti proudu? Ale ty víš, co myslím. Ty odmítáš

ten temný proud, který spadá do noci. Jinak bys tu nebyl a neposlouchal pošetilou.“

„Milovanou pošetilou, blouznivou dámou, nádhernou pomatenou,“ zašeptal.

„Dovol mi tedy podat ti konečné vysvětlení za sebe a všechny přátele, které jsi tu potkal. Tou mocnou *medicínou* byl objev, že jsme naživu a milujeme to. Slavíme každý den svého života. Oslava, radost z uctívání toho daru, nás udržuje mladé. Zní to nemožně? Když prostě víš, že jsi živý a díváš se na slunce, užíváš si povětří a hlásáš to v každém okamžiku své existence, *právě* to zaručuje tvou dlouhověkost. Prožíváme každý okamžik své existence naplno, a *právě* to je skvělá medicína. Tak odmítáme temnotu. Ted' přemýšlej o tom, co jsem řekla, a pověz mi o své budoucnosti.“

Natáhl se a pátral na stropě po odpovědích. „Dobrý Bože!“ řekl. „Já nevím. Doma mám povinnosti. Mnoho přátel. Matka a otec jsou oba ještě naživu. Žena, se kterou jsem téměř zasnoubený dva roky – dva roky – jen pomysli! Vleču nohy za sebou, zneužívám, typicky mužské. Tolik nedokončeného, nevyřešeného, tolik nevyřčených sbohem. Sotva jsem *začal* přemýšlet a nevím, co si myslet. Víím, že miluji tohle městečko, tyhle lidi, a tebe. Bože, jsem v samém středu lásky a bojím se padat hlouběji. Příliš mnoho se stalo za pár dní.“

Čekala a také spatřila na stropě obrys své budoucnosti. „Já nebudu kočka na tvé hrudi, jež nasává vzduch, který potřebuješ dýchat,“ řekla. „Ale musíš se rozhodnout. A schovala jsem si jednu poslední věc na konec. Pokud zůstaneš, budeš v mnoha ohledech středem naší existence. Rozhodně budeš středem mé existence. Protože, jak dobře víš, v tomto městě se dlouhý, dlouhý čas nenarodily žádné děti.“

„A brzy,“ dodal po chvíli, „se nové dítě musí zrodit a někdo musí být otcem. Třeba jsem tím otcem já.“

„Třeba už jsi.“ Položila si ruce na břicho, jako by se pokoušela vycítit něčí přítomnost. „Třeba jsi.“

„To by byla značná zodpovědnost,“ řekl.

„Tak,“ odpověděla. „Vložila jsem na tebe břemeno. Musím tě nechat jít a doufat, že se vrátíš. Ale musíš se rozhodnout brzy. Už tu nebudeme moc dlouho, městečko brzy zmizí. Odjíždíme.“

„Je to možné?“

„Ano. Stalo se to v minulosti mnohokrát, dřív než Summerton vůbec existoval. Nosíme svůj domov ve vlastní hlavě. Po celé zemi, od Providence v Kansasu do míst dál na západě. Když tohle městečko nemůžeme zachránit, spálíme ho a popel rozhodíme do větru. Nebudeme znovu prozrazení. Tyrani se nikdy nesmí dozvědět, že existujeme.“

„Ach, Bože,“ zašeptal. „Je to břemeno. Nech mě spát. Někdy ve snech najdu odpovědi.“

„Tak spi,“ řekla.

„Ty,“ řekl. „Ne počasí, ne genetika, ty, drahá Nef,“ odmlčel se, „jsi mým pramenem mládí.“

„Dovol, ať tě znovu omladím,“ řekla.

A zapečetila jeho ústa svými.

Kapitola 28

Spal a snil.

Seděl ve vlaku mířícím na východ a pak byl neočekávaně v Chicagu, a ještě neočekávaněji se ocitl před Uměleckým institutem, stoupal po schodech a procházel chodbami, až se zastavil před skvělým obrazem *Neděle v parku*.

U obrazu stála žena a obrátila se, a byla to jeho snoubenka.

Jak se díval, léta jí přibývala, zestárla mu před očima a řekla mu: „Změnil ses.“

Odpověděl: „Ne, vůbec jsem se nezměnil.“

„Máš jinou tvář. Přišel ses rozloučit.“

„Ne, jen se podívat, jak se ti daří,“ řekl.

„Ne, přišel ses rozloučit.“

A jak se díval, stárla ještě víc a on se cítil velice malý, jak stál před obrazem a pokoušel se vymyslet, co říci.

Docela náhle zmizela.

Vyšel z budovy a dole, na úpatí schodů, stálo sedm či osm jeho přátel.

Jak se díval, stárli a říkali totéž, co předtím ona.

„Přišel ses rozloučit.“

„Ne,“ trval na svém. „Ne, tak to není.“

Pak se otočil a běžel zpátky do budovy, mladý muž náhle zestárlý mezi starými obrazy.

A pak se probudil.

Kapitola 29

Dlouho seděl a poslouchal, jak vítr vyje v komíně a venku proudí déšť.

Starý dům doskřípěl do hlubokého vzdutí noci, a pak se pohupoval, mimo dohled pevniny a světla.

Krasy si zkoušely graffiti na stěnách a pavouci hráli na harfy tak vysoko, že jen chloupky v jeho uších to slyšely a chvěly se.

Kolik ztrát, kolik zisku? uvažoval. Kolik opustit a kolik zachovat?

Co rozhodnout? myslel si.

Dobrá! zvolal v duchu. Co? Jak?

Ani hnutí temnoty v jeho hlavě. Ani ozvěna.

Jen zašeptání: *Spi!*

A on znovu spal a zhasil světlo za svými očima.

Ve svých snech slyšel pískání lokomotivy.

Vlak se sunul, hnal se nocí, vjížděl do zatáček pod měsícem, vrhal se na dlouhé rovinky, vířil prach, rozhazoval jiskry, přivolával ozvěny, a on se skláněl a snil, a bůhví jak se mu do mozku vrátila povědomá slova:

Jediný polibek a všechen čas je tvým královstvím,
jediný dotek a žádná smrt nebude chladná.

Jediná noc odsouvá závan hrobu,
jediná hodina a nikdy nezestárneš.

Napij se zhluboka věčné látky,
napij se dlouze vína věčnosti,
v níž všichni jsou učení a moudří
a dvě miliardy lásek nestačí.

Vykřikl nahlas ze sna: *Ne!* A potom znovu: *Ach, Bože, ano!*

A několik závěrečných slov napsalo jeho sny:

Kdesi v dálce hudba zní
melodií neznámou
o semínkách slunečnic
a lodnicích
kteří za luny přistanou.

Ted' se probouzel. Jeho ústa vzdychla:

Kdesi v dálce hudba zní
poslyš, ach poslyš tu píseň!
Kdo naučí se ji, bude tančit věčně,
až přijde červen a ještě červen a co víc... červen.

Vlak už nebyl daleko. Vinul se kolem pahorků. Slunce vstávalo a on věděl, že změnil názor.

Vyhlédl na východ slunce, který byl krvavý, město naplněné světlem loučení a počasí tak podivné, že na ně nezapomene po tisíc dní.

Spatřil svou tvář v zrcadle v koupelně, když se holil, a oči měly výraz nezměrného smutku.

Sešel dolů na snídani, posadil se před horu horkých vdolečků a nejedl.

Nef naproti němu spatřila to, co viděl v zrcadle, a opřela se v židli.

„Přemýšlel jsi?“ zeptala se.

Zhluboka se nadechl. Až do této chvíle nevěděl, co zazní z jeho úst.

„Zůstaň,“ řekla, než mohl promluvit.

„Přál bych si, abych mohl.“

„Zůstaň!“

A tu se natáhla a vzala ho za ruku.

A byla to hřejivá dlaň a jeho vlastní byla studená. Zdála se být bohyní, která se sklání, natahuje ruku do jeho hrobky a pomáhá mu ven.

„Prosím!“

„Ach, Bože!“ zvolal. „Ach, Kriste, nech mě být!“ Plakal uvnitř.
„Ty to nechápeš. Já nejsem stvořen, abych *nestárnul*.“

„Jak to můžeš vědět?“

„Každý z nás to ví. Zrodil jsem se, abych žil a zemřel v sedmdesáti. Pak budu skutečně naplněný. Oheň života, to dobré, letí přímo vzhůru do komína. Hříchy, smutek, cokoli, ulpívají jako saze na jeho stěnách. Člověk může nashromáždit jen určité množství temnoty. Já jí posbíral příliš mnoho. Jak oprášíš saze ze stěn uvnitř vlastní duše?“

„Kominickou štětkou,“ řekla. „Dovol mi oprašovat a oklepávat ty stěny, dokud se nezačneš smát. Dokážu to, když mi to dovolíš.“

„Nesvolím k tomu.“

„Ne,“ řekla tiše. „Nemyslím, že bys mohl. Ach, Bože, možná se teď rozpláču. Ale nebudu plakat. Sbohem!“

„Ještě neodjízďím.“

„Ale já ano. Nedokážu se dívat, jak odcházíš. Vrat' se jednou.“

„Myslíš, že se nikdy nevrátím?“

Přikývla, oči zavřené.

„Omlouvám se,“ řekl. „Je to tak těžké. Nevím, jestli jsem připraven žít sto třicet let. Zajímaloby mě, jestli někdo je, nebo může být. Prostě,“ řekl, „zní to tak... osaměle. Všechny opustit. Dožít se dne, kdy poslední přítel odchází do hrobu.“

„Potkáš nové přátele.“

„Ano, ale nad staré přátele není. Ti se nedají nahradit.“

„Ne. Nedají.“

Pohlédla na dveře.

„Jestli odejdeš a skutečně se rozhodneš vrátit, pokusit se nás najít, neotálej příliš dlouho.“

„Nebo to nepůjde? Já vím. Budu příliš starý. Musím se rozhodnout, než mi bude... padesát?“

„Prostě se k nám vrat',“ řekla.

A náhle byla její židle prázdná.

Kapitola 30

Na nádraží ležely na koleji slunečnice.

Někdo tam byl před ním, ale jestli to byl Elias Culpepper, to se nikdy nedozvěděl.

Vlak tentokrát zastavil, Cardiff nastoupil a když si kupoval od průvodčího lístek, zeptal se: „Pamatujete se na mě?“

Muž se pátravě zahleděl do jeho tváře, zakabonil se a podíval se znovu a řekl: „To nemůžu tvrdit.“

A vlak nabral rychlost a supěl pryč z nádraží, Summerton v Arizoně zůstal vzadu.

Kapitola 31

Vlak letěl napříč plochou krajinou kukuřice, za obzor, podél jezera a k velkému rušnému městu u jezera, a Cardiff vyběhl po schodech muzea a procházel mezi obrazy, až se posadil před nekonečně fascinujícím Seuratem, kde lidé na nedělní procházce zůstali nehybně stát ve věčném parku.

Teď vedle něj usedla Laura, pohlížela tam a zpátky ze zeleného parku na něj, užaslá a plná pochyb.

Konečně řekla: „Co sis to udělal s obličejem?“

„S obličejem?“ řekl.

„Změnil se,“ řekla.

„Já ho nezměnil.“

„A co tedy?“

„Věci. Věci ho změnily.“

„Můžeš ho změnit zpátky?“

„Pokusím se.“

A potom, stejně jako ve snu, ale teď ve skutečnosti, scházel po schodech muzea a všichni jeho přátelé čekali na úpatí schodů.

Byl tu Tom a Pete, Will a Sam a všichni ostatní, a řekli: „Pojďme na pořádnou večeři.“

Cardiff řekl: „Ne, nemám čas.“

„Sotva ses objevil,“ řekli.

„Není to snadné,“ odpověděl. „Znám vás všechny léta. Ale *já* se změnil. A teď musím jít.“

Ohlédl se nahoru a na vrcholu schodiště stála Laura. Osamělá slza se jí koulela po tváři, jak se dívala na jeho tak známou, a ach, tak proměněnou tvář.

Usmál se a otočil, vykročil po ulici směrem k nádraží.

Kapitola 32

Vlak vyjel z východu a aniž by uvažoval nad časem a prostorem, proklouzl zvolna kolem místa vyznačeného pouze prachem, větrem, kaktusy, rozvátými listy a záplavou konfet z proštípnutých jízdenek, které tančily ve vzduchu a usadily se, když vlak zmizel.

Mezitím se povědomá brašna smýkla po zbytcích polorozpadlého nástupiště, pár surfových prken na vlně písku, a za ní muž ve zmačkaném letním obleku, který vyletěl z vlaku jako akrobat a vykřikl hrdostí, když přistál, se zakymácením, ale bez poskvry.

„Zpropadeně, dokázal jsem to!“

Zvedl svou lehkou brašnu a rozhlédl se po pustině, otřel si čelo a pohlédl směrem ke konci nástupiště, kde stál držák na poštu. Spatřil v jeho ocelovém rameni bílou obálku a vydal se ji vyšknout ze sevření stroje. Na přední straně obálky spatřil své jméno. Rozhlédl se, prozkoumal třicet tisíc akrů vířícího písku a žádné cesty, které by vedly do pustiny nebo z ní.

„Tak,“ zašeptal, „vrátil jsem se. Nuže...“

Otevřel obálku a četl:

„Můj milý Jamesi! Tedy ses vrátil. Musel jsi! Mnohé se přihodilo, co jsi odjel.“

Zvedl oči a pohlédl na prázdnou poušť, kde kdysi stával Summerton v Arizoně.

Vrátil se k dopisu:

„Až budeš tohle číst, budeme pryč. Nebude nic než písek a pár šlápot, které brzy odvane vítr.

Nečekali jsme na příjezd strojů a jejich operátorů.

Vytáhli jsme kořeny a zmizeli. Slyšel jsi někdy o sadech, které kdysi vzkvétaly poblíž některých kalifornských městeček?

Jak se městečka rozrůstala ve velkoměsta, pomerančovničky záhadně zmizely. A přesto projíždějící motoristé, kteří zabloudí pohle-

dem k horám, uvidí, že ty sady bůhvíjak odpluly či odvanuly a zakořenily u paty hor, zelené a bujné, daleko od benzinového úprku.

Nuže, můj milovaný Jamesi, takoví jsme my. Jsme jako ty sady. Slýchali jsme po léta v pozdní noci toho velkého hroznýše škrtiče, děsivého nekonečného hada betonu, jak se k nám valí, téměř nezvučně, žádné klení a pokřikování mužů a zvyšování otáček motorů v tahačích a nakladačích, jen děsivý naolejovaný sykot, hlas plazů, kteří se vlní trávou či posouvají po písku, úplně sami, bez lidského příkazu, nikdo neřídí jejich smyčky a záhyby, sami určují svůj cíl, nemyslící, ale přitahovaní teplem těla, žárem lidí. A tak, přilákán tím teplem, jak plazi bývají, vyhledal nás a připlazil se, aby nám rušil spánek, vyšťval nás z našich domovů. To všechno jsme si představovali ve snech dlouho předtím, než jsi přišel ty se svým hrozným břemenem zpráv. Nedovol tedy, aby ti příliš těžce leželo na duši. Věděli jsme už, že se ten den blíží; byla to jen otázka času.

Před lety, milovaný Jamesi, jsme se začali připravovat na smrt našeho města a exodus našeho lidu: Přivezli jsme stovky obrovských dřevěných kol a hojnou zásobu masivních trámů a kovových spon, které je spojí dohromady. Kola po celé roky ležela a čekala na okraji města spolu s trámy a vysychala ve slunci.

A pak zazněla trubka posledního soudu, řečeno s Tvým humorem, na pikniku Apokalypsy, a tys spatřil, jak tváře před Tebou blednou každým novým odhalením. V jednom okamžiku uprostřed řeči mě napadlo, že snad couvneš, zlomíš se a dáš se na útěk v panice vyvolané naší panikou. A přesto jsi zůstal. Skončil jsi a já myslela, že snad padneš a zemřeš, abys nemohl být svědkem naší smrti.

A když jsi vzhlédl, byli jsme pryč.

Věděli jsme, že tě bolí srdce, a tak jsem ti dala medicínu, kterou jsem měla, svou pozornost a svá slova soucitu. A když jsi odjel posledním vlakem, naskočil do něj dlouho předtím, než zastavil, hleděli jsme na všechna ta kovová a dřevěná kola za městem a na trámy plošin a představovali jsme si, jak na nich převezeme své domy, stodoly a sady tak daleko, že nikdo nebude mít tušení, že toto místo kdysi poznalo život a nyní ho už nepozná.

Viděl jsi, domnívám se, ty osamocené průvody, jediný dům vydvížený na dřevěnou plošinu a tažený jako hračka po ulici k prázdn-

nému pozemku, kde ho znovu zasadí, zatímco staré místo se změní v prach? Znáš ten obraz třemi sty domy a uvidíš průvod tlustokožců, celé město, jak se sune k úpatí hor, následované stromy z ovocných sadů.

Je to všechno zcela nemožné. A přesto, v dobách válek, pomysli na všechny ty přípravy, plány, konečné dosažení cíle, tisíce lodí, desítky tisíc tanků a děl, další desítky tisíc pušek, kulek, miliony ocelových přileb, desítky milionů košil a kabátů. Jak složité a jak nezbytné, když válka křikne a my běžíme. O co jednodušší je náš úkol vykořenit město, uprchnout a obnovit je pomocí kol.

Jak čas plynul, naše vzrušení se proměnilo ve svátek triumfu namísto v pohřební průvod. Dál nás poháněla představa úderu hromu, hrozivého sykotu té nové cesty za východním pohořím. V noci jsme slyšeli, jak se k nám silnice plnou parou přibližuje, jak se žene, aby nás polapila, než zmizíme.

Nuže, dodavatelé betonu a obraceči země nás nepolapili. Posledního dne našeho útěku zůstala tam, kde stojíš, troska nádraží obklopená džunglí pomerančovníků a citroníků. Ty se vydaly na cestu poslední, nádherný výlet jemně provoněných sadů, které se nesly ve čtyřstupech napříč pouští, aby živily naše nově ukryté město.

Tak je to, Jamesi. Odstěhovali jsme se a nenechali jediný oblázek, jediný kámen, jediný sklípek, jediný náhrobní kámen. Všechno, všechno, všechno jsme převezli.

A až dorazí dálnice, co najdou? Existoval někdy Summerton v Arizoně, budova soudu, radnice, trávník na piknik, prázdná škola? Ne, nikdy. Podívej se na ten prach.

Dám tenhle dopis do nádražního stojanu na poštu v naději, že se k Tobě dostane, jestli se snad vrátíš. Nějak vím, že přijdeš zpátky. Cítím Tvůj dotek na téhle obálce, už když ji nadepisuji a zalepuji.

Až dopis dočteš, můj drahý příteli a milý, odevzdej ho větru.“

A pod tím byl její podpis: Nef.

Roztrhal dopis na čtvrtiny a pak na čtvrtiny čtvrtin a zase na čtvrtiny, a rozhodil konfety do vzduchu.

Tak, pomyslel si, kudy?

Zadíval se přimhouřenýma očima na severní okraj pouště, kde se táhl pás nízkých zelených pahorků. Představil si sady.

Tam, pomyslel si.

Udělal sotva jeden krok, když se ohlédl.

Jako starý hnědý pes ležela na prachem zavátém nástupišti jeho brašna.

Ne, pomyslel si, patříš do jiného času.

Brašna ležela a čekala.

„Zůstaň,“ řekl.

Brašna zůstala.

On kráčel dál.

Kapitola 33

Přicházel soumrak, když dorazil k první řadě pomerančovníků.

Soumrak se prohloubil, když spatřil povědomé davy slunečnic na každém dvorku a tabuli Egyptian View Arms, jak se houpá nad verandou.

Slunce téměř zapadlo, když prošel po posledním chodníčku, vystoupal po schodech na verandu, zastavil se před sít'ovými dveřmi a stiskl zvonek. Tiše zaklinkal. Na schodišti v hale se objevil útlý stín.

„Nef,“ řekl konečně tichounce.

„Nef,“ řekl. „Jsem doma.“

LEVIATAN 99

„Rozhlasový sen“

VĚNOVÁNO S VELKÝM OBDIVEM

Hermanu Melvillovi

Roku 1939, když mi bylo devatenáct, jsem se zamiloval do rozhlasových dramát Normana Corwina.

Později, v sedmadvaceti letech, jsem se s ním seznámil. Po-
vzbuzoval mě ke psaní mých marťanských povídek a způsobil tak, že
se zrodila *Marťanská kronika*.

Po celá léta bylo mým snem, že Norman Corwin bude jednou
režírovat jedno z mých rozhlasových dramát.

Když jsem se vrátil po ročním pobytu z Irska a napsal scénář *Bí-
lé velryby* pro Johna Hustona, ještě pořád jsem byl silně ovlivněn
Hermanem Melvillem a jeho obludnou velrybou. Současně jsem byl
stále ještě okouzlen Shakespearem, který vstoupil do mého života
během studia na střední škole.

Po návratu z Irska jsem za nějakou dobu začal uvažovat o tom,
že vezmu Melvillovu mytologii a přemístím ji do vesmíru.

NBC nedávno oslovila Normana Corwina a mne, abychom spo-
lečnými silami vytvořili hodinové rozhlasové drama. Když jsem do-
končil první scénář *Obludy 99*, v němž figurovaly vesmírné lodě mís-
to lodí plachetních, šílení kapitáni-astronauti místo kapitánů-
mořských vlků a oslepující bílá kometa vystřídala velkou bílou
velrybu, předal jsem scénář Normanovi a ten ho poslal do NBC.

V té době získávala televize stále větší popularitu, zastiňovala
rozhlas a NBC zareagovala na můj scénář slovy: „Nemohl byste to
rozdělit na třiminutové segmenty, které by se daly vysílat v průběhu
několika dní?“

Pro Normana i pro mě to bylo jako rána palicí. Stáhli jsme scé-
nář a poslali ho do londýnského BBC Radio, kde hru inscenovali a
hlavní roli šíleného kapitána vesmírné lodi *Cetus* hrál Christopher
Lee.

Rozhlasová inscenace byla výtečná, ale můj sen o tom, že něja-
ký můj scénář bude pro rozhlas produkovat a režírovat Corwin, zů-
stával stále nesplněn. V záchvatu toho, čemu teď říkám „mé shake-
spearovské bludy“, jsem se na jaře 1972 opovážil zdvojnásobit délku
scénáře *Obludy 99* a inscenovat ho jako hru ve zvukovém studiu Sa-
muela Goldwyna. Přidání čtyřiceti stránek scénáře naneštěstí zničilo

můj původní úmysl. Základní příběh byl ztracen. Kritiky byly svorně a jednomyslně vitriolní.

V následujících letech jsem *Obludu 99* tu a tam uváděl na scénu a postupně ubíral nadbytečné stránky ve snaze dostat se někam zpátky k původní hodinové verzi, určené pro rozhlas.

O třicet let později je tato novela mým posledním pokusem zaostřit a oživit to, co bylo původně rozhlasovým snem pro Normana Corwina. Jestli si to zaslouží takové znovuzrození nebo ne, to už si rozhodněte sami.

Kapitola 1

Říkejte mi Ismael.

Ismael? V tomto roce 2099, kdy podivné nové lodi nemíří pouze ke hvězdám, ale až za ně? Kdy útočí na hvězdy, místo aby se jich bály? Jméno jako Ismael?

Ano.

Moji rodiče letěli s prvními statečnými na Mars. Ukázalo se, že nejsou zase tak docela stateční, zastesklo se jim po Zemi, vrátili se domů. Byl jsem počat na té cestě a zrozen ve vesmíru.

Otec znal svou bibli a vybavil si jiného vydědence, který se toulal po Mrtvém moři dlouhá léta před Kristem.

A jelikož jsem tehdy byl jediné dítě, počaté a přivedené na svět ve vesmíru, nemohl jsem dostat lepší jméno, než jaké mi dal můj otec.

Což tedy bylo jméno... Ismael.

Před několika lety jsem se domníval, že zbrázdím všechna moře větru, který se potuluje po tomto světě. Kdykoli zavládne v mé duši deštivý listopad, vím, že je nejvyšší čas znovu se vydat na oblohu.

Vznášel jsem se tedy mezi ptačím křikem, pestrobarevnými draky a bouřkovými mračny i v sobotu, koncem léta tohoto roku 2099, poháněn vlastním přenosným tryskovým motorem. Doletěl jsem na své divoké cestě vzduchem až ke Kennedyho mysu, ptačí holátko mezi vzpomínkami na letité letecké sny starého da Vinciho. Hrál mě skutečný oheň velikých ocelových ptáků a cítil jsem, jak se před mou duší otevírají stavidla rozsáhlého a čekajícího vesmíru.

V dále docházelo k ohromným otřesům: žár výhně z Kennedyho mysu od tisíců tamních raket žhnul jako ohnivě věže všude kolem. Když ohně konečně uhasly, ševelil jen jediný větřík.

Pak jsem rychle a klidně sestoupil do města, kde plynula řeka, po které jsem mohl kráčet – pohyblivý chodník.

Všude kolem mě se pohybovaly stíny, když jsem proplouval mezi architektonickými oblouky a dveřmi. Kam jsem měl namířeno? Ne ke studeným plechovým kasárnám pro unavené kosmonauty, ne, nýbrž ke krásné, tiše naprogramované, zmechanizované Rajské zahradě. Měl jsem navštěvovat akademii pro astronauty za účelem vý-

cviku k veliké plavbě za hvězdy, k misi, o níž jsem dosud nic nevěděl.

Takové místo je mezisvět – zčásti pastva pro mysl, zčásti tělocvična pro tělo a zčásti teologický seminář, směřující ve svých myšlenkách věčně k nebi. Neboť nevypadá snad vesmír jako rozlehlá katedrála?

Kráčel jsem tedy mezi proměnlivými stíny a vstoupil do přijímací haly školní koleje. Zaregistroval jsem se tak, že jsem přitiskl ruku na identifikační panel, který přečetl mé zpocené otisky jako nějaká soudobá čarodějnice, která čte z dlaní, a okamžitě mi vybral spolubydlícího na nadcházející misi.

Ozvalo se bzučení, hukot, zvonek a hlas – ženský, sykavý, mechanický hlas – znějící odněkud shora: „Ismael Hunnicut Jones, dvacet devět let, výška sto sedmdesát pět; oči modré; vlasy hnědé; postava štíhlá. Prosím, ubytujte se; první patro, pokoj devět. Spolubydlící Quell.“

A já opakoval: „Quell.“

„Quell?“ vykřikl další hlas za mnou. „Panebože, to je hrůza!“

A další hlas dodal: „Pomoz vám pánbůh, pane Jonesi.“

Otočil jsem se a ocitl se tváří v tvář třem astronautům různé velikosti a různého vystupování. Všichni byli o několik let starší než já a třímali v rukou sklenky. Jednu mi podávali.

„Vemte si to, Ismaeli Jonesi,“ řekl první z mužů, který byl vysoký a hubený. „Budete to potřebovat, jestli půjdete nahoru a setkáte se s tou příšerou,“ dodal. „Pijte do dna.“

„Ale nejdřív,“ řekl druhý a vztáhl ruku, aby zadržel mou paži, „jak letíte, mělko nebo hluboko?“

„Přece hluboko, aspoň myslím,“ řekl jsem. „Hluboký vesmír.“

„Na ustrašené míle, nebo na ohromné světelné roky?“

„Světelné roky, ano,“ pomyslel jsem si a pak to řekl.

„Tak se tedy s námi můžete napít.“

Promluvil třetí muž, který až do té chvíle mlčel. „Já jsem John Redleigh. Tuhleten chlapík,“ kývl směrem k tomu vysokému, „je Sam Small. A ten,“ ukázal na zbývajícího muže, „je Jim Downs.“

A tak jsme se napili. Small prohlásil: „Můžete s námi sdílet náš prostor s naším souhlasem, a taky s pomocí Boží. Půjdete rozmotat ocas kometě?“

„Asi ano.“

„Pátral jste už někdy po kometách?“

„Teď přišel můj čas.“

„Dobře jste to řekl. Podívejte!“ Všichni tři muži se otočili a pokynuli směrem k obrovské videoobrazovce na druhé straně vstupní haly. Jako by vnímala, že ji pozorujeme, ožila a předvedla ohromný snímek oslepujivě bílé komety, táhnoucí za sebou planety.

„Krásný ničitel vesmíru,“ řekl Small. „Požírač sluncí.“

„To komety dokážou?“ zeptal jsem se.

„Nejen to. *Obzvlášť* tahleta.“

Downs řekl: „Vždyť kdyby se tu měl Bůh nějak projevit, určitě by přišel v podobě komety. Jste z těch, co skočí do hrdla takového svatého zjevení, hochu, a zatančí si v jeho zářivých útrokách?“

„Jsem,“ odpověděl jsem zdráhavě, „pokud by to bylo absolutně nevyhnutelné.“

„Pak se na něj napijeme, bodejt', chlapi? Připijme na mladého Ismaela Hunnicuta Jonese.“

V tom okamžiku jsem uslyšel slabé elektronické bzučení, pulzující někde v dálce. Zaposlouchal jsem se a bzučení s každým zapulzováním sílilo, jako by se blížilo.

„Tamto,“ řekl jsem. „Co to je?“

„Tamto?“ řekl Redleigh. „Ten zvuk jako morová rána kobylek v letu?“

Kývl jsem.

„Morová rána kobylek?“ řekl Small. „To mluvíš pěkně o našem kapitánovi.“

„O kapitánovi?“ zeptal jsem se. „Kdo to je?“

Redleigh odpověděl: „Nechme to prozatím být, pane Jonesi. Měl byste jít do svého pokoje a seznámit se s Quellem. Bože můj, ano, jděte se seznámit s Quellem.“

„On je až od velké Andromedy Nebuly, víte,“ řekl Downs důvěrným tónem. „Vysoký, obrovský, nesmírný a...“

„Pavouk,“ skočil mu do řeči první muž.

„Ano, ano,“ pokračoval Downs. „Rozložitý, vysoký, olbřímí zelený pavouk.“

„Ale...“ Small se mírně zamračil na své druhy, „tuzé dobrosrdečný. Budete ho mít rád, pane Jonesi.“

A já odvětil: „Vážně?“

Redleigh řekl: „Jen běžte! Zase se uvidíme. Jděte se seznámit se svým pavoučím spolubydlícím. Hodně štěstí.“

Převrátil jsem sklenku a vypil poslední doušek. A pak jsem se obrátil, oči zavřené, a říkal si v duchu: „Štěstí. Bože můj!“

Stíkl jsem knoflík vedle dveřního panelu, který se odsunul, a já kráčel tlumeně osvětlenou chodbou, až jsem dorazil k pokoji číslo 9. Dotkl jsem se identifikační destičky a dveře se odsunuly a otevřely dokořán.

Ale počkat! řekl jsem si v duchu. Nemůžeš jít dovnitř. Podívej se na své ruce. Dobrý Bože, vždyť se třesou.

Zůstal jsem tam nehybně stát. Můj spolubydlící byl uvnitř, to jsem věděl. Přišel z dalekého světa a byl to obří pavouk, aspoň to říkali. Sakra, říkal jsem si, vstup dovnitř!

Udělal jsem tři kroky do místnosti a ztuhl.

Neboť v protějším koutě kóje byl obrovský stín. Něco tam bylo, ale nebylo.

„To není možné,“ šeptal jsem si. „To prostě není možné.“

„Pavouk,“ zašeptalo něco z protější strany místnosti.

Velký stín se zachvěl.

Ucouvl jsem prudce zpátky do dveřního otvoru.

„A,“ pokračoval šepot, „stín pavouka? Ne. Zůstaň stát.“

Zůstal jsem stát nehybně, podle rozkazu, a sledoval, jak se v místnosti rozsvěcí, stín mizí a přede mnou zůstala veliká postava, tvor přes dva metry vysoký, prapodivně zeleně zbarvený.

„No,“ zazněl znovu šepot.

Odpověděl jsem co neklidněji: „Co mám říct?“

„Cokoli,“ ozvalo se šepem.

„Jednou,“ odvětil jsem, „jsem se šel podívat na Michelangelova Davida. Byl vysoký. Obešel jsem ho.“

„A?“

„Vypadáš přinejmenším stejně veliký jako to veledílo.“

Postoupil jsem kupředu a začal obcházet tvora, který se nehýbal. Já se nicméně třásl.

Stíny se dál rozplývaly a obrys tvora byl zřetelnější.

„Quell,“ ozval se znovu šepot. „Tak se jmenuji. Přišel jsem zdaleka, nějakých patnáct milionů kilometrů a pět světelných let. Tady ve vašem světě, soudě podle tvých rozměrů, bych řekl, že váš bůh ještě napůl spal. V našem světě Bůh křičel a skákal, když tvořil, odtud naše ohromná výška.“

A tvor se vztyčil do ještě větší výšky.

Zadíval jsem se mu do tváře a řekl: „Ty – ty sotva hýbeš ústy.“

Věc jménem Quell odpověděla: „Ale mé myšlenky se pohybují stejně jako tvoje. Tak,“ pokračoval tvor, „pověz mi, Jacku, zabil bys obra?“

„Já...,“ zakoktal jsem se.

„Čtu z tvé hlavy něco o fazolovém stonku.“

„Zatraceně!“ vykřikl jsem. „Odpust’,“ omluvil jsem se hned. „Tohle je moje první setkání s telepatem.“

„Dovol, abych tě zachránil před zatracením,“ řekl můj spolubydlíci. „Ještě jednou, jmenuji se Quell. A ty?“

„Znáš moje jméno,“ řekl jsem. „Čteš myšlenky.“

„Ale ze zdvořilosti,“ odušil Quell, „předstírám opak.“

Veliký tvor natáhl dolů jeden ze svých přívěsků. Vztáhl jsem ruku a dotkli jsme se.

„Ismael Hunnicut Jones,“ řekl jsem.

„No,“ řekl Quell. „To jméno putovalo z vaší bible až do tohotoh vesmírného věku.“

„Podobně dlouhou cestu máš asi za sebou i ty,“ prohodil jsem.

„Pět světelných let,“ řekl Quell. „Celých pět let jsem byl v mrazáku, studený jako smrt. Prospal jsem to. Je příjemné být zase vzhůru. Nejsem divný?“

„Ale kdepak,“ řekl jsem.

„Ale ano,“ opáčil Quell s čímisi, co se podobalo smíchu. „Když letí myšlenka, chytím ji. Tobě to musí připadat zvláštní. A taky si určitě myslíš, že mám moc očí, moc uší, moc prstů, zelenavou pokožku – rozhodně podivné. A přitom já se na tebe dívám a vidím, že máš jen dvě oči, dvě mrňavé uši, pět malých prstů na každé z pou-

hých dvou rukou. Takže jsme oba – když se na sebe podíváme – docela legrační. A oba nakonec... lidští.“

„Ano,“ pochopil jsem, jaká je v tom pravda. „No ano, je to lidské.“

Quell se dal vyprovokovat k jakémusi humoru, neboť pokračoval: „Tak co, Ismaeli, mám si rozemlít tvé kosti na chleba, nebo budeme přátelé?“

Škubl jsem sebou, připravený couvnout, ale vzpamatoval jsem se a místo toho se smíchem řekl: „Přátelé, ano, asi raději přátelé.“

A Quell opakoval: „Přátelé.“

* * *

Později jsme se vydali ze své kóje na průzkum dolů, do nižších úrovní rozlehlé akademie.

Kráčeli jsme mezi filozofickými roboty, jejichž siluety se rýsovaly mezi světly svatojánských mušek, kde stály a mluvily jazyky starověku.

„Platon,“ říkal jsem. „Aristoteli, popatřete na nás. Co vidíte?“

A robot Platon řekl: „Dvě strašné a skvělé, šeredné a krásné děti přírody.“

A Quell se zeptal: „Aha, ale co je to *příroda*?“

V sršení jisker odpověděl Sokrates: „Bůh překvapující sám sebe prapodivnými zázraky těla.“

A Aristoteles, podivný malý plastový robot, pokračoval: „A oni tedy nejsou ničím podivnějším ani zázračnějším.“

Quell vztáhl jednu ze svých dlouhých, jemně ochmýřených prstů, dotkl se jí mého čela a řekl: „Ismael.“

Zareagoval jsem přívětivě a dotkl se huňaté hrudi svého nového přítele. „Quell z dalekých ostrovů veliké Andromedy Nebuly. Quell.“

„Budeme studovat společně,“ dodal Quell.

„Společně studovat, společně se učit, společně zkoumat,“ podotkl jsem.

A vskutku jsme naslouchali hlasům našich učitelů – robotů filozofů, kteří během následujících dní a měsíců našeho výcviku dál mluvili rozmanitými a podivnými jazyky. Nikdo nám neřekl kam

půjdeme, co se po nás bude žádat, ani jak dlouho zůstaneme na Zemi, v těchto prostorných jeskyních učenosti.

Nakonec ale přišel den, kdy hovor robotických instruktorů, jejich broukání i šepot utichly. Dorazili jsme jednou ráno do přednáškové síně, a všude panoval klid. Na videoobrazovce byla naše jména a slova: „Rozkazy obdrženy. Hlásit se do služby.“

Quell konstatoval: „Naše studium je zřejmě u konce.“

„Pokud ano,“ řekl jsem, „začínáme žít. Pojďme najít svou raketu.“

Vrátili jsme se do svého pokoje, kde nás už čekaly rozkazy. Vyzvedli jsme si výstroj, navlékli tryskové pohonné jednotky, vystoupili do vzduchu a letěli. Mračna ustupovala, ptáci se rozlétali a my konečně přistáli na velké startovní ploše Kennedyho mysu. Obklopovaly nás plošiny vysoké jako mrakodrapy, zářivě lesklé rakety, ustavičný šum intenzivní aktivity.

Rozhlížel jsem se kolem sebe, omráčen nesmírnou velikostí toho všeho.

„Podívej, Quelli, tady, a tam! Rakety! Nejméně dva tucty. Poslechni si ty názvy: *Apollo 149. Merkur 77. Jupiter 215. A tam...*“

Quell dokončil za mě: „*Cetus 7.*“

Zíral jsem na lesklý válec, tyčící se nad všemi ostatními vesmírnými plavidly. „Největší mezihvězdná loď, jakou kdy postavili,“ řekl jsem ve zbožném úžasu.

Quell se zadumal. „Jestlipak někdy ve svých snech něco takového zbudovali váš Bach a Beethoven?“

Ze zadumání nás vytrhl hlas. „Ano, ach ano!“

Obrátili jsme se a spatřili starého muže ve vybledlém astronautickém úboru, který se vynořil ze stínu nástupního můstku. Řekl prostě: „Zdravím vás, přátelé.“

Quell asi letmo přečetl cizincovy myšlenky, neboť odvětil: „Nejsme tvoji přátelé.“

Stařec se nevesele uchechtl a pokračoval: „Soudíš mě ukvapeně, telepate. Buď ještě hbitější. Má být *Cetus 7* vaše loď?“

„Ano,“ odvětil jsem.

Stařec zasténal. „Ach, ubíráte se po okraji Propasti! Odvolejte to, jestli víte, co je pro vás dobré.“

Quell pronesl nějakou kletbu ze svého dalekého světa a zatahal mě za loket. „Jdeme, Ismaeli! Není třeba poslouchat jeho falešná varování.“

Stařec nás však pronásledoval. „Ty, mladý muži, znáš kapitána té vesmírné lodi?“

„Ne osobně,“ obrátil jsem se k němu zvědavě. „Ne z očí do očí.“

„Z očí do očí! Bože můj, teď jsi trefil hřebík na hlavičku. Až se s ním setkáš, nedívej se mu do očí. Měj se na pozoru – on žádné nemá.“

„Nemá?“ zeptal jsem se. „Slepec?“

„Ne, spíš oslepený. Žár ve vesmíru ho před několika lety připravil o zrak. Ach, ale ty jsi to věděl,“ obrátil se stařec ke Quellovi.

„Ne, nevěděl,“ Quell mě znovu zatahal za paži. „A víc už se od tebe nedozvíme.“

Stařec se ale nedal umlčet. „Už jsi to slyšel, příteli, neboť sis právě přečetl všechno, co mám uvnitř své mysli. Viděl jsi to. Teď pověz svému mladému příteli, co ses dozvěděl. Pověz mu, co vás čeká.“

Setrásl jsem Quellovu ruku, stál a čekal.

Starý astronaut přistoupil blíž a promluvil velmi zřetelně. „Co vypálilo kapitánovi zrak? Kde? Kdy? Jak? Můžeš se klidně ptát. Byl knězem vesmíru, honil Boha a Bůh se otočil a jediným úderem ho srazil do tmy? Je váš kapitán celý z jednoho hladkého kusu, nebo je podle zubatých okrajů poznat, kde ho zase posešivali do původní podoby? Probleskuje dosud půlnoc skrze ty zjitřené díry, které doktoři nedokázali vyspravit? Narodil se jako albín, anebo ho hrůza vybělila jako strašlivý sníh?“

Obrátil jsem se ke Quellovi, abych viděl, jak to všechno přijímá; obrovský stín, jímž Quell byl, se ve slunečním svitu třásl, ale neodpovídal.

Starý astronaut triumfálně přistoupil ještě blíž.

„Teď si poslechněte tohle! Na palubě té lodi, daleko ve vesmíru, přijde čas, kdy uvidíte pevninu – svět na obzoru – tam, kde žádná pevnina není, najdete čas tam, kde žádný čas neexistuje, až se kosti dávných králů zase obalí masem a oni si znovu nasadí své koruny.“

Tehdy, ach tehdy budou loď, kapitán lodi, posádka lodi, všichni, všichni budou zničeni! Všichni až na jednoho.“

Ruce jsem měl zatřáté v pěsti. Postoupil jsem hněvivě ke starci, ale ten ucouvl, aby mohl dokončit.

„Věřte mi. *Cetus 7* není dobrá loď. Patří svému kapitánovi. A kapitán je ztracen navěky.“ A konečně se otočil a měl se k odchodu.

„Počkej!“ vykřikl jsem. „Zadrž! Jak se jmenuješ?“

Stařec se odmlčel, jako by hledal odpověď.

„Eliáš. Jmenuji se Eliáš. Přeji vám dobré ráno, přátelé, dobré.“

Rozpráhl paže a okamžik nato už tam, kde prve stál, byla jen tma.

Quell a já jsme zůstali stát opuštěni, když vtom přes nás přelétl hbitý stín a seshora se znovu ozval slábnoucí hlas. „Dobré, dobré!“

Než někdo z nás stačil pronést slovo, ozvalo se nesmírné burácení rakety, která asi sedm kilometrů od nás dunivě odstartovala a naplnila vzduch barvami, karmínovými a bílými záblesky nanebevstoupení. Jak se zvuk vzdaloval, začali jsme vnímat nenadálý ruch kolem sebe – pohyby techniků, robotů a astronautů, zvuky vysílaček a elektronické pulzování, stíny raket, napojujících se k přistávacím můstkům, připravených stoupat do vesmíru.

Quell posléze řekl: „Je čas jít. Naše loď čeká. Ismaeli, pospěš si, musíme na palubu.“

A tak jsme pokračovali v cestě na *Cetus 7*.

Kapitola 2

Ach, logistika rakety! Převést na počítač miliardu a jedno rozhodnutí. Deset tisíc lahví s výživou, naplněných superhomogenizovaným sajrajtem pro vesmírné děti. Čerstvý vzduch, produkovaný zasklenými botanickými zahradami. Pot, který přístroje recyklují na pitnou vodu.

Zvonění všech zvonců a klaksonů. Záblesky světél a dunění příprav. Běžící muži a ženy.

Quell a já jsme se zastavili u nástupního můstku a zadívali se vzhůru na olbřímí loď. Už uplynul týden od našeho podivného střetnutí s Eliášem, sedm dní naplněných intenzivní činností, jak posádka

Cetu 7, jejímiž členy jsme nyní byli, připravovala loď k vesmírné plavbě.

„Quelli,“ řekl jsem, „ani jednou jsme za poslední týden, ve všem tom spěchu a práci, na lodi ani kolem ní, neviděli – slepého ani jiného – toho slibovaného kapitána naší lodi.“

Quell zavřel oči a naklonil svou podivnou hlavu ke straně.

„On,“ zašeptal.

„Co?“ naléhal jsem. „Co?“

Quell zamumlal: „Je blízko.“ A otočil se a ukázal k nástupnímu můstku. Výtah tam zvolna stoupal a uvnitř kabiny jsme uviděli osamělou tmavou postavu.

„Tam je náš kapitán,“ řekl Quell.

* * *

Kaple kosmonautů. Nazítří ráno před startem jsem se tam šel pomodlit. Quell mě doprovázel, ačkoliv jsem nevěděl, k jakému bohu se modlil, pokud vůbec k nějakému. Ztlumené světlo konejšilo naše oči po oslepující záři startovní plošiny. V klidném a posvátném prostoru jsme vzhlíželi k obloukovému panoramatickému stropu a tam jsme viděli vznášející se, průzračné obrysy mužů a žen, dávno ztracených ve vesmíru. Vydávali tichý ševl, mnohahlasý šepot.

„A tihle? Proč?“ řekl Quell.

Pozoroval jsem plující obrysy. „Pomníky, obrysy a hlasy těch, kteří zemřeli a jsou navždy pohřbení ve vesmíru. Tady, ve vysokých prostorách katedrály, se za úsvitu a za soumraku promítají jejich duše a vysílají jejich hlasy, na památku.“

Quell a já jsme stáli, poslouchali a pozorovali.

Jeden ztracený hlas odříkával: „David Smith, ztracen poblíž Marsu, červenec 2050.“

Jiný, vyšší, jemnější, říkal: „Elizabeth Ballová, ztroskotala za Jupiterem, 2087.“

A třetí, zvučný, opakoval zas a znova: „Robert Hinkston, zabítý rojem meteorů, 2063, pohřbený ve vesmíru.“

Jiný šeptal: „Pohřbený.“

Další zvuk: „Ztracený.“

A všechny šepoty naráz opakovaly: „Ve vesmíru, ve vesmíru, ve vesmíru.“

Vzal jsem Quella za paži a otočil ho k průčelí kaple. „Tam,“ ukázal jsem. „Na kazatelně už každou chvíli uvidíme muže, který zemřel skoro před sto lety, ale byl to tak pozoruhodný člověk, že jeho duši převedli na počítač, nahráli jeho hlas, vytvořili obvody z jeho pouhopouhého dechu.“

Nato se rozsvítla světla a ozářila postavu, která se tyčila za kazatelnou.

„Otec Ellery Colworth,“ zašeptal jsem.

„Robot?“ zeptal se Quell tiše.

„Ano,“ řekl jsem, „ale nejen to. Před námi je ušlechtilá *esence* člověka.“

Světla se trochu ztlumila a neuvěřitelný trojrozměrný duplikát otce Elleryho Colwortha začal mluvit.

„Je Bůh mrtev?“ říkal. „To už je stará otázka. Ale když jsem ji kdysi uslyšel, zasmál jsem se a odpověděl:

„Ne mrtev, ale jenom spí, dokud vy brebtalové nesklapnete a nebudete zticha!“

Všude kolem Quella a mě se ozval tichý smích, který utichl, když otec Colworth pokračoval.

„Lepší odpovědí je jiná otázka: Jsi ty mrtvý? Pohybuje se krev v tvé ruce, pohybuje se ta ruka, aby se dotkla kovu, pohybuje se kov, aby se dotkl vesmíru? Pohybují tvou duší myšlenky na cestování a přesídlení? Ano. Tudíž žiješ. Tudíž žije i Bůh. Jsi tenká slupka života na Zemi, která nic nevnímá, jsi ten rostoucí okraj Boha, který se projevuje hladem po vesmíru. Tuze velká část Boha leží a spí. Hmota světů a galaxií o sobě *neví*. Ale Bůh se hýbe ve spánku. Ten pohyb jsi ty. Procitá, ty jsi tím procitáním. Bůh sahá ke hvězdám. Ty jsi jeho ruka. Projev stvoření, vydáváš se pátrat. On najde, ty najdeš. Všechno, čeho se tudíž cestou dotkneš, bude posvěcené. V dalekých světech potkáš své tělo, děsivé a podivné, ale stále tvé vlastní. Zacházej s ním dobře. Pod vnější podobou máte společné božství.

Vy, Jonášové cestující v břiše moderní plechové velryby, vy plavci v dalekých mořích hlubokého vesmíru, nerouhejte se sami sobě ani děsivým dvojčatům sebe samých, která naleznete mezi

hvězdami, nýbrž žádejte o pochopení zázraků, jimiž jsou Vesmír, Čas a Život na vzdálených výspách a v zapomenutých rodištích Věčnosti. Běda vám, jestliže neshledáte všechen život nanejvýš posvátným a než spočinete, nebudete moci říci: „Ó Bože, otče, tys mě probudil. Já probudil tebe. Nesmrtelní, společně pak budeme kráčet po vodách hlubokého vesmíru v novém úsvitu, který se sám pojmenoval Navždy.“

Kongregace – nahoře i dole – tiše opakovala to slovo: „Navždy, navždy.“

Odkudsi z nebes zazněla tichá hudba, když otec Ellery Colworth skončil. Jeho postava potemněla a bylo vidět, jak jeho silueta nehlasně klesá pod pódium.

V dlouhém tichu, které na nás padlo, jsem se rozplakal.

* * *

Té noci jsem ležel na svém kavalci, na palubě *Cetu 7*, a nespál.

Quell už usnul. Zvuky deště, simulované, aby napomohly usínání, dopadaly na naše tváře a na stěnu za námi.

Hlas hodin opakoval velmi tiše: „Tik tak, dvě hodiny... tik tak, dvě hodiny.“

Nakonec jsem promluvil.

„Quelli, spíš?“

A jeho mysl na mě nehlasně promluvila z druhého konce místnosti.

„Část mé mysli ne, zbytek spí. Zdá se mi o starém muži, který nás varoval.“

„O Eliášovi? Věříš mu, že je náš kapitán slepý?“

„Ano. To se obecně ví.“

„A že je šílený?“

„To musíme zjistit sami.“

„Ale to už bude možná pozdě, Quelli?“

Konejšivý zvuk deště dál dopadal na mé líce a stěny. Z dálky bylo slyšet slabé rachocení hromu.

„Quelli? Co, už spíš celý? Dobrý společník, takhle si tu ležet! Tvé tělo má zvláštní barvu světa, který nikdy neuvidím. Studená

krev, ale horké srdce; tvá ústa němá, ale tvá mysl i ve spánku dýchá přátelstvím.“

Quellův hlas v mé hlavě ospale zamumlal: „Ismaeli...”

„Quelli, díky Bohu za tebe v příštích dnech.“

Ze všech stran opakoval Quellův hlas: „Ismaeli... Ismaeli.“

Kapitola 3

Z amplionů zaduněl hlas. „Kapitán je přítomen, připravte se na odpočítávání.“

Celá posádka spěchala na svá předem určená stanoviště, oblékala se do skafandrů a připoutávala bezpečnostními pásy. Vrata se zavřela a neprodyšně utěsnila, nástupní můstky se odsunuly, motory naskočily.

„Minus jedna a odpočítáváme.“

Leželi jsme a čekali, až se nás ohnivý víchř zmocní a vyhodí nás na oblohu.

A zmocnil se a vyhodil.

Ach, můj Bože, říkal jsem si. Pomoz mi křičet: „Stoupáme, stoupáme!“

Ale ticho nás přijalo, tak jako mnichy kajícíníky, na svou hrud’.

Neboť i burácející raketa, která rve ze Země duši, kráčí do výše několika kilometrů mlčky, ubírá se po hvězdách neslyšným krokem, jakoby ve zbožném úžasu z ohromné katedrály vesmíru.

Volnost, říkal jsem si. Žádná gravitace. Žádná gravitace! Volnost. Ach, Quelli, je tuze příjemné být... naživu.

V bezpečí na oběžné dráze, vypuštěný z ochranného postroje, jsem se zeptal: „A teď, co budeme dělat?“

„Přece shromažďovat údaje,“ řekl jeden člen posádky.

„Sčítat a odčítat souhvězdí,“ řekl jiný.

„Fotografovat komety,“ řekl třetí. „Což znamená zachytit kostru Boha na rentgenový snímek.“

Další člen posádky podotkl: „Zahlédl jsem ty prolétající komety. Z takových obrovských přízraků sluncí si půjčuji hrnky energie na pohon naší lodi. Sladká alchymie, má hra, ale krev mi rozproudí

skvělá zábava. Všude kolem leží smrt, ale já vítám dokonce i smrt tímhle, podívej se, úsměvem.“

Byl to první důstojník John Redleigh. Dotkl jsem se obrazovky počítače, který zašeptal jeho jméno, a spatřil jsem tam jeho zápis o prvních hodinách naší cesty: *29. srpna 2099. Z dohledu země, ano, z dohledu pozeňnané země, což znamená celou Zemi a všechny naše drahé. Všechny tváře, jména, duše, vzpomínky, ulice, domy, města, lučiny, moře – pryč. Všechny zeměpisné délky, šířky, poledníky, hodiny, noci, dny, všechn čas, ano, také čas – pryč. Kriste Pane, stráž mou duši. Taková osamělost!*

A Quell ke mně vypustil své myšlenky: „Příteli, čtu myšlenky, ne budoucnost. Vesmír je velký. Prý se zakřivuje. Snad je náš konec naším začátkem. Náš cíl: daleko, velmi daleko, tři záhadné komety k nalezení v jednom souhvězdí. Zaznamenat jejich kurz a zmapovat jejich trasy, změřit jejich teplotu.“

„Jak dlouho pocestujeme?“ zeptal jsem se.

„Deset let,“ zněla odpověď.

„Můj Bože, taková nuda!“ řekl jsem.

„Ne,“ opáčil Quell, „neboť viz, jak nám váš Bůh posílá pro zábavu meteory.“

„Zásah meteoru!“ vykřikl nějaký hlas. „Paluba sedm. Všichni muži na palubu!“

Běželi jsme. Všichni běželi za zvukem zvonců a klaksonů a pustili se do práce na opravě lodního trupu.

A posléze jsem stanul znovu uvnitř a sundával si přilbu spolu se zbytkem posádky.

A tak to šlo dál, den za dnem – naše loď se řítila vesmírem, každý z nás měl své přidělené úkoly, měřili jsme, pozorovali, prováděli výpočty, určovali bezpečný kurz mezi rozbitými hvězdami.

A přesto, i když se tohle všechno dělo, jsme ještě ani po čtyřiceti dnech ve vesmíru ani jednou neviděli kapitána. Zůstával zamčený ve své kabině. Ale někdy, tak ve tři ráno, jsem slyšel sykot výtahové šachty jako dlouhý vzdech, a věděl jsem, že projíždí, stoupá z vnitřních obytných a pracovních úrovní na nejkratnější palubu své ohromné lodi, zakázanou všem kromě našeho přízračného vůdce.

Všichni jsme naslouchali a slyšeli.

V soukromí Downs říkal: „Co tam nahoře dělá? Prý si vezme skafandr a chodí sám do prostoru, připoutaný jen na jednom laně.“

Někdo odpověděl: „Blázen, hraje si s meteory, natahuje se, jako by je chytal, i když je nemůže vidět.“

A Quell dodal: „Nedůvěřuje našim radarovým obrazovkám. Jako slepec si myslí, že vidí jasněji a dál než lidské oko.“

„Vidí co?“ zeptal jsem se. „Quelli, ty zachycuješ jeho myšlenky. Co vidí?“

Quell pár vteřin mlčel a pak řekl: „Má mysl slyší, ale promluvit musí kapitánova ústa. Není na mně, abych to řekl. Až najde, co hledá, dá nám vědět. On...“

Znenadání si Quell přiložil své podivné ruce k obličeji a zdaleka jsme přes interkom uslyšeli kapitánův nárek.

„Ne, ne!“ řval Quell a padl na kolena. Zhroutil se před námi a zkroutil jednu ze svých rukou v pěst, oči zavřené.

Quell hrozil pěstmi neviditelným hvězdám. „Bože!“ řval Quell jako posedlý. „Tohle už ne, už ne!“

A znenadání se všechno utišilo. Z interkomu se neozýval ani hlásek a Quellova paže klesla k palubě. Vstal, zesláblý, otřesený tou podivností, která se udála.

Přistoupil jsem ke svému příteli. „Quelli,“ řekl jsem. „Pověz mi, co se právě odehrálo. To jsi nebyl ty, že ne? To byl kapitán. Věděl jsi, co se děje v kapitánově mysli, jednal jsi jako on, že ano?“

„Ne,“ řekl Quell tiše.

„Ano,“ trval jsem na svém. „Nemáš důvod vzdorovat hvězdám. To on hrozil pěstí vesmíru.“

Ale Quell odmítal odpovědět, místo toho se zadíval kamsi nahoru.

* * *

Z deníku prvního důstojníka Johna Redleigha: Padesát dní na cestě. Oprava: dvanáct tisíc hodin mimo Zemi. Studente, spočítej si to! Počítači, proved' elektropsychoanalýzu mé duše. Strč prst, první důstojníku Redleighu, do zásuvky počítače. Co zjistíš? John Redleigh, narozen 2050, Reedwater, stát Wisconsin. Otec výrobce přívěsných

motorů. Matka výrobce dětí, dohromady tuctu, z nichž to nejobyčejnější z obyčejných se jmenuje John Redleigh. Starý, jářku. Starý už v deseti letech, ve třinácti už stařešina. Ve dvaadvaceti ženatý se skvělou obyčejnou ženou, v pětadvaceti už otcem. Četl obyčejné knihy, měl obyčejné myšlenky. Ach, Bože, Redleighu, copak už nemáš nic, co bys vložil do tohoto zatraceného stroje? Jsi tak zatuchlý, bezvýrazný, nezajímavý, nedotčený, nezjizvený, nepohnutý? Copak nemáš v duši zlé sny, utajené vraždy, drogy nebo pití? Chybí ti srdce, pulz doběhl? Vzdal jsi to ve třiceti, nebo jsi nikdy nebyl víc než suchar, žemle bez másla, víno bez chuti? Příjemně smyslný, ale nikdy vášnivý. Hodný manžel, dobrý přítel, dobrý cestovatel, bez obav, přichází a odchází tak tiše, že si toho sám Bůh ani nevšimne. A až zemřeš, Redleighu, ozve se aspoň jeden lesní roh? Zachvěje se jedna ruka, zapláče jedna duše, ukane jedna slza, zabouchnou se jedny dveře? Jaký je tvůj součet? Skončíme to. Tak, tady to je: nula. Vložilo tam ty cifry moje tajné já? Vložíš nulu, dostaneš nulu? Tak sčítám já, John Redleigh, sám sebe.

* * *

„Vy tam,“ řekl Redleigh, když jsem ho míjel přede dveřmi do kapitánovy kabiny.

„Pane,“ řekl jsem.

„Pohov. Co tady děláte? Neměl byste být na obytné palubě?“

„No, pane,“ ukázal jsem na kapitánovy dveře. „Šest dní. Není tam kapitán zavřený nějak dlouho? Nemůžu si pomoci, ale napadá mě... Není mu nic? Mám nutkání zaklepat na jeho dveře.“

Redleigh mě okamžik pozoroval a pak řekl: „No, tedy...“

Tiše jsem přistoupil ke dveřím a lehce na ně zatíkal.

„Ne, ne,“ řekl Redleigh. „Já vám to ukážu.“

A přistoupil a silně zabušil na dveře pěstí.

Okamžik čekal, pak zaklepal znovu.

Řekl jsem: „Copak nikdy neodpovídá?“

„Kdyby věděl, že tady venku je sám Bůh, možná by vyšel na kus řeči. Ale kvůli vám nebo mně? Ne.“

Znenadání se ozval zvonec, klakson, a z interkomu promluvil hlas: „Poslouchejte! Kapitánská inspekce. Všichni muži se shromáždí na hlavní palubě. Všichni muži. Kapitánská inspekce.“

A my se otočili a utíkali.

Všichni se shromáždili v počtu pěti set na hlavní palubě.

„Do řady!“ volal Redleigh z čela shromáždění. „Už jde, kapitán už jde. Desetistupy!“

Nastal slabý šum, trochu elektrický, který se tetelil jako hejno hmyzu.

Dveře na hlavní palubu zasyčely, otevřely se a už tu byl kapitán. Postoupil kupředu třemi klidnými pomalými kroky a zastavil se.

Byl vysoký, pěkně souměrný, a jeho uniforma byla úplně bílá. Mohutná kšice jeho vlasů byla takřka bílá, se slabými pramínky šedi.

Na očích měl neprůhledné brýle s radarovým viděním, v nichž poskakovaly jako světlušky drobné elektrické křivky.

Do jednoho jsme zatajili dech.

Konečně promluvil.

„Pohov!“

A my jako jeden muž vydechli.

„Redleighu,“ řekl kapitán.

„Všichni přítomni, pane.“

Kapitán přejel vzduch rukama. „Ano, teplota stoupla o sedm stupňů. Všichni přítomni, vskutku.“

Prošel podél přední řady, pak se zastavil, jednu ruku vztaženou, v blízkosti mé tváře.

„Á, z tohohle číší výheň mládí. Vaše jméno?“

„Pane,“ řekl jsem. „Ismael Hunnicut Jones.“

„Bože, Redleighu,“ řekl kapitán, „není to zvuk divočiny Blue Ridge nebo zjizvených rudých kopců Jeruzaléma?“

Aniž by čekal na odpověď, pokračoval: „Inu, tedy, Ismaeli. Co vidíš a já nevidím?“

Zahleděl jsem se na něj, zarazil se a ze vzdáleného konce své mysli jsem v panice zašeptal: „Quelli?“

Znenadání jsem věděl, že kdybych se zmocnil kapitánova temného přístroje s elektrickými čočkami, našel bych za nimi oči v barvě

roztaveného stříbra, ryby, která se nikdy nezrodila. Bílé. Ach, Bože, tenhle člověk je bílý, celý bílý.

A v duchu jsem slyšel Quella, vzdušný stín: „Před několika lety nastal ve vesmíru nesmírný záblesk o intenzitě světelného roku. Bůh mžikl a vyběhl kapitána do téhle barvy nevyspalosti a hrůzy.“

„Copak?“ tázal se kapitán, neboť vycítil naše myšlenky.

„Nic, pane,“ lhal jsem. „A nevidím nic, co byste vy neviděl.“

Čekal jsem na jeho odpověď, ale žádná nepřicházela. Místo toho se otočil, kráčel zpět k čelu shromáždění a promluvil. „Jak si vede loď ve vesmíru, chlapi?“

Posádka něco zamumlala a někdo odpověděl: „Spoje těsní a kyslíkové skafandry jsou v pohotovosti, pane.“

„Dobře řečeno,“ odvětil kapitán a pokračoval: „A jak naložíte s meteorom, chlapi?“

Tentokrát jsem mu odpověděl já. „Sedmisekundová záplata a žádné ztráty na lidech, pane.“

Nato se kapitán zarazil a pak se vážně zeptal: „Jak tedy spolknete hořící kometu vcelku, chlapi?“

Ticho.

„Žádná odpověď?“ zaburácel kapitán.

Quell napsal neviditelně do vzduchu. „Takové komety ještě neviděli, pane.“

„Neviděli,“ řekl kapitán. „A přesto se takové komety vyskytují. Redleighu?“

Redleigh se dotkl ovladače a ze stropu před námi sestoupila hvězdná mapa. Bylo to trojrozměrné umělecké dílo, mnohastrukturový sen o vesmíru, zhotovený kartografem.

Kapitán vztáhl slepou ruku.

„Tak tady je v miniatuře vesmír.“

Hvězdná mapa blikala.

Kapitán pokračoval. „Dokážou vaše oči to, co moje zemřelé nedokážou? V oblasti mlhoviny Koňské hlavy hoří mezi miliardou ohňů jedno zvláštní světlo. Jsem slepý, tudíž cítím jeho přítomnost.“

Dotkl se středu obrazovky. V tom okamžiku se před námi rozsvítila obrovská, dlouhá, krásná kometa.

„Dotýkám se maelstromu, Redleighu?“ zeptal se kapitán.

„Ano, pane,“ odpověděl Redleigh a mezi posádkou to zašumělo nad tou nesmírnou odhalenou krásou.

„Blíž. Jasněji!“ přikazoval kapitán.

Obraz komety se rozjasnil jako obrovský přízrak.

„Tak,“ řekl kapitán. „Ani slunce, ani měsíc, ani svět. Kdo to pojmenuje?“

„Pane,“ řekl Redleigh jemně. „To je pouze kometa.“

„Ne!“ vykřikl kapitán. „To není *pouze* kometa. To je bledá nevěsta s vlajícím závojem, vrací se do lože svého ztraceného ženicha, s nímž ještě nespala. Není krásná, chlapi? Posvátná hrůza na pohled.“

Stáli jsme mlčky a čekali.

Redleigh přistoupil blíž. „Kapitáne, není to ta kometa, která poprvé mījela Zemi před nějakými třiceti lety?“

A já se napůl rozpomněl, promluvil jsem a pronesl její jméno: „Leviatan.“

„Ano!“ řekl kapitán. „Nahlas! Znovu!“

„Leviatan,“ opakoval jsem a v duchu se ptal, co se děje. „Největší kometa v dějinách.“

Kapitán se otočil zády k obrazovce s hvězdami a zamířil na nás svůj slepý zrak. „Surová chemie vesmíru, vyvržená v podobě světelné a pohyblivé noční můry. Leviatan!“

„Nebyl to právě Leviatan, kapitáne,“ řekl Redleigh tiše, „co vás připravil o oči?“

Mužstvem proběhl šum, zadívalo se bedlivěji na tu krásnou bes-tii.

„Jen aby mi poskytlo lepší zrak!“ řekl kapitán. „Ano! Leviatan! Viděl jsem ji zblízka. Dotkl jsem se lemu jejího svatebního závoje, dlouhého milion mil. A pak mě ta panenská bělost, žárlivá na můj milostný pohled, připravila o zrak. Před třiceti, třiceti, třiceti lety. Pořád ji v duchu vidím, každou noc, tak divně pomíjivou, tak plnou arktických zázraků, ten obrovský bílý mrak Boží. Vrazil jsem do ní. Nabídl jsem svou horečnatou duši. A ona mě *odfoukla*! A pak utekla a mě nechala být. A přesto, podívejte se!“

Dotkl se trojrozměrné mapy a kometa se ještě víc rozjasnila, tyčila se nad námi ještě větší.

„Leviatan se vrací,“ řekl kapitán. „Čekal jsem třicet dlouhých let, a ta chvíle konečně přišla. A já vybral vás, chlapi, abyste se spolu se mnou na téhle vesmírné lodi hnali vstříc tomu spadlému světlu, které mě jednou odsoudilo ke zkáze a nyní se ve svém cyklu vrací, aby propadlo zkáze samo. Brzy pozvednu ruce – vaše ruce – ke konečnému úderu.“

Mezi posádkou nastal rozruch, ale nikdo nic neřekl.

„Cože?“ ozval se kapitán. „Mlčení?“

„Pane,“ řekl Redleigh, „tohle není naše mise, náš cíl. Co naši milovaní na Zemi...“

„Dozvědí se o tom! A budou oslavovat, až tahle bestie vykrvácí a my ji uložíme na pohřebiště v Uhelné mlhovině.“

„Ale padnou různé otázky, pane,“ řekl Redleigh.

„A my na ty otázky odpovíme. A dokončíme svou misi. Až se vypořádáme s Leviatanem. Musíme se poučit o čiré destrukci. Jen se podívejte na Leviatan! Co to je? Něco děsivého, co se vydralo z božího hrdla, když Bůh ve spánku poznal temnotu? Když na něj padlo zlo času, únava z tvoření, vyděsil Bůh své kosti a mysl a plíce v jediné titánské křeči a vykašlal tuhle odpornost? Kdoví, kdo to může uhádnout nebo poznat? Já jen vím, že ta stará kletba a krvácející rána nyní terorizuje vesmír a drancuje a plení nám v patách.“

Ted' mluvmе vlídně. Vždyť kdekoli je ted' Bůh, je jaro a vlahý vánek. Ale s Leviatanem všechno umírá a krvácí. Dobrý Bože, uctívám tě. Ale tvůj starý neduh mě přichází rozdmýchat a praští mi v kostech a rozdmýchává mrtvé oči do zastřeného polosvětla. A tak mi šílenství dává sílu pro tuhle poslední noc. Nepříčetnost má navrch široko daleko. Jakmile popadnu a zabiju Leviatana, vrátím se zpátky ke svému Bohu.“

Stáli jsme jako uhranutí.

Redleigh se posléze opovážil pronést: „Tohle peklo, o kterém mluvíte... Je to tak docela peklo?“

„Vždyť,“ řekl kapitán, „to sama Smrt přichází vyrovnat staré účty. Bůh čítá na Zemi čtyři miliardy lidí. Jenže tady je ta bestie, která to chce překazit. Do měsíce tohle stvoření světelného roku pohltí a povraždí všechno, co žije na Zemi.“

„Ale naši vědci, pane...,“ začal Redleigh.

„Jsou slepí!“ zařval kapitán. „Ne, ještě hůř! Neboť já vidím i slepý! Na jiných cestách minul Leviatan naši Zemi o půldruhého milionu kilometrů, i víc.“

„A tentokrát,“ trval na svém Redleigh, „výpočty prokazují, že mine Zemi o šestinásobek téhle vzdálenosti.“

„Vaši mudrcové říkají Přežití? Já říkám Smrt,“ zaburácel kapitán. „Tudy jde náš pohřební průvod. Leviatan změnil svou dráhu, táhnou a směřují ho daleké temné světy mimo náš dohled, síly zla ho vedou a mění směr tak, aby nás zničil. Copak to nikdo nevidí? Copak je to všem jedno?“

Nejistě jsme přešlapovali. To, co pronášel náš kapitán, působilo jako šílenství, a přesto byl tak sebejistý, tak silný!

„Musíme to vyřešit hned,“ řekl Redleigh posléze. „Pokud je to, co říkáte, pravda.“

„Rozkaz!“ zařvali jsme jako jeden muž.

„Ted' důkaz, Redleighu,“ řekl kapitán. „Zde jsou mé mapy.“ Vytáhl z kapsy tenký kotouč a nastavil ho směrem, odkud přicházel Redleighův hlas. „Převed'te tohle na počítač s takovou přesností, jaké jste schopni vy a Bůh, a ještě větší.“

„Převzmu vaše mapy, pane,“ řekl Redleigh vážně.

„Rychle,“ řekl kapitán. „Projděte, prostudujte, uvidíte.“

Redleigh převracel kotouč v rukou.

„Neboť tam naleznete zkázu,“ pokračoval kapitán. „Ale jestliže naleznete klid, příjemný mír a umírněné výpravy, člověče... jestli místo toho objevíte dobrotivé nebe a zelenou zahradu ráje, jen to řekněte se vši elegancí! Spusťte počítač. Bude-li výsledkem radost, přijmu to a vrátíme se k zeleným pastvinám a radostnému skotačení. Nebudu truchlit.“

„Čestně řečeno, pane.“

„Kde je vaše ruka?“ řekl kapitán a sáhl do vzduchu.

„Tady, pane.“

Kapitán se jí chopil. „Ted', chlapi, pozor! Tenhleten vkládá svou dlaň do mé. Mohu prosit o srdce a duše všech ostatních?“

„Jsou tady!“ zazněly hlasy nás všech.

„A všude kolem!“ dodal jsem.

„Rozkaz, rozkaz!“ vykřikly početné hlasy.

Kapitán dosud pevně držel Redleighovu ruku, když vykřikl závěrečnou přísahu: „Kristovy rány pohltní komety! Steré díky za ten sladký zvuk. Chlapi! Naše poslání je svaté. Nebude většího v dějinách lidstva, ačkoliv náš písek se bude věčně přesýpat v hodinách velkých jako sesuv půdy stvoření v dalekém Centauri! Zachráníme naši Zemi! Technici, buďte ve střehu! Ach, chlapi, Leviatan je dlouhá bílá nezhojená rána ve vesmíru, světlo, které zhasíná světla. Zhojíme ji navždy. Připravte hlídky. První, kdo ji zahlédne, dostane dvojnásobný žold za celou cestu! Rozchod po četách!“

Posádka se rozběhla na svá stanoviště, všichni až na Quella. Vycítil jsem, že můj přítel se mnou není, zarazil jsem se, otočil a spatřil Quella, jak civí na kapitána s výrazem strašlivého poznání. Také Redleigh si všiml Quellova výrazu a zůstal tiše stát vedle kapitána.

Kapitán cítil to ticho a řekl: „Odchod, Redleighu!“

„Pane!“

A Redleigh se otočil a odcházel.

„Ismaeli?“ řekl kapitán znenadání. „Odchod.“

„Pane!“ Zasalutoval jsem těm slepým očím a měl se k odchodu, ale zaváhal jsem a ohlédl se na kapitána a na Quella.

Kapitán vnímal, že se Quell blíží. A přitom se na něj Quell ani nepodíval. Kapitán zvedl ruku, aby se dotkl vzduchu v blízkosti Quellovy podivné zelené tváře. Ucukl rukou, jako by se napůl popálil. Pak se otočil, prošel dveřmi vedoucími z hlavní paluby a ty se za ním šelestivě zavřely.

Nastala dlouhá chvíle, během níž se v Quellově tváři hromadily stíny z vlastní budoucnosti. Nemohl jsem to snést.

A pak jsem uslyšel hlasy posádky, přicházející ze všech stran, jeden za druhým.

„Kometa Franciscus 12.“

„Halleyova kometa.“

„Kometa Papež Inocenc III.“

„Velká Indická kometa z osmaosmdesátého.“

„Kometa Alkibiades.“

A na veliké hvězdné obrazovce jsem jedno za druhým viděl gigantická zobrazení komet, meteorů, hvězdných shluků, a všechno to viselo ve tmě.

„Co je to vůbec kometa?“ slyšel jsem vlastní hlas. „Kdoví, co je to ve skutečnosti,“ odpověděl jsem si. „Vesmírné páry. Mocné zažívací obtíže našeho Stvořitele. Quelli?“

Quellovy myšlenky se dotkly mých.

„V mém světě se takovým kometám říká návštěvy poutníků, strašidla cestující z dálky, přízraky na hostině. Vidiš? V našich dějinách jsou stejné romantické nesmysly jako ve vašich.“

„No tedy,“ řekl jsem, „kapitán má své důvody, proč hledá kometu, a my zase svoje. Není nad pěknou hádanku.“

„Hádanka,“ řekl Quell. „Na to se vyspíme. Možná, že ve spánku budeme mít sen, a v tom snu najdeme odpověď. Hádanka. Hádanka.“

A uprostřed noci, když jsem spal, uslyšel jsem, jak se něco pohybuje. Quell. Cítil jsem, jak jeho mysl vstupuje do mé a pak konečně jeho hlas: „Nechť všichni muži vstanou a naslouchají!“

Potom, nejen v mé mysli, ale nahlas pronesl Quell slabiky, které tvořily slovo „Eliáš“.

„Quelli,“ zašeptal jsem tiše.

A bylo to prapodivné, neboť hlas, který jsem teď uprostřed noci slyšel, nepatřil Quellovi, nýbrž to byl hlas, promlouvající v jeho mysli. Byl to hlas Eliáše, jenž se mu vybavoval.

„Ach, naslouchejte, slyšte!“ říkal ten hlas, který jsem naposledy slyšel v katedrále na Zemi. „Na palubě této lodi, daleko ve vesmíru, přijde čas, kdy uvidíte pevninu tam, kde žádná pevnina není, naleznete čas tam, kde čas neexistuje, až se kosti dávných králů obalí znovu masem a oni si znovu nasadí své koruny.“

„Co to je?“ slyšel jsem z nějakého jiného pokoje o kus dál v chodbě.

„Umlčte ho, umlčte ho!“ křičel jiný.

„Ne, počkejte, počkejte!“ šeptal jsem já.

A Quell pokračoval Eliášovým hlasem: „Tehdy, tehdy, ach tehdy budou loď, kapitán lodi a lodní posádka, všichni, všichni budou zničeni. Všichni až na *jednoho*!“

„Všichni?“ řekl někdo.

„Až na jednoho,“ odpověděl jiný.

„Všichni budou zničeni,“ říkal Quell hlasem Eliáše.

A pak upadl znovu do mlčení a usnul.

Převracel jsem se, ale nemohl jsem spát a cítil jsem, jak moji druzi z posádky ve svých kójích podél chodby napravo i nalevo bdí až do úsvitu.

Hlasové hodiny ve všech kabinách odtikávaly a vyvolávaly hodiny, a posléze, když slunce nevycházelo, uviděli jsme v duchu přízrak komety, tyčící se v oblaku dýmu nad kapitánovou palandou, a kapitán ve spánku truchlil nad vlastní smrtí.

* * *

Z palubního deníku prvního důstojníka Johna Redleigha: Záznamy z roku 400 n. l. Povídá se, že smrt Alexandra Velikého předpovědělo spatření komety Persefony. Kometa Palestrina, která se objevila roku jedna, byla možná Hvězdou betlémskou. To víme, ale jinak už téměř nic. Hlavním materiálem těla komety je plynný metan a zimní sníh, zimní sníh.

* * *

Nemohl jsem spát. Vstal jsem ze svého kavalce, táhlo mě to ke kapitánově kabině. Přes ty neprodyšně uzavřené dveře jsem slyšel zevnitř jeho zlé sny. „Ne!“ slyšel jsem ho sténat. „Ne, ne, povídám. Jdi pryč. Jdi!“

V chodbě se objevila nějaká postava. Redleigh. Stáhl jsem se do stínu a první důstojník zabušil na kapitánovy dveře.

„Kapitáne?“

Kapitán zavolal zevnitř: „Co je? Co?“

„Měl jste noční můru, pane,“ řekl Redleigh.

Dveře se otevřely a stál v nich kapitán, bílé vlasy rozčuchané. „Bože, zdálo se mi že padám, padám do vesmíru navždy. Nechte mě přijít k sobě.“

„Je třeba podepsat lodní deník, pane,“ řekl Redleigh.

„Ve čtyři ráno? Dobrá, Redleighu, aspoň mě něco odvede od zlých snů. Přijdu vám to podepsat. Jak si vedou hvězdné computery?“

„Zavařují se námahou, pane.“

„Nemůžete se dočkat, abyste dokázal, že se mýlím?“

„Řekl jste, že máte pravdu, pane,“ řekl Redleigh. „Dokážu to.“

Kapitán vystoupil ze své kabiny a já ustoupil ještě dál do stínu, i když mě nemohl vidět. Vyrazili chodbou k hlavní palubě a já je následoval.

„Znám vás, Redleighu. Nemáte dost srdnatosti na tenhle hon, vidíte?“

„Jestli tím ‚honem‘ míníte naši řádnou práci, mapování hvězd a prozkoumávání světů...“

„Ne, ne! Tady!“ řekl kapitán, když vyšel na rozlehlou hlavní palubu, nyní skoro prázdnou, a ukázal k obrazovce s mapou hvězd. Trojrozměrný displej visel ve vzduchu a zářil.

„Co víte o míjení temných planet a zářivých komet?“

„Asi mě musíte poučit, pane,“ řekl Redleigh.

„A také že poučím,“ opáčil kapitán. „Tady jsou tisíce tisíců hvězdných map, se všemi proláclinami, hrboly a potůčky. Dotkněte se dlouhé stopy Halleyovy komety; nahmatejte žár komety Alliostro Minor. Tady jsou noční plány všech božích obvodů a nahodilostí, všechny jeho obšírné myšlenky. Bůh sní o radosti – objeví se zelené Země. Bůh trpí trýzní – z obrovské brány jeho běsnícího oka a úst vyjde Leviatan. Tady se řítí! Zním způsob, jak se s ním střetnout střemhlav, rychle, šest týdnů předtím, než zničí Zemi. Musíme být rychlí, abychom ho překvapili.“

„Překvapili?“ Redleigh se obrátil od map, které tak zářily, zavěšené ve vzduchu. „Kometu nemůžete *překvapit*, pane. Nežije, ani nemyslí.“

„Ale já žiju, já myslím,“ odtušil kapitán.

Redleigh pokrčil rameny. „A přesunout břímě svých vědomostí na nějaké obrovské potulné dítě, na nějakou vesmírnou náhodu, se kterou bloumá světy, navěky bez domova. Já...“

„Pokračujte!“ vybídl ho kapitán.

„Pane, jestli je to tak, jak říká reverend Colworth, celý vesmír je s námi jedno tělo. Všechny světy, všechna slunce, tvorové pocházejí z jedné země, z jedné všeobjímající vůle – pak ten přízrak, o kterém mluvíte, pane, ta kometa, ta ohromná přišera rozsévající děs, je jen pravým vyjádřením samotného Boha. Ne jeho choroba a zoufalství,

ale jeho jasná vůle, která osvětluje vesmírnou noc. Chcete se postavit takovému dechu?“

„Jestliže zardousila mou duši a oslepila mě žářem, ano! Slyšíte zvuk, který vydává právě v této chvíli?“

Kapitán vztáhl ruku a dotkl se obrazovky. Oblouk energie přenášel po celé lodi ohlušující zvuky.

Kapitán přikývl a pokračoval. „To je ten dech, o kterém jste mluvil. Je to studené. Je to vše, co hřbitovy dějin jaksi vydaly do prostoru, a v jejím světelném rubáši deset miliard na druhou lidských duší nepřestává prosit o vysvobození. Já – my – je zachráníme!“

„Ten zvuk je jen tupá věc, pane, pouhá chemie zrozená z chaosu, přitahovaná nyní touhle přílivovou hvězdou, která se jí zmocnila. Stejně snadno můžete zastavit vlastní srdce, jako se pokoušet zastavit to ohromné bledé bušení.“

„Ale jestli se obojí zastaví současně?“ řekl kapitán. „Nebude pak mé vítězství nad ní stejně velké, jako její vítězství nade mnou? Malý člověk, ohromná putující zkáza – obojí váží na vahách smrti stejně.“

„Ale zničíte-li ji,“ řekl Redleigh s tichým zoufalstvím, „zničíte i vlastní tělo, kapitáne, tělo, které vám propůjčil Bůh.“

„Tohle tělo mě uráží!“ vykřikl kapitán. „Jestli je všechno jedno a totéž, Bůh se projevuje v nerostech, světle, pohybu, tmě nebo myslícím člověku, jestli je ta kometa mé sesterské já, které se tu naparuje a pokouší mou trpělivost Joba, nebylo to rouhačství, když poprvé zaútočila na *mě*? Jsem-li boží tělo, proč jsem byl *já* postižen slepotou? Ne, ne! Ta věc je ztracená a zlá. Její ohromná tvář se vznáší v propasti. Za její nemyslící září cítím krev, která maže ozubená kola nočních můr a pekla. A ať už to vše pozoruji u pekelníka, u lidožravého žraloka s krvavou tlamou nebo u obrovské bílé oslepující masky, vržené mezi hvězdy, aby děsila lidi a probouzela v nich pudý zdaleka ne lidské, zdaleka ne takové, jaké vydrží kosti a duše – pak musím zaútočit. Nemluvte mi o rouhačství, pane! Pokusila se *mě* posnít. Já ji *dnes* povečeřím.“

„Ach, Bože!“ zašeptal Redleigh. „Ach, Bože, pomoz nám tedy.“

„On *pomůže*,“ odušil kapitán. „Jsme-li jeho hmota, a živá, pak pozvedneme jeho paži a rozmáchneme se, abychom tu bestii zastavili. Odvrátíte se snad od tohoto velkolepého lovu?“

„Odvrátím,“ zamumlal Redleigh, „a půjdu zkontrolovat své počítače, pane.“

Redleigh se obrátil k odchodu, ale zastavil se, když kapitán řekl: „Vždyť potom jste stejně šílený jako já. Ne, šílenější! Neboť já nevěřím ‚realitě‘ a její slabomyslné matce, vesmíru, kdežto vy spojujete svou nevinnost s omylnými pomůckami, které předstírají šťastné konce. Kdo líhá s přístroji, ten vstává jako *castrato*. Milý Ježíši, ještě to dotáhnete do papežského pěveckého sboru. Z takové nevinnosti se mi třesou kosti.“

„Pane,“ odvětil Redleigh. „Jsem proti vám. Ale nebojte se mě. Kapitán ať se varuje kapitána. Varujte se sám sebe... pane.“

A Redleigh se znovu otočil, a tentokrát už odešel.

Kapitola 4

Vycouval jsem a vrátil se do své kabiny, hluboce zdrcený. V hodinách zbývajících do svítání jsem takřka nespal, místo toho jsem se převracel a zmítal na svém kavalci, zatímco Quell nerušeně ležel a snil kdovíjaké mimozemské sny.

Při prvním zvonění jsem vstal a vydal se na komunikační palubu. Tam jsem našel lodníka Smalla, skloněného nad svou konzolí.

„Víte, že se raketa ve vesmíru krmí sama?“ zeptal se.

„Krmí? Jak to myslíš?“

„Válí se,“ vysvětloval, „jako velká ryba v proudech solárních vibrací, kosmických paprscích, v mezihvězdném rentgenovém záření. Když přijde hlas, pak hledáme – tahle loď hledá – hostiny křiku a vřískotu a ozvěn. Sedím tady ve dne v noci, vyladěný na ohromné ozvy vesmíru všude kolem nás. Většinou slyším jen obměny různých anonymních zvuků – šum, praskání a vibrace. A jednou za čas, čirou náhodou... Poslouchejte!“

Dotkl se kontaktu a z reproduktoru na konzoli se ozvaly hlasy – vzdálené lidské hlasy. Obrátil tvář ke mně, zářila podivným světlem.

Jak jsme tam stáli, slyšeli jsme vysílání určené lidem na Zemi, naslouchajícím uším lidí před dvěma sty lety. Mluvil Churchill a Hitler řval, Roosevelt odpovídal a lůza hulákala. Byla tu i fotbalová a baseballová utkání z dávných odpolední. Zvuky stoupaly a klesaly, blížily se a vzdalovaly jako mořské vlny zvuku.

Small řekl: „Žádný zvuk, jakmile vznikne, se nikdy doopravdy neztratí. V elektrických mračnách jsou všechny bezpečně zachycené, a jediným dotykem, pokud je najdeme, dokážeme znovu zachytit ty ozvěny smutných zapomenutých válek, dlouhých let a sladkých podzimů.“

„Pane Smalle,“ řekl jsem. „Musíme tahle vysílání zachytit, abychom je mohli poslouchat zas a znovu. Je jich víc? Co jste našel?“

„Narazili jsme na studnici mladších časů Země. Hlasy z minulých staletí. Divné lidi od rozhlasu, přízraky smíru, politické šarády. Poslouchejte!“

Small si znovu pohrával s číselníkem na konzoli. Slyšeli jsme chvíle, kdy vzducholod' *Hindenburg* chytla plamenem. Roku 1927 přistál Lindbergh v Paříži. Nějaký Dempsey bojoval roku 1925 proti nějakému Tunneymu. Davy řvaly hrůzou, lůza jásala. A pak to začalo slábnout.

„Už jsme za tím,“ řekl Small.

„Vraťte se!“ vykřikl jsem. „To jsou naše dějiny.“

Z konzole se ozval jiný hlas: „Dnes odpoledne na Downing Street číslo 10 ministerský předseda Churchill...“

Na palubu vkročil kapitán.

„Pane,“ řekl Small, „našli jsme studnici mladších časů Země. Hlasy z minulých staletí. Divné lidi od rozhlasu, přízraky smíru, politické šarády. Poslouchejte!“

Kapitán řekl tuze smutně: „Ano, ano.“ A pak znenadání: „Smalle, Jonesi, už toho nechte. Oni mluví jen pro sebe. Nemůžeme si s nimi hrát, ani se smát, ani plakat. Jsou *mrtví*. A my máme schůzku se *skutečnem*.“

Small znovu sáhl po číselníku konzole, když poslední hlas ohlašoval: „Nastoupit v řad! Nejdřív ochranné pláště!“

Pak ticho.

Dotkl jsem se líce a setřel slzu. Proč pláču? divil jsem se v duchu. Ty hlasy nepatřily mým lidem, mé době, mým přízrakům. A přesto kdysi žili. Jejich prach mi vířil v uších, a očím jsem nedokázal zabránit.

Náhle z lodního interkomu zaduněl hlas: „Modrý poplach! Všem pozorovacím stanicím. Vizualní kontakt. Hvězda sektor CV7. Vizualní kontakt. Modrý poplach!“

* * *

Quell a já jsme stáli před jeho pozorovací obrazovkou, omráčení tím, co jsme tam viděli.

„Dobrý Bože,“ řekl jsem. „Co to je?“

„Nějaký měsíc,“ řekl Quell.

„Ano,“ souhlasil jsem. „Ale jaký měsíc! Vypadá tuze staře. Mnohem starší než náš, pokrytý městy, vesnicemi, prastarými zahradami. Jak dlouho myslíš, že ten měsíc krouží vesmírem sám?“

Quell se poradil se svou přístrojovou deskou a přiblížil obraz.

„Desettisíkrát milion let,“ řekl Quell. „Ach krása, krása... Ty věže, vykládaná okna, osamělá a opuštěná nádvoří plná prachu.“

A pak jsme uslyšeli Redleighův hlas: „Pohotovost! Snížit rychlost.“

A pak ho přerušil hlas kapitána: „Pane Redleighu!“

„Pane, ten měsíc! Je velmi starý a krásný. Naším úkolem je prozkoumat, najít, hlásit.“

„Ano, Redleighu, slyším to z vašeho hlasu. Je to krásný ztracený a zatoulaný svět, prastará krása, plyne zvláště, ale musíme ji minout. Obnovit kurz.“

A z interkomu zazněl rozkaz: „Znovu plnou rychlost. Modrý poplach zrušen.“

Obraz ztraceného měsíce, který se promítal na všechny obrazovky po celé lodi, začal odplouvat.

„Znovu ztracený,“ řekl Quell.

A loď byla opět obklopená černým vesmírem.

Kapitola 5

Ze Smallový konzole vycházely nezřetelné hlasy, zahalené praskáním z nevýslovné vzdálenosti: „*Světlopád 1* volá *Cetus 7*. Tady *Světlopád*. Míříme domů po dvanácti letech venku. *Cetus 7*, jste na příjmu?“

Bože můj, pomyslel jsem si, další vesmírná loď!

Quellův hlas se dotkl mých myšlenek. „Nemožné. Ve všech těch miliardách kilometrů prostoru. Jaká je pravděpodobnost setkání...“

„S jinou vesmírnou lodí?“ zeptal jsem se nahlas.

„Tady je *Světlopád 1*,“ zazněl znovu hlas. „Máme zpomalit, *Cetus 7*?“

Muži vybíhali na hlavní palubu odevšad, shlukovali se kolem monitorů.

„*Cetus 7*, žádáme souhlas přiblížit se, spojit a vstoupit na palubu.“

„Ano!“ křičela posádka.

„Ne!“ zaburácel kapitán.

„*Cetus 7*, prosím odpovězte.“

Kapitán nařídil Smallovi otevřít komunikační kanál s druhou lodí. „*Světlopád 1*, tady je *Cetus 7*. Souhlas odepřen.“

„*Cetus 7*– prosím potvrďte: souhlas odepřen? Čtu správně?“

„Ano,“ odvětil náš kapitán.

„Ale moji muži, kapitáne, poslechněte si je!“

A skrz otevřený komunikační kanál jsme slyšeli ohromný kravál z druhé lodi, vzdálené několik tisíc kilometrů.

„Zatracení blázni, hrají si jako malé děti,“ řekl náš kapitán. „Není čas. Není čas!“

„Čas?“ řekl hlas ze *Světlopádu 1*. „Vždyť, prokrista, nic jiného ve vesmíru není! Bůh má času habaděj. A já? Už mám dost těch dlouhých let potulování a zpráv o podivných hvězdách a strašlivých kometách.“

„Kometách?“ vykřikl náš kapitán.

„Největší kometa ve vesmíru, pane!“ řekl velitel *Světlopádu 1*.

„Tak se tedy připravte,“ řekl náš kapitán. „Souhlas se vstupem na palubu.“

Sledovali jsme na obrazovkách, jak se *Světlopád 1* blíží. Obě lodi vztáhly mechanická ramena a popadly se navzájem jako přátelé. Ozvalo se duté žuchnutí, když bylo spojení dokončeno, a během hodiny už kapitán *Světlopádu 1* vstupoval na palubu *Cetu* a salutoval.

„Jonas Enderby ze *Světlopádu 1*.“

Vystoupil ze vzduchové komory a za ním se objevil asi tak deset členů posádky *Světlopádu 1* – tmavých i světlých, mužů i žen, malých i vysokých, lidí i mimozemšťanů – a rozhlíželi se. Usmívali jsme se na uvítanou a dychtili vyslechnout jejich příběh.

* * *

Později ve společné jídelně pozvedl velitel Enderby sklenku na zdraví našeho kapitána, s nímž seděl u prostředního stolu. „Na vaše zdraví, pane! Ne, na mé. Bože můj, už je to devět měsíců, co jsem se namouduši napil. Čekám dítě! A to dítě je žízeň.“

Velitel *Světlopádu* se napil.

„Ještě!“ požádal.

„Ještě, ano,“ řekl náš kapitán. „A pak mluvte.“

„Chtěl byste slyšet něco o kometách?“ zeptal se Enderby ze *Světlopádu 1*.

„Jsem na to naladěný,“ odpověděl náš kapitán a v očích mu blikalo jasné světlo.

Všichni jsme se posunuli o trochu blíž, tak blízko, jak protokol dovoľoval, abychom dobře slyšeli.

„Bůh se mi pozvracel do tváře,“ řekl Enderby. „Ještě nejsem čistý. Neboť to byla největší, nejdelší, nejjasnější...“

Náš kapitán ho přerušil. „Leviatan?“

Enderby se zajíkl. „Vy to víte?“

„Tedy jste ji sledoval?“

„Sledoval, sakra, vykrvácela mě a zpřelámala mi kosti! Jen tak-tak jsem vyvázl životem.“

„Aha!“ vykřikl kapitán. „Slyšíte, Redleighu?“

Enderby pokračoval: „Nechci natahovat vtip. Zkoušela mě, pane. Spolkla mě i s lodí a posádkou jediným velikánským hladovým douškem. Žili jsme v Leviatanu!“

„V něm! Slyšíte to, Redleighu? V něm!“

Velitel *Světlopádu 1* pokračoval: „Ve vašem podání to zní vesele, pane.“

Náš kapitán vstal, všechno zkamenělo. „Nechtěl jsem vás urazit. Zrovna já dobře vím...“

„A taky to bylo veselé!“ pokračoval Enderby. „Co jiného může člověk dělat, když trčí hluboko v břicho bestie? Tančili jsme rigaudon v útrokách Leviatanu!“

„A přesto – *jste tady!*“

„Pane, nemohla nás strávit! Otrávilí jsme ji smíchem. Všude v ní jsme vstávali, padali, znovu vstávali, nechápali Osud, hystericky jsme se smáli té náhodě. Pálili jsme jí svým smíchem do srdce jako dělovými náboji!“

Kapitán se oťásl. „Smích? Tanec?“ podivil se.

A Enderby ze *Světlopádu 1* se dotkl pravého oka. „Ano! Ačkoliv předtím, než nás pohltila do svého chřtánu, mi pokazila zrak a vypálila mi tohle oko. Vidíte? Čirý padělek – litý irský křišťál. Sklo! Přisáhám. Mám je vyndat a zahrát si s ním kuličky?“

„Ne, ne. Nechte to být,“ vzdychl náš kapitán. „Věřím vám.“

„To vidím,“ odvětil Enderby. „Leviatan mě jednou oslepil, ale dokončil tu práci jen napůl. Zničil by mi i druhé oko, jen kdyby měl příležitost. Ale my spustili takový lomoz, že se Leviatanovi udělalo špatně a vyplivl nás zpátky mezi hvězdy!“

Náš kapitán uchopil Enderbyho za rameno. „*Kde?*“

„Patnáct milionů kilometrů za nejvzdálenější dráhou tranzitu Saturnu.“

„Slyšíte to, Redleighu?“ vykřikl náš kapitán. „Ještě pořád drží kurz!“

„Kurz?“ Kapitán *Světlopádu 1* se zasmál. „Jaký kurz? Myslíte že ví, co dělá, kam směřuje? Jak se dá chaos zosnovat, naplánovat, nastavit na kurz? Kde je ten gin? Potřebuju se ještě napít.“

Redleigh přistoupil a nalil.

„Mé mapy jsou přesné a pravdivé,“ řekl kapitán, popadl Redleigha za paži a rozlil přitom gin. „Půjdu tomu přízraku naproti!“

„Na *mé* doporučení?“ užasl Enderby. „Znělo to v mém podání příliš vesele? Sakra.“ Potřásl hlavou. „Tak na čapky a rolničky a sko-

tačivé melodie! Na Leviatan a na vás, pane. Kéž vás nepotřísní jeho žluč, až vás vyvrhne. Bůh dá, aby vás *opravdu* vyvrhl.“

„Musíme vyrazit, a hned,“ řekl kapitán, čelo lesklé náhlým potem. „Všichni muži na palubu!“

Enderby vstal a řekl: „Ale, kapitáne, nemůžeme zůstat ještě trochu déle? Mé posádce by tuze prospělo ještě trochu času s novými tvářemi, novými přáteli, zprávami o domově. Jsme unavení a vyschlí jako písek.“

„Má žízeň je větší,“ zaburácel kapitán. „Musíme vyrazit.“

Enderby vyprázdnil svou sklenku a bouchl jí o stůl. „K čertu s vámi, pane! Pokračujte si ve své bláznovské misi, jestli jste se pro to rozhodl.“

Enderby vstal a pokynul své posádce, aby ho následovala. Ubírali se koridory ke dveřím vzduchové komory, oblékli si skafandry a odešli.

Během několika minut byl *Světlopád 1* i se svou posádkou pryč, znovu ztracený v němém vesmíru.

Kapitola 6

V hloubi falešné noci procházel náš kapitán chodbami spící ubytovny. Quell prolétl pohledem jeho myšlenky a šeptem ke mně pronášel jeho slova: „Cože, předstíráte spánek? Dělejte to a držte za zuby své zlé jazyky, které mě nenávidí za to, že kazím hru. Ale kdyby sám Kristus procházel této noci vesmírem...“

A Quell svým vlastním hlasem dodal: „Ne Kristus. Nýbrž jeden z jeho ztracených pastýřů.“

* * *

Nazítří ráno Redleigh povolal Quella a mě ke Smallově komunikační konzoli. Tam jsme se setkali s lodníkem Downsem.

„K této komunikaci došlo včera v noci,“ řekl Redleigh a kývl na Smalla, který se dotkl kontaktu na své konzoli. Naslouchali jsme a slyšeli zprvu jen obvyklé praskání a pulz vesmíru, až posléze začal mluvit krásný hlas.

„Tady je hvězdná loď *Rachel*,“ říkal vzdálený hlas. „Teologická hvězdná loď *Rachel*, vesmírné plavidlo Pia Tuláka volá *Cetus 7*. Odpovězte, *Cetus 7*.“

A kapitán přepnul a řekl: „Tady *Cetus 7*.“

Truchlivý hlas z Pia zazněl naplno. „Neviděli jste malou záchrannou raketu? Odesla ji vesmírná bouře. Byli v ní skvělí kněží, ubírali se k té kometě...“

„K Leviatanu?!“ zeptal se kapitán.

Kapitán *Rachel* odpověděl: „Ano! Můj syn, můj *jediný* syn, dobré dítě Boží, byl také v té raketě. Nebojácný, zvědavý. Velká Bílá nevěsta, tak ji nazýval. Vydal se po stopách Bílé nevěsty s dalšími dvěma dobrými muži. A já teď pátrám po něm. Pomůžete?“

„Nemám čas, pane,“ řekl náš kapitán.

„Čas!“ vykřikl kapitán *Rachel*. „Vždyť já ztratil celý svůj život. Musíte mi pomoci.“

Kapitán znovu promluvil: „Pryč! Jdu vykoupit vašeho syna. Bůh vám pomoz, kapitáne!“

Kapitán *Rachel* slábnoucím hlasem řekl: „Bůh vám *odpust'*, veliteli *Cetu 7*.“

A záznam umlkl. Nás pět se po sobě podívalo, dotčeno tím rozhovorem. Řekl jsem: „Takže *Rachel*, truchlíci po svých ztracených dětech, zůstala za námi a my směřujeme k čemu – k záhubě?“

Moji druzi nejisté odvrátili oči.

Quell promluvil: „Pane Redleighu, poslal jste pro nás?“

V dálce se otevřely dveře vzdušné komory a někde nad sebou, mimo dohled, jsme cítili kapitánův podivný magnetický krok.

Downs pohlédl vzhůru a řekl: „Jde o něj?“

„Nejen o něj,“ řekl Redleigh. „O mračna starého rozhlasového času, která promlouvají jazyky, jež jsme nechali uplynout. O vesmírné souputníky, kteří cestují – unavení a osamělí. O kněžské lodi, které odmítáme zachránit. O práce, které zůstávají nevykonány...“

Downs ho přerušil. „Ale, pane, kapitán nám řekl, že tahle komete je naše *práce*.“

„Tak tedy,“ řekl Redleigh, „tady jsou kapitánovy mapy. Leviatan zasáhne Zemi, ano?“

„Ano,“ souhlasili jsme všichni. „Ale samozřejmě, ano.“

„Tady je Země,“ Redleigh ukázal na mapu. „Teď, Downsi, osvětlíte její těleso. Nyní osvětlíme Leviatan, tak. Pohybujte Zemí i bílým světlem po jejich cestách, tak, a podívejte se, jak putují. Computer počítá a zaznamenává stav. Tak!“

Ohromná hvězdná mapa vzplála ohněm. Uviděli jsme naši planetu Zemi. Uviděli jsme kometu. Země se pohybovala. Leviatan se pohyboval. Vesmír se otáčel. Leviatan se hnál vesmírem a Země kroužila kolem Slunce.

„Tak vidíte,“ řekl Downs. „Kurz kolize! Kometa *zničí* Zemi! Přesně jak řekl kapitán.“

„Ne, nezničí,“ opáčil Redleigh.

A před našima očima se na ohromné hvězdné mapě obrovská kometa přehnala kolem, aniž by Zemi zasáhla.

„Vidíte, odchází,“ poznamenal Redleigh. „Kometa pokračuje dál, a zanechává Zemi nedotčenou.“

Sledovali jsme, jak kometa mizí.

Redleigh vypnul mapu.

Downs promluvil. „Kapitáni nelžou.“

„Nelžou,“ řekl Redleigh, „pokud nejsou šílení. Pak neznají jinou pravdu než lež. Quelli?“

Podívali jsme se na Quella, který nejistě přešlápl.

„Quell to ví,“ řekl Redleigh. „Quelli, tihle muži se topí. Dejte jim vzduch!“

Quell zůstával zticha, s očima zavřenýma, a když promluvil, mluvil jen pro sebe. „Ó otcové času, odpusťte mi. Tady,“ pokynul a přitáhl si nás těsně do své pavoučí náruče. „Dovolte, abych shromáždil vaše myšlenky. Tak. A tudíž...“

Cítili jsme, jak objímá naše duše. Vzhledli jsme vzhůru. Quell nás shromáždil a připoutal k duši, myslí a hlasu kapitána.

Z nejvyšší paluby lodi, pod hvězdami, jsme uslyšeli kapitánův křik: „Myslím, že vidím!“

Byli jsme otřesení, neboť jsme ho slyšeli jasně, ačkoliv byl nemožně daleko.

Quell potřásl hlavou a ucouvl a kapitánův hlas zmizel.

„Quelli,“ naléhal jsem. „Pokračuj! Prosím. Musíme to slyšet.“

Quell nás znovu objal. Oči i podivně zelené líce mu plály. Kapitánův hlas opět zesílil, jak procházel skrz Quella.

„Ano, skoro si to myslím. Daleké světy, dávno mrtvé, pronikají do těchto očí živoucími obrazy, znovu, znovu a znovu, a říkají: ‚Žijeme! Nezapomeň na nás! Ach, myslí na nás. Naše hříchy odpusť! Naše ctnosti slav, byť tělo a krev a dobrá vůle krve odešly. A s nimi i to zoufalství nazývané naděje, které nás budí za úsvitu. Nezapomeň na nás!‘

Nejste zapomenutí, byť jsem vás neznal. Vaše prastaré soužení inspiruje, vaše noční můra není zapomenuta... Rozdmýchávám ji tady svou vlastní, vašemu přízraku rozhořčení dávám maso a kosti, váš bojový duch zvedá mou paži k rozmachu, mluvíte ke mně za dne a dáváte mi pokyny v noci.

Čím vy mně, tím já budu jiným světům jednoho dne, až činy tohoto dne, to, co říkáme a konáme na tomto osamělém jevišti, od nynějška za milion let dopadnou na nějaký vzdálený břeh a rozkvetou tam, kde takoví jako vy vzhlednou a spatří, pochopí naši prohru nebo výhru, procitnutí života nebo chřtán smrti.“

A náš kapitán znovu, tiše pokračoval.

„A tak my stejně jako oni pokračujeme dál, navždy přízraky, klepeme na brány, špehujeme u dveří, mluvíme o svých činech, znovu slibujeme staré sny, vítané i nevítané. A přesto pokračujeme dál, jeden světelný rok za druhým, a nikdo tam daleko se to nedozví. A tak oni a jejich lidé, a my a naši lidé, budeme stínohrou věčnosti, dva filmy promítané na protilehlá plátna, a nic a nic a nic mezitím.

Této noci budu vraždit nebo budu zavražděn. Ale tam, lapen a unášen v bouřích světla, jsem se ještě nezrodil. Ó, Bože, budu tím dítětem, jež začne znovu a začátkem pozná trochu míru za čistého křestního jitra.“

Quell nás pustil, nechal paže klesnout, oči zavřené.

„Ach, Bože...“, vzdychl Redleigh, dojatý a usouzený.

„Bože, ano,“ řekl Small. „Už dost, dost už toho! Musí to přestat.“

Quell se nadechl a pak se znovu ozval kapitánův hlas. „Věčné dny jsem žádal, ó Pane! Věčná půlnoc je mi odměnou. Ó ta bělost tam! Můj bledý a potulný chťič. Ó duchu děsu, předstup! Tentokrát

nezastavím. Má cesta je pevně daná, za přitažlivou silou! Vytyčená jako světy, jež planou kolem slunce, tak ubíhá má duše po jedné oběžné dráze.

Slepý, mé tělo bolí a je jediným okem! Vydám se po ekliptice, abych zatemnil tebe, který ses opovážil uvrhnout mě do tmy. Tvůj závoj bude tvým rubášem. Tvou bezstarostnou pavučinku svážu a uškrtním tě na ní, Leviatane! Leviatane!“

Cítili jsme, jak se jeho ruce vztahují, aby popadly a držely a zabíjely.

A nakonec: „Dokážu to a udržím své ohně?“

Quell opakoval jako ozvěna vlastním unaveným hlasem: „Ohně.“

A mlčeli jsme, stáli tam, a kapitán už nic neříkal.

Kapitola 7

Nakonec Redleigh řekl: „No?“

A Downs zvedl hlavu, podíval se zpříma na prvního důstojníka a řekl: „To bylo protizákonné, neslušné, zločinné odposlouchávání. Neměli jsme právo!“

„Za daného *nebezpečí*!“

„Máte na mysli vzpouru, pane?“ zeptal se Small.

Redleigh se zarazil, ve tváři zděšený výraz. „Vzpouru?!“

Quell ho přerušil: „On by... *převzal* velení.“

A my němě odpovíděli svými vyděšenými tvářemi.

Redleigh řekl: „Copak jste právě neslyšeli, co má v srdci, co zamýšlí udělat?“

Downs odpověděl: „Slyšeli. Ale ty kapitánovy myšlenky, které jsme si *vypůjčili*... Vždyť čím se liší od našich? Každý muž je v hloubi duše básník-vrah, jen se to stydí prozradit.“

Small řekl: „Žádáte nás, abychom soudili myšlenky!“

„Sud'te tedy činy!“ odušil Redleigh. „Přichází Leviatan. Měníme kurz, abychom se s ním setkali. Někdo si pohrál s počítačem – ještě před čtyřicetimi hodinami říkal něco jiného než teď.“

Downs podotkl: „A tak to s přístroji chodí. Astronomické výpočty jsou pěkná věc, ale nejlepší je krev. S tělem to jde snáz. Mysl a

vůle jsou výtečné. To všechno je kapitán. Počítač neví, že *žiju*. Kapitán to ví. Dívá se, vidí, interpretuje, rozhoduje. Říká mi, kam jít. A jelikož je to můj kapitán, jdu.“

„Rovnou do pekel,“ podotkl Redleigh.

„Tak tedy do pekel, budiž.“ Downs pokrčil rameny. „Do rodiště komety. Kapitán má tu bestii na mušce. Já taky nenávidím bestie. Můj kapitán mě probudí svým Ne! A já jsem jeho nejmilejší ozvěna.“

Little řekl: „I já!“

„Quelli?“ obrátil se Redleigh k zelenému mimozemšťanovi.

„Už jsem řekl příliš,“ řekl Quell. „A všechno to patřilo kapitánovi.“

„Ismaeli?“ zeptal se Redleigh.

„Já,“ odvětil jsem, „já se bojím.“

Downs a Small odstoupili. „Dovolte nám odejít, pane Redleighu.“

„Ne!“ zařval Redleigh. „Ježíši Kriste, on vás taky oslepil. Jak vás můžu přimět *prohlédnout*?“

„Na to už je pozdě, Redleighu,“ odpověděl Small.

„Ale vy uvidíte, krucinál! Jdu za kapitánem. Hned. Musíte stát *za mnou*, když ne *po mém boku*. Poslechnete si to z jeho vlastních úst.“

„Je to rozkaz, pane?“

„Je.“

„Pak tedy,“ řekl Small, „provedu, pane.“

„A provedu, nejspíš,“ řekl Downs.

A všichni tři členové posádky odešli. Quell a já jsme je následovali a poslouchali podivný elektronický pulz kapitána, blízko a přece v dálce.

Kapitola 8

„Pane Redleighu, vy jste se přišel vzbouřit.“

Kapitán nás vpustil do svého příbytku a stanul uvnitř, čelem k nám, jeho podivné bílé oči jako by se na nás upíraly.

„Pane,“ řekl Redleigh. „Prostá pravda je, že...“

Kapitán ho přerušil: „Prostá? Teplota Slunce je 20 000 stupňů. Ještě Zemi nespálilo. Prostá? Nedůvěřuju lidem, kteří přicházejí s prostými fakty a pak kážou o pohromách. Teď, Redleighu, poslouchejte! Předávám velení této vesmírné lodi vám.“

„Kapitáne!“ vykřikl Redleigh překvapeně.

„Už ne kapitán. Té cti se v nadcházejícím velkolepém předurčení dostane vám.“

„Já netoužím po předurčeních,“ opáčil Redleigh.

„Jakmile je poznáte, zatoužíte po něm. Přicházíte s fakty? Odejdete s něčím víc. Kdo viděl kometu zblízka?“

„Přece nikdo, kromě vás.“

„Kdo se dotkl těla komety?“

„Také nikdo, koho známe.“

„Co je na kometě takového, abychom to běželi uvítat?“

„K věci, kapitáne!“

„K věci! Plujeme jako rybáři se sítěmi. Vstupujeme jako horníci do hlubokého a nádherného dolu nerostů, nezpracovaných a krásných. To hejno ryb, jímž je ve vesmíru Leviatan, je dozajista největší poklad všech dob. Spusťte do něj své sítě a vytáhněte zázračné ryby, čirou energii, která zastíní i zázraky v Galileji. V té nesmírné pokladnici si budeme brát, co se nám zachce. Musí tam být deset miliard dolů, tak ohromný je třpyt, který vám vypálí oči. Takové černé diamanty padají z vesmíru každou noc, celou noc, po celý náš život, a shoří na prach a nicotu. Chytíme ten déšť. Uchováme jeho nejjasnější slzy a tuze nepatříčně je prodáme na patřičných trzích. Kdo na to řekne ne?“

„Já ne – prozatím,“ řekl Redleigh obezřetně.

„Pak nasajte samotný dech toho velikého přízraku. Jeho dech je vodík a směs takových hořlavých plynů, kterými budou svítit celé civilizace až do smrti dětí našich dětí. Taková energie, osedlaná, zvládnutá, nashromážděná, uchovaná, uvolněná, dokáže atomové zázraky pro naše pokolení, a navíc tím stvoří další takové divy. Vidím netušené bankovní účty, které nám všem umožní odejít záhy na odpočinek, vstříc šílenství.“

„Šílenství?“

„Šílenství rozkoší a pohodlného života a sladké zahálky. Dech a tělo Leviatanu si můžete uložit do banky a čerpat z něj úroky. Pokud jde o mě, žádám jedině: jeho duši nechte mně. Nu?“

„Tedy, jestli je to takováhle sprcha, co padá z vesmíru,“ ozval se Downs, „vyběhnu do toho deště.“

„Ano! Tak jako děti vybíhají do jarních spršek!“

A já si říkal: Jeho poezie si mě získala, ale jeho fakta ne.

Kapitán se nyní otočil ke Quellovi a řekl: „Milý Quelli, vy mi čtete myšlenky. Není krásné počasí a déšť, a neztrácejí se ve vysoké čerstvé trávě mince ražené ze stříbra?“

A Quell na to neměl odpověď.

„Redleighu?“

„Vem vás čert, pane!“

„Nejprve spasen, až potom zatracen,“ odvětil kapitán. „Spása na mě volá. Poslouchejte ten zvuk. Smalle? Downsi?“

„Rozkaz, pane!“ řekli oba.

„Quelli? Ismaeli?“ Pauza. „Vaše mlčení je souhlas.“ A obrátil se k Redleighovi: „Kde je teď vaše vzpoura?“

„Vy jste si je koupil, pane!“ řekl Redleigh.

„Přihod'te a kupte si je nazpátek,“ odtušil kapitán.

* * *

Později, v soukromí svého kavalce, jsem si zapsal do svého osobního deníku následující řádky: *Utekli jsme před starými rozhlasovými hlasy, uhnuli ztraceným měsícům se ztracenými městy, odmítli popít a zasmát se ve společnosti osamělých astronautů a ignorovali vzácné kněze, pátrající po svých ztracených synech. Seznam našich hříchů se prodlužuje. Ach, Bože! Musím tedy naslouchat vesmíru, vidět, co ještě se v něm skrývá, jaké další zločiny bychom mohli spáchat ve své nevědomosti.*

Odložil jsem deník a dotkl se kontaktu rozhlasového přístroje. Zprvu nebylo slyšet nic než studené praskání a pak se ozvala hudba, symfonie tak podivná, jakou jsem ještě neslyšel.

Zesílil jsem hlasitost a poslouchal se zavřenýma očima.

Zvuk hudby způsobil, že se spící Quell zavrtěl. Vypnul jsem to a z druhého konce místnosti se ozval Quellův naléhavý hlas.

„Zapni to zase, rychle!“

Dotkl jsem se opět kontaktu a hudba se vrátila. Byla krásná, rekviem za živé, oplakávané, jako by byli mrtví.

Věděl jsem, že Quella to fascinuje, neboť jeho mysl se nyní spojila s mou.

„Ach, poslouchej,“ šeptal. „Slyšíš? Hudba z mého vzdáleného světa.“

„Z tvého?“ řekl jsem. „Miliardy kilometrů odtud? Ach, panebože!“

„Vskutku,“ odpověděl Quell. „Hudba, která přicestovala až z mé galaxie, a nejen to. Tohle je hudba o utrpení a smrti otce mého otce.“

Hudba hrála dál, smutná a pohřební.

Cítil jsem, jak mě bez zřejmého důvodu pálí v očích slzy, a Quell pokračoval: „Tohle rekviem si můj dědeček složil na vlastní pohřeb, svůj velký žalozpěv.“

„Proč, když to slyším,“ uvažoval jsem nahlas, „truchlím sám nad sebou?“

Pak Quell vztáhl neviditelnou ruku a neviditelnou mysl a promluvil k Downsovi.

„Downsi,“ řekl. „Můžete na chvíli odložit své palubní úkoly a práce, a zhotovit mi speciální skafandr?“

„Rád bych, pane, kdybych věděl jak,“ zněla Downsova odpověď.

„Nakreslím ho,“ řekl Quell, „a dám vám pláněk. Teď pojd’te sem.“

„Quelli!“ řekl jsem polekaně. „O co tady jde?“

Posadil jsem se a spatřil Quella u psacího stolu, jeho podivná ruka kreslila na obrazovku počítače, který měl před sebou, podivný tvar.

„Tak,“ řekl Quell. „Řádný skafandr, zdobený symboly mého ztraceného světa.“

„Má to tedy být vaše rakev?“ zeptal se Downs, když vstoupil do našeho pokoje a pohlédl na Quellův pláněk.

„Všechny bytosti ve skafandrech obývají budoucí rakve. Tahle je jen temnější. Vystříhnete ji z noci, svaťte ji stínem.“

„Ale proč?“ chtěl vědět Downs. „Proč chcete oděv smrti?“

„Poslouchejte!“ naléhal jsem.

Zapnul jsem jinosevetskou hudbu. Downs poslouchal, víčka se mu zachvěla a ruce se začaly pohybovat.

„Bože, podívejte se mi na prsty! Jako by měly vlastní vůli. To dělá to rekviem. Ach, Quelli, milý Quelli, hádám, že to nejde jinak, než že musím ten strašný skafandr vyrobit.“

„Quelli,“ přerušil jsem ho, „ta hudba došla až na druhý konec vesmíru a zase zpátky. Proč *ted'* dorazila až sem?“

„Protože nastala správná chvíle.“

„Quelli!“

Ale seděl tam mlčky a nehybně zíral do prázdna.

„Quelli!“ naléhal jsem. „Poslouchej mě.“

Downs mi položil ruku na rameno. „Neslyší vás.“

„Musí cítit, co si myslím!“ odvětil jsem.

„Ne,“ řekl Downs. „Už jsem podobné věci viděl. Ať už mezi domorodci ve ztracených mořích Země, nebo na druhém konci vesmíru, je to víceméně stejné. Mluví k němu *smrt*.“

„Neposlouchej, Quelli!“ řekl jsem a zakryl mu rukama uši, což byla pitomost, neboť jak řekl Downs: „Slyší celým tělem. Jak tomu zabráníte?“

„Takhle!“ křičel jsem. „*Takhle!*“

Ovinul jsem paže kolem Quella a tiskl ho pevně, velmi pevně.

Downs řekl tiše: „Nechte toho! Stejně dobře byste se mohl pokoušet vdechnout život do bílého mramoru hrobky.“

„Vdechnu!“ řekl jsem. „Ach, Quelli, tady Ismael! Tvůj přítel. Krucinál, Quelli, žádám tě, ne, *rozkazuji* – nech to být! Ted' okamžitě toho nech! Budu se na tebe moc zlobit, jestli to bude pokračovat. Už s tebou nikdy nepromluví! Já, já...“ A tady jsem se odmlčel, neboť jsem nemohl dýchat. „Já budu plakat.“

Překvapily mě vlastní slzy, zarazil jsem se a díval se, jak padají na mé znecitlivělé dlaně. Nastavil jsem ruce ke Quellovi, ukázal mu ty slzy.

„Quelli, podívej, prosím, podívej se!“ žadonil jsem.

Ale Quell neviděl.

Snažil jsem se vymyslet, co je třeba udělat.

A pak jsem se otočil a klepl na rozhlasový kontakt na konzoli. Vzdálená pohřební hudba utichla.

Zíral jsem na Quella a čekal. V místnosti přetrvávala ozvěna hudby.

„Pořád to slyší,“ řekl Downs.

Znenadání se ticho přerušilo, siréna, klakson, zvonění a hlas: „Červený poplach! Posádka na stanoviště! Červený poplach!“

Otočil jsem se a běžel za Downsem chodbou k hlavní palubě.

Když jsem dorazil na své stanoviště, rozsvítil jsem světla na multilevelové obrazovce přede mnou. Před očima se mi pohybovala mnohobarevná změť atomových světél.

„Co je to?“ užasl jsem nahlas.

Redleigh si stoupl za mě a pronesl tu otázku nahlas. „Leviatan?“

Přiblížil se k nám kapitán, doprovázen svým pulzujícím elektrickým zvukem.

„Ne. Velká kometa je dál, dosud v dálce. Vysílá před sebou posla, aby nás varoval. Spouští bouři přitažlivostí, atomových vichřic, prашných bouří meteorů, kosmického bombardování, solárních explozí. Nevšímejte si toho. To je jen pouhé zrnko prachu v porovnání s Leviatanem.“

Ladil jsem senzory na své konzoli, a bylo to, jak kapitán řekl. Někde byl obr nepředstavitelné velikosti a síly, byl skoro mimo dosah našich přístrojů, byl daleko, ale rychle se blížil.

Naše vesmírná loď se chvěla.

Kapitola 9

Chvění bylo čím dál křečovitější, světla na obrazovce zmatenější. Zvuk sílil, ale my věděli, že to není nesmírný zvuk, který asi bude vydávat při svém příchodu Leviatan.

„Kapitáne,“ řekl Redleigh. „Žádám o svolení obrátit loď. Bude me zničení.“

„Kupředu, pane Redleighu!“ odvětil kapitán. „Jenom nás zkouší.“

Bouře na obrazovce sílila, slábla a zase sílila. A pak najednou ti-
cho.

„Cože?“ řekl Redleigh.

Kapitán řekl: „Ale ale, no tohle!“

„Je pryč,“ řekl jsem a nevěřícně kontroloval obrazovku. „Bouře, která letěla před kometou, je pryč. Ale co sám Leviatan?“

Provedl jsem ještě několik skenů, pátral v nesmírné rozloze ko-
lem naší lodi po nepřátelských entitách. „Kometa! Taky zmizela! Na
senzorech není!“

„Ne!“ řekl kapitán.

„Ano,“ řekl jsem. „Podle údajů je celý prostor kolem nás prázd-
ný.“

„Díky Bohu,“ řekl Redleigh, téměř sám pro sebe.

„Ne, jářku ne!“ zařval kapitán. „Mé oči nic nevidí. A přesto –
musí tam být. Skoro se jí můžu dotknout. *Cítím* ji. Je...“

Přerušil ho známý hlas. „Pryč,“ řekl Quell tiše, zahleděný do
prázdnoty vesmíru na obrazovce počítače. „Pryč.“

„Quelli!“ vykřikl jsem. „Ty ses vrátil! Díky Bohu!“

Quell se zvolna pohyboval kupředu. „Ta pohřební hudba – je
pryč. Naš cestovní hřbitov, pryč. Kometa, noční můra, všechno...
pryč.“

„Ano,“ řekl jsem. „Ale proč?“

Quell zůstal zticha.

„Ven s tím, chlape!“ vykřikl kapitán.

Quell se konečně obrátil od obrazovky a promluvil na nás. „Ta
bouře zranila Čas. Zahnuli jsme za roh do Věčnosti. Samotná hmota
prostoru, propast se... obrátila naruby... atom na atom... molekula na
molekulu... částice na částici, obráceně... cítím to... *tak*.“

A Quell vztáhl ruku, jako by ho opustily myšlenky.

„To není možné!“ slyšel jsem svůj hlas.

„To říkám taky!“ prohlásil kapitán nevěřícně.

„Vesmír tvrdí opak,“ opáčil Quell klidně. „Bouře nás zvedla a
hodila o dva tisíce let nazpátek. Minulost se stala naší přítomností.“

„Jestli je tohle teď minulost,“ řekl Redleigh, „který se píše rok?“

Quell několik vteřin uvažoval. „Před Kolumbem? Ano, zajisté.
Před narozením Krista? S největší pravděpodobností. Předtím, než

váš Caesar postavil své římské silnice přes britské bažiny, anebo než mluvil Platon a Aristoteles naslouchal? Možná. Té ohromné hvězdě, té bestii se nás zželelo.“

„Zželelo?“ řekl kapitán. „Jak můžete říct zželelo?“

Quell pátral očima a myslí ve vesmíru. „Nechtěla s námi bojovat. Místo toho nás hluboko ukryla, aby nebyla nucena proti nám válčit. Dala nám šanci, cestu k úniku. To, pane, je soucit.“

„Já žádný nechci!“ řekl kapitán.

„Eliáš,“ zašeptal jsem.

„Cože?“ otočil se kapitán za mým hlasem.

„Eliáš. Den před naším startem ze Země. Eliáš říkal...“

„Co říkal?“ vyptával se kapitán netrpělivě.

„Daleko ve vesmíru přijde čas, kdy uvidíte pevninu tam, kde žádná pevnina není, najdete čas, i když čas neexistuje; kdy se kosti pradávných králů znovu obalí masem a oni si nasadí své koruny...“

„Ten čas nastal teď?“ zeptal se Redleigh.

A Quell odpověděl: „Ano, teď. Neboť hleďte. A... *vnímejte*.“

Dokončil jsem z paměti Eliášova slova: „Tehdy, ach tehdy budou loď, kapitán lodi, posádka lodi, všichni, všichni budou zničeni! Všichni až na jednoho.“

Všichni až na jednoho, říkal jsem si, a kapitán vybuchl hněvem. „Hlupáci, ztracení hlupáci!“ křičel. „Nepřijmeme tuhle minulost, nesmíříme se s tou pradávnou dobou. Neskryjeme se v pyramidách ani se nepoběžíme schovat před kobyilkami, nezahrabeme se pod roucho Krista! Postavíme se tomu.“

Otočil se a kráčel k výtahu do horních pater.

„Vzdušnou komoru otevřít! Byť slepý, půjdu tu přišeru vyhledat osobně!“

Kapitola 10

Quellovy myšlenky opustily loď a našly kapitána – samotného.

A ačkoliv jsem nic neviděl, slyšel jsem, a nakonec řekl kapitán toto: „Cože? Nic? Všude klid, všechno pryč, ztracené? Tohle je konec? Už žádný lov, cesta a cíl? To mě děsí nejvíc: už žádný cíl! K čemu je od nynějška kapitán? Co dělá, jestliže čas a okolnosti srov-

nají všechny hory s jedinou nudnou, plochou a nekonečnou rovinou, do jednoho dlouhého truchlivého zimního odpoledne, které nerozjasní ani čaj a obyčejný chléb? Ach, Kristepane, pomyslení na bezmyšlenkovité dny bez konce, anebo zakončené jako ve snách, zatuchlé čajové lístky v šálku, které nevyprávějí o vraždách ani o krvi, takže ani o životě – to mě drtí. Zvuk jediného listu obráceného v knize mi zlomil páteř. Jedno zrnko prachu planoucí v prosluněném krbu mi spálilo duši. Ti prostřácci, kteří se pohodlně uvelebí v síních příliš čistých, příliš tichých, kteří leží v ustlaných postelích a usmívají se jako idioti. Ach, pryč od toho! Takový klid je lis, který ti drtí duši. A přesto... Bože, *cítím*... Sám vesmír mě plní v této chvíli tichou radostí. Mnou nespátřen, jeden ohníček vyhasne, ale jiný se zase probere v podobě zrození. Je to půlnoc mého srdce, ale přesto mi jakýsi sluneční nalezenec připomíná, že někde milion světelných let odtud nějaký chlapec vstane z postele do chladného deštivého rána, už přijíždí cirkus, začíná život se zvířaty a praporci, vlajkoslávou a zářivými světly. Odepřel bych mu jeho právo, radost vstát a utíkat a uvítat tu podívanou? Odepřel, *odepřel*!

Ale ne, ach, Bože, to dozajista ne. Puká mi srdce, když si ho představím sešlého věkem, ale varoval bych ho, aby neobracel stránku a nenechal život začít?

Varoval! Samotný náš život je hříchem proti sobě samému. Ale na druhé straně, zase bych držel jazyk za zuby a nechal ho, ať si hraje. Jdi, hochu, radil bych, do nějakého vzdáleného světa. Začni svůj den, roztoč své zachycené radosti. Ó, poznej rozkoš. Nedbej na mě. Já zůstanu tady se svou nocí.“

Znenadání stál za mnou Small a sáhl mi přes rameno, aby pohnul nějakými ovladači na konzoli. Obrazovka ožila a my uviděli kapitána mimo trup, připoutaného k lodi přívodem vzduchu. Redleigh, stejně oděný pro vycházku do vesmíru a připoutaný k lodi lanem, se vznášel několik metrů za kapitánem. Měl v ruce zbraň, ale za kyslíkovou maskou se mu ve tváři zračila nerozhodnost. Quellova mysl se pohybovala, pátrala, dotkla se myšlenek milého Redleigha a já z jeho myšlenek četl: „Když takhle mluví, co musím udělat? Zničit, nebo nezničit? A i když se pohybuje sem a tam, ze světla do tmy,

jeho šílenství je tuze nesoustavné, a stejně tak kolísá i můj zdravý rozum. Zabiju ho. Ale na druhé straně, nezabiju.“

„Leviatane!“ zařval kapitán do černé prázdnoty, která ho obklopovala. „Ukaž se! *Musíš* tu být!“

Slyšel jsem v něm prázdnotě jeho sípavý dech, jak čekal na odpověď, která nepřicházela.

„Ach, Bože!“ pokračoval. „Vrat' mi, ach vrat' mi jen jednu miliontinu všech vizí z mého mládí. Vrat' mi zrak. Jen na jeden okamžik v téhle dlouhé noci, dej mi sílu, kterou dává vidění, abych dokončil tuhle věc, abych uviděl temnotu na vlastní oči, abych pak v bělosti poznal smrt, abych vykonal těmto rukama spravedlnost! Vrat', ach prosím, pokorně žádám, vykřikuji, modlím se!“

Nato se kapitán otočil kolem své osy, jako by se chystal padnout do nulové gravitace vesmíru, jako by neunesl tíhu toho všeho, co řekl.

„Kapitáne!“ vykřikl Redleigh. „Ne!“

„Ale ano... Je to *splněno*.“ Kapitán se pracně snažil znovu narovnat. „Počkejte, splnilo se mi to! Vidím jasně. Vesmír stojí, jak má. Vidím! Hvězdy! Můj Bože, miliardy hvězd, ty hvězdy!“ Načež se kapitán rozplakal.

Redleigh, který viděl tytéž hvězdy, mluvil sám k sobě. „Ach, děkuji ti, Bože, za zázraky, které učí. Jenomže, ptám se, poučí se i on?“

„Kdo je to?“ řekl kapitán. „Redleighu? Jste to vy? Konečně vidím tvář svého *přítele*?“

Vztáhl ruku a téměř se dotkl štítu přilby svého prvního důstojníka.

Redleigh odvětil: „Je to tvář přítele. A ten přítel říká: vraťte se. Ještě je čas. Čas se k nám vrací. Váš zrak je vyléčen. Co víc teď můžete žádat? Je to znamení, zázrak. Je to opravdový dar, kterého se vám dostalo, pane. Teď podle toho jedněte.“

„Budu,“ řekl kapitán. „Nejdřív se napiju. Nejdřív se podívám. Ach, Redleighu, je to jako čerstvá horská voda. Je to studené, jasné, tenhle dar, když znovu vidím. Ach, Bože, vesmír je krásně podivný! Hladověl jsem po tom třicet let. Má žízeň nemá dno. Nechte mě ci-

vět. Nechte mě stát doopravdy v pozoru. Nechte mě otevřít oči doko-
rán, tak, a ještě víc a víc.“

Na monitoru před námi měkce pulzovalo zelené a žluté světlo, vzdálený zvuk zvonů a výkřiky ševelivých vln a davů.

Bedlivě jsem se zaposlouchal.

„Quelli,“ zeptal jsem se, „co to je?“

„Čas,“ řekl Quell, „obrací se sám proti sobě.“

„Podívejte a *ucítíte!*“ řekl kapitán.

A Quell řekl vše, co cítil a viděl: „Uzel se uvolňuje... Veliký Čas se sám rozvazuje. Léta se obracejí. Vrátili jsme se. Leviatan nám vrací náš čas a roky. Je rok 2099.“

„2099,“ řekl kapitán. „Redleighu, slyšel jste?“

„Ano, kapitáne, ano!“

„Znovu jsme ve správném čase! Dva dary, pane Redleighu. Dar vidění a dar navracených let.“

„Bůh je velkorysý, kapitáne. Napravil kalendář a dotkl se vašich očí.“

„Kéž by *tohle* byla pravda.“

„Však *je!*“

„Ne, jen to tak *vypadá*,“ řekl kapitán. „Ne Bůh, nýbrž ta bestie učinila tyto oběti. Uplácí mě, abych zůstal stranou. Chce mě naladit hostinou zraku, aby napravila mou duši a zapudila mě. Ta věc je zkažená. Bude-li třeba, zašiju si hned tyto oči, nebo je vyrvu vlastníma rukama. Nedám se uplatit. Neberu. Nezůstanu. Jestliže je mi dán čas, využiji ho k přípravám. Jestliže je mi dán zrak, využiji ho dobře k tomu, abych označil pohřebiště svého nepřítele. Leviatane, tvé dary budou mečem, který ti pohroužím do hrudi!“

„Kapitáne, říká – unikněte!“

„Kam? Utéct na Zemi a cestou znovu prožít návrat času, aby nás uvítaly kosti Karla Velikého nebo abychom padli mrtví s Caesarem, zkrvavení na jeho foru?“

„Pro Kristovy rány! Boží duchu, dej mi sílu stisknout tuhle spoušť.“

Zbraň, kterou Redleigh třímal, mířila nyní přímo na kapitána.

„To nikdy neuděláte.“

„Ale kdybych mohl!“ řekl Redleigh. „Jaká krása, přistát zase doma a jít s prostými jeskynními lidmi do jeskyně, žít život, který by byl menší noční můrou než tenhle, uléhat mezi šavlozubými, Kriste Ježíši, a chvíli *odpočívat*.“

„Odpočineme si, pane Redleighu, v mrtvém srdci komety.“

„Aha,“ řekl Redleigh. „Tedy už jsem *mrtvý*. Dovolte, abych odložil zbraň. Už přichází Leviatan – posbírat mé kosti. Uvítám ho, kapitáne, spolu s vámi?“

Objevilo se obrovské světlo, nesmírný zvuk, blížila se fantasticky oslnivá záře a nádhera.

A Quell opakoval: „Posbírat mé kosti.“

Kapitola 11

„Pane?“

Quell si stoupl do pozoru, když na palubu vstoupil Downs.

„Pane, váš skafandr je hotov.“ Inženýr mu podával skafandr, zhotovený z nějakého tuhého černého materiálu.

„Mnohokrát děkuji,“ řekl Quell. „Je to skvělá práce.“

Downs zatřásl na kovový krunýř. „Jsem v pokušení zemřít a sám si tu zatracenou věc obléci.“

„Vydržte!“ řekl Quell. „Možná se vaše přání splní.“

„Quelli!“ řekl jsem.

Quell ztuhl, zpozorněl, obrátil se ke mně.

„Všechno jsi slyšel.“

„Kapitán,“ řekl jsem, „dostal zpátky zrak, ale je slepý víc než kdy dříve.“

„A my budeme sdílet jeho slepotu,“ odpověděl Quell. „Podívej!“

Za mýma očima rostla oslnivá bouře světla tam, kam ji předtím Quell vložil. Podobně vybuchovala na obrazovkách všude kolem paluby.

„Všichni na palubu!“ velel kapitán. „Obléct nouzové záchranné skafandry! Nastoupit v pohotovosti k záchrannému člunu! Redleighu, *dovnitř!* Všichni na palubu! Všichni na palubu!“

Posádka pobíhala s dychtivým pokřikem.

„Ach ano,“ říkal jsem si v duchu. „Kometa se blíží. A je to ohromná bílá posvátná hrůza, která plní vesmír a polyká všechny hvězdy. A pohled, můj Bože, ach pohled! Posádka! Běhají tak, jako běhají děti při svých hrách.“

„Poslouchej jejich myšlenky,“ řekl Quell a ukázal na lidi, řítící se jako šílení kolem nás. „Dávám ti své svolení. Horká krev se jim prohání v žilách. Slyš, jak *opravdově* běží!“

Dotkl se mého čela a jejich myšlenky vplynuly do mých. Cítil jsem a slyšel skřeky, radostný křik, slavné kvílení a volání mužů, ubíhajících z kopce dolů, do záhuby.

* * *

Objevil se mezi námi kapitán a všichni muži se obrátili směrem k němu, tváře zardělé nedočkavostí.

„Viděli jste někdy něco takového?!“ ptal se kapitán. „Ach, Bože, ten oheň, jasnější než deset milionů sluncí! Všichni na svá stanoviště.“

„Rozkaz, pane, rozkaz!“ zvolala posádka jako jeden muž.

„A teď,“ říkal kapitán skrze vysílačku posádce ve skafandrech, „v každičkém záchranném člunu znáte ničivé motory. Čerpejte můj hlad, touhu pohltit tu věc – převezměte jej! V každém plavidle je paprsek silnější než všechny pekelné lasery, které kdy byly zkonstruovány. Širší, delší, rychlejší, jistější. Použijte tu energii! Prožeňte tu bestii. Zpustošte ji. Záchranný člun jedna pod velením lodníka Downse?“

„Downs zde!“ vykřikl lodník. „Záchranný člun jedna připraven!“

„Start!“

Uslyšel jsem, jak první člun odpálil, na jeho palubě byl Downs se svým druhem.

„Záchranný člun dvě!“ zvolal kapitán. „Lodník Small!“

„Small zde,“ odpověděl hlas. „Záchranný člun dvě... připraven!“

„Start!“

Otřes, a Small i se svým hlasem a druhem z posádky byl pryč.

„Pane Redleighu,“ obrátil se kapitán ke svému prvnímu důstojníkovi. „Třetí člun je váš. Využijte ho dobře.“

„Pane!“ odvětil Redleigh.

„Quelli,“ řekl kapitán. A já viděl, že si Quell už oblékl svůj černý skafandr. „Quelli, vy jděte s Redleighem. Ismael zůstane se mnou, tady na hlavní lodi. Připravte se ke startu záchranného člunu tři.“

„Quelli,“ řekl Redleigh, když se ti dva připravovali opustit hlavní palubu. „Máte na sobě svůj skafandr smrti.“

„Je to na místě, pane Redleighu, je to na místě.“

„Bude tam místo i pro mě?“

„Smrt,“ řekl Quell, „vytváří velkou rakev. Nebude nám těsno.“

„Tak dobrá,“ řekl Redleigh. „Tak tedy vzhůru!“

Quell se před odchodem obrátil ke mně, jako by chtěl něco říci.

„Quelli,“ řekl jsem, „vezmi mě s sebou. Kapitáne? Musím se zeptat...“

Ale Quell mě přerušil. „Ne. Zůstaň. A žij. Ty budeš žít, víš, do vysokého stáří. Já, který vidím daleko, ti to povídám. Zestárni, Ismaeli. Buď šťastný. Drahý příteli, sbohem.“

„Ach, Quelli!“ zašeptal jsem. „Ponech svou mysl u mě, ať můžeme být přáteli až do konce.“

Cítil jsem jeho myšlenky, jeho mysl mi setrvávala v uších i v hlavě.

„Má mysl je tvá,“ řekl Quell na odchodu. „Tvá.“

Několik minut nato kapitán zavelel: „Odpálit záchranný člun tři!“

Z interkomu se ozval Redleighův hlas: „Záchranný člun tři startuje!“

Otřes. Quell a Redleigh byli katapultováni do vesmíru.

„Ismaeli, držte se u mě,“ řekl kapitán.

„Pane!“ odvětil jsem.

„Letí,“ řekl kapitán. „Tam, vidíte záchranné čluny v letu.“

Pozorovali jsme obrazovku počítače a viděli čluny, už daleko od nás, a slyšeli změť jejich hlasů. A v těch osamělých člunech byli Quell, Redleigh, Small a Downs. Hlasy říkaly: „Člun jedna, plnou rychlostí. Člun dvě, naplno. Tři, na cíl.“

„Ach, Ismaeli, podívejte se!“ říkal kapitán. „To je celý antarktický kontinent, celý bílý a nějak vržený do vesmírného prostoru, aby otrásl naším zrakem! Leviatan!“

„To už je moc!“ vykřikl jsem. „Nevidím!“

„Ať vám vypálí oči tak jako mně,“ řekl kapitán. „Ještě pořád budeme mít ruce, abychom ho uhasili!“

„Quelli!“ křičel jsem.

Neboť jsem slyšel hudbu, hudbu Quellových předků, pohřební žalozpěv jeho dědečka. Byla v Quellově mysli a nějak se dostala až ke mně.

Quellův hlas odpověděl ze vzdálenosti mnoha kilometrů: „Slyším tě, mladý příteli.“

„Ach, Quelli, ta hudba!“

„Ano,“ opáčil Quell. „Leviatan se ten nápěv naučil... a hraje ho dobře.“

A pak už hudba hrála nejen v mé hlavě, ale vycházela z reproduktorů lodi – hlasité, drtivé, melancholické vlny.

Znenadání se ozval kapitán: „Zarazím ten zvuk! Zabiju tu věc! Čluny jedna a dvě – zničit! Člun tři – zničit! Redleighu – zničit!“

A Redleighův hlas, v akordu s ostatními, ozvěnou opakoval: „Zničit!“

Hudba vrcholila crescendem – nesmírné zvuky a vibrace. Nabývala a stoupala a klesala.

„Zničit a být zničen,“ řekl jsem si pro sebe se vzpomínkou na Eliášova slova. Obrátil jsem se na kapitána: „Ach, pane, naše lodě jsou příliš malé. Ta kometa zničí *je*! Vidím kosti mužů jako na rentgenu. Laserové zbraně, jimiž míří, jsou jako ohničky zápalek proti té ohromné ruce ohně, která se kolem nich svírá jako pěst.“

Sledoval jsem, jak záchranné čluny jedna, dvě a tři mizí.

„Tak,“ zašeptal jsem. „Sotva vidím. Zrak mě opouští. Lodě, jedna po druhé, padají, stažené z kůže, s odhalenými kovovými skelety, vyhazují své posádky do proudu záření. Záblesky meteorů... všechny pohlceny... mizí.“

„Ne, milý Ismaeli,“ zazněl Quellův slabý šepot. „Jsme pryč, ale každý z nás byl vržen do jiné sedliny Času.“

„Muži v záchranném člunu jedna,“ zeptal jsem se, „když jejich zbraně umlkly, kde jsou?“

Quellův šepot mi zvěstoval: „Náš přítel Downs je patrně poslán na smrt a bude pohřben s Richardem, šíleným ztraceným králem na jeho zelené pláni, s jeho korunou a krví u nohou.“

„Muži v záchranném člunu dvě ještě krouží. Padají beznadějně, kam?“

„Do Illinois. Ach, to je divné,“ zazněla Quellova němá slova.

„Do Illinois, blízko hrobky, kde spí Lincoln. A Redleigh? Quelli, co je s ním?“

„Pořád je tady. Nevíme, kam míříme. Kometa nás žene. Čas je její zbraň!“

Obrátil jsem se ke kapitánovi. „Čas,“ řekl jsem. „Kometa je vrhla skrz naskrz Časem. Quell říká, že Čas je její zbraň.“

„Tak jako i můj,“ řekl kapitán. „Má posádka je rozprášena, zbraně pryč, a přesto mi zbyla jedna obrovská zbraň, je na palubě této lodi. Čas! Čas je všechno! A tak jsem zhotovil motor, který stejně jako Leviatan dokáže zkroutit, roztočit a ohnout Čas. Teď pomocí mého nesmírného přístroje využijeme energii komety proti ní samotné. Jako v Orientu, padáme a bereme s sebou svého nepřítele, přičemž využíváme všechnu jeho váhu k jeho porážce. Ústa, která by nás spolkla, budou zet dokořán a obrátí se naruby. Co je větší než Leviatan? Věčnost! Vesmír! Temná propast! Materiál *mezi* hvězdami! To jsou ta ústa, která použiju *já*. Můj motor otevře šev vesmíru a hodí do něj Leviatana.“

A v tom okamžiku si náš kapitán pohráł s několika klávesami hlavní počítačové konzole a stroje naší rakety zrychlily tep až k hysterii.

„Leviatane,“ křičel kapitán, „seznam se s Leviatanem! Zkázo, seznam se se zkázou! Kometo, vidíš svůj zrcadlový odraz? Vyhlazení, *poznej* vyhlazení!“

Celý vesmír kolem nás se otřásl. Slyšel jsem Quellův hlas, jak slábně mezi hvězdami.

„Ach, Ismaeli!“

„Quelli!“

Kapitánův hlas v tom posledním ohromném zvuku byl silný, a v posledním okamžiku vykřikl: „Cože? I má loď je pryč? Serval z ní maso? Rozházel její kosti? Jsem znovu slepý? Pak se tě tedy zmocním slepý! I mrtvý budu bojovat. Kde je tvé srdce? Ach tam, tam tedy – zadusím je. Ach zatracený a hnusný Leviatane, končí to *takhle!*“

Ozvala se poslední exploze – ohromný výlev z lodi roztržené šrapnelem, ztracení lidé a zběsilé paprsky. A já, vržený vzhůru, plul jsem ve svém záchranném skafandru nad troskami, obklopen přeludy, sny, smítky, stíny, hvězdami.

Pryč, ano, všechno je pryč, říkal jsem si. Dlouhou černou důlní šachtou vesmíru vlekl za sebou závoj nevěsty zoufalství a žal, oslavoval sám sebe, věčná nemyslicí záhada v pohybu, ale... počkat... už doopravdy pryč? Pryč všechny lodi, muži, velcí, malí, rozumní i šílení, kapitán s nimi, šílenství zešílelo. Otevřel dokořán šev, tu podivnou rozlehlou díru do věčnosti, o které mluvil, a hodil do ní Leviatana? A jsou ztracení navždy? Anebo se, ptal jsem se v duchu, Leviatan vrátí? Vráť se za třicet let a přinese s sebou všechny ty, kteří ho chtěli zabít?

Od nynějška za mnoho let budou příšera i moji druzi klouzat propastí, konečně se vrátí jako jeden muž... lovec a kořist, obávaný i ten, kdo se bojí, šílenství a vzedmuté sny o šílenství, spojení navždy staletími dosud nezrozenými? Bude tam vše, všechno to proletí kolem, až bude Země stará a vzhledne a spatří Leviatana, naše lodi, naši posádku, našeho kapitána – nekonečné dvořanstvo strašidelného ducha?

Opodál proplul temný obrys, zvolna se otáčel. Poznal jsem v něm Quellův pohřební skafandr.

„Quelli!“

Vztáhl jsem ruku a chytil skafandr, otočil ho a shledal, že je prázdný. Promluvil jsem do prázdna. „Ne, jen skořápka, ulita. Můj milý přítel je pryč. Ach, Quelli!“

Objal jsem prázdný skafandr a znovu mi v uších zazněla ztracená zádušní hudba Quellových předků.

Sám jsem plul se vzpomínkou na milého Quella, který odešel ke kometám a jejich bohům. Plul jsem tak bezcílně a držel se skafandru,

podivného záchranného prámu, s vědomím, že vzduch v záchranném skafandru mi brzy dojde. Jak dlouho? ptal jsem se v duchu. Den, možná dva... Až...?

* * *

Nad sebou jsem uviděl světlo a skrz praskání statické elektřiny uslyšel hlas.

„Hvězdná loď *Rachel*, tady je hvězdná loď *Rachel*...“

Míjející loď, zkoumající trosky, mě nakonec vyzvedla. *Ta Rachel*, která při svém dlouhém pátrání po pohřešovaných dětech nalézala jen dalšího sirotka. Pustil jsem rakev. Pustil jsem vzpomínky na Quella, nechal jsem je odplynout k jeho pohřebišti, vzdálenému světelný rok.

Drama skončilo. Jen jeden zbyl. Já, Ismael, jen já sám jsem tu, abych vám o tom vyprávěl.

„Hvězdná loď *Rachel* v pohotovosti. Vidíme vás. Pojd'te na palubu. Pojd'te na palubu!“

Ray Bradbury
v nakladatelství Baronet:

Rychlejší než oko
Proti proudu času
Jízda naslepo
451 stupňů Fahrenheita
Z prachu zrození
Vzpomínky na vraždu
O půlnoci tancoval drak
Hřbitov šílenců
Zbavme se Constance
Kočí pyžamo
Říjnová země
Tudy přijde něco zlého

Ted' a navždy

Dvě nová díla autora, který navždy změnil pohled na povídkářskou tvorbu, se poprvé objevují v této knize. Dvě výrazně odlišné povídky, ale obě demonstrující jedinečný autorův talent a nepotlačitelnou vitalitu jeho ducha.

Doporučená cena
včetně DPH 189 Kč

ISBN 978 80-7384-110-2

www.baronet.cz